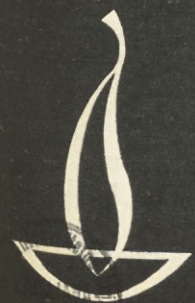

D 59961

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

1953 * XXI * SEPTEMBER

LA MADRE DEL OBISPO ANTONIO M. SLOMŠEK^v

FRIDERICA MUELLER DE HAUSER

Cuando María Zorko se casó, llegó a ser miembro de una familia de campesinos que moraba en una propiedad situada en una colina, llamada Slom desde hacía siglos. Y esta familia estaba tan identificada con este Slom que se perdió su apellido primitivo, Novak, y fué registrado con el nombre Slomšek. En esta familia era tradición que el primogénito perpetuó el apellido y heredó de la propiedad. El primogénito de María, Antonio Martín, nació el 26 de febrero de 1800. Al mismo día lo llevaron a bautizar y apenas que sabía balbucear las primeras palabras, la piadosa madre le enseñó a hablar con Dios. Grabó en su corazón sabias enseñanzas, y las grabó tan profundamente, que no se borraron en la larga vida de su hijo. En su educación tenía la madre principios austeros. Así se sirvió de dos instrumentos y estos instrumentos recordó el hijo con cariño y respeto cuando ya era prelado. Solía decir que dos cosas de su casa paterna le eran inolvidables: el crucifijo en la pared y la vara.

En aquel entonces no había escuelas en el campo y los sacerdotes se ocupaban de enseñar a los más buenos e inteligentes de los hijos de sus feligreses. Así también el padre Pražnikar enseñó a leer y escribir y, ante todo, el catecismo al pequeño Antonio Martín durante tres años. Cuando estaba preparado para ser confirmado, su madre lo llamó hacia sí y le dijo: "Hijo mío, serás ahora confirmado. Te dejo libertad en la elección del padrino, pero te aconsejo que tomes por padrino a aquel

que mejor sepa responder las preguntas del catecismo." Madre María había enseñado a su hijo a aceptar un consejo y a valorar al hombre por su virtud y no por su dinero.

Antonio Martín tomó las palabras de su madre tan al pie de la letra que se fué a la iglesia un domingo por la tarde a la hora cuando el Padre enseñaba a los adultos, y a aquel que sabía responder mejor de todos, pidió que fuera su padrino de confirmación. ¡Que le importaba que él era el hijo de un campesino rico y su padrino un pobre chacarero!

Una vez confirmado, dejó la escuela y ayudó a su padre en las faenas. Nadie pensó que Antonio Martín podía tomar otro rumbo que el prescrito por la tradición: ser heredero de su padre, ya que era el primogénito. Sólo su madre pensaba que Dios había hecho su hijo tan inteligente porque quería que estudiara, que sea sacerdote. Habló en este sentido con su marido, pero padre Marco tenía poca comprensión para los anhelos de esta piadosa madre. Lo que ella no logró, esperaba lograr por la intervención del buen Padre Pražnikar; y entonces le pidió que él, tan respetado por su marido, hablara con él para convencerlo de que Antonio Martín debía estudiar.

El Padre tuvo éxito y la madre María estaba radiante de alegría cuando pensaba que algún día tendría un hijo sacerdote. Esta alegría le hizo llevar el dolor de la separación. Antonio Martín tenía catorce años cuando fué a la próxima ciudad a estudiar. Su equipaje más valioso eran la bendición de su madre y sus consejos.

Dos años ya estudiaba cuando supo

Naslovna stran: Idila pri Sveti Katarini nad Bledom.

MATI ŠKOFA SLOMŠKA

FRIDA HAUSER

Gospa Friderika Müller, poročena Hauser že dalj časa zbira like velikih mater, ki so dale katoliški Cerkvi svete in zaslužne škofo. Postavila si je za cilj, da izda knjigo v španskem jeziku, kjer bi bile zastopane matere vsega katoliškega sveta. Tako se je zanimala tudi za slovensko mater, in plod tega zanimanja sta dva sestavka: mati nadškofa Jegliča in matj škofa Slomška. Ta zadnji sestavek objavljamo danes v slovenščini in španskem prevodu.

Tisti dan, ko se je poročila Marija Zorko, je kmetija Slom, ki leži na hribčku, dobila svojo novo gospodinjo. Bilo je ime Slom tako povezano s to kmetijo, da je družina Novak, v katero se je Marija Zorko poročila, zgubila svoje prvotno ime in se preimenovala v Slomšek. V tej družini se je ohranjala navada, da je prvorojenec ostal na kmetiji in jo podedoval. Prvorojeni sin Marije Slomšek je bil naš Anton Martin, rojen 26. febru-

arja 1800. Še isti dan so ga krstili. Ko maj je začel jecljati prve besede, mu je pobožna mati že govorila o Bogu. In mu je vcepila verske resnice tako globoko v srce, da jih sin ni nikdar več pozabil. Pri vzgoji je bila stroga. Posluževala se je dveh sredstev, ki jih Slomšek še kot škof omenja z ljubeznijo in spoštovanjem: križ in palica.

V tistih časih na deželi še niso poznali šol. Bili so duhovniki tisti, ki so poučevali najbolj inteligentne in dobre otroke svojih faranov. Tudi Anton Martin se je naučil brati, pisati in razumeti katekizem potom dobrega duhovnika Pražnikarja.

Ko je bil Anton Martin na birmo dovolj pripravljen, ga je mati Marija poklicala k sebi in mu rekla:

„Sin moj, prejel boš zakrament sv. birmе. Prost si, da izbereš za botra, kogar hočeš! Toda če me hočeš poslušati, izberi si tistega, ki najbolj obvlada katekizem.“

S tem je mati Marija svojega sina poučila, da moramo ljudi ceniti ne po denarju, ampak radi kreposti.

Anton Martin si je vzel materin nasvet tako k srcu, da je šel nedeljskega popoldneva v cerkev, ko je gospod Pražnikar poučeval odrasle v katekizmu in prisluškoval odgovorom, ki so jih dajali. Nato je tistega, ki je najboljše odgo-

que pronto estaría en la cuna un nuevo hermanito. Después serían ocho. Pero no sabía que este hermanito iba a costar la vida a su madre. Y otra vez se presentó el buen Padre Pražnikar en la casa de los Slomšek, pero ésta vez para asistir a la madre en sus últimas horas llevando consuelo a su corazón afligido. Madre María pensaba en su hijo estudiante y esta preocupación le hacía penosa la despedida definitiva. Llena de angustia imploró la moribunda al sacerdote de no abandonar nunca a su hijo. Después que había recibido del Padre la promesa de que iba a velar por Antonio Martín, con una oración para el hijo predilecto en los labios, cerró sus ojos para siempre. Y Dios escuchó esta última oración: Antonio Martín llegó a ser obispo y murió en olor de santidad.

varjal, zaprosil naj bi bil njegov birmanški boter. Kaj je njega, sina bogatega kmeta brigale, če je bil njegov boter ubog kočar!

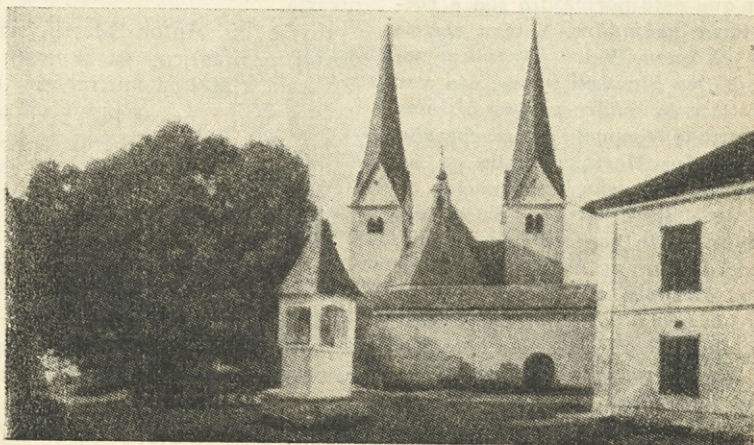
Ko je bil enkrat birman, je Anton Martin dal šoli slovo in začel pomagati očetu. Nihče ni slutil, da bo mladi fant izbral pot, ki ni bila na Slomu v navadi. Samo njegova mati je bila na dnu srca prepričana, da je Bog njegova sina zato obdaril z umskimi darovi, da bi postal njegov duhovnik. Govorila je v tem smislu s svojim možem Markom, toda slehnii ni bil za njene želje nič kaj navdušen. Šele gospod Pražnikar je očeta omehčal. Anton Martin je smel iti v mestne šole.

Lahko si mislimo, kako je žarel materi Mariji obraz ob misli, da bo nekoga dne imela sina duhovna. Ta radost ji je pomagala v njeni bolečini, ki jo je občutila ob slovesu sina Antona Martina. Štirinajst let je bil takrat Anton Martin star, ko je odšel od doma. S seboj je vzel kot dragoceno prtljago materiin blagoslov in njene nasvete.

Dve leti je že študiral, ko je prejel vest, da se bo v kratkem družina pomnožila. Osem bi jih bilo potem. Pa ravno ta osmi otrok je zahteval od matere Marije žrtev njenega življenja. Spet se je prikazal gospod Pražnikar na Slomu, to pot v poslanstvu dušnega zdravnika. Tolažil naj bi mater Marijo v njenih zadnjih urah življenja in jo pripravil na krščansko smrt.

Uboga mati! Misel na sina Antona Martina, ki je komaj dobro začel študirati, ji je oteževala odhod s tega sveta. Polna tesnobe je prosila umirajoča duhovnika, naj ne zapusti njenega sina. In ko je prejela od njega zagotovilo, da bo skrbel za Antona Martina, je zaprla svoje oči, medtem ko so se njene ustnice še pregibale v molitvi za njenega ljubljenega sina.

Bog je uslišal njeno zadnjo prošnjo: Anton Martin ni postal samo duhovnik. Postal je škof katoliške Cerkve in umrl v sluhu svetosti. Vsako leto se 24. septembra spominjamo njegovega smrtnega dne.

Djekše na Kočoškem

S E P T E M B E R

4. Prvi petek.
5. Prva sobota.
6. 15. nedelja po binkošnih — angelska. Kristus je v dvojnem smislu obujalec od mrtvih. Na zemlji obuja z milostjo, mrtve po duši, na sodni dan bo obudil tudi telesa za večno življenje.
8. Rojstvo blažene Device Marije. Praznujemo domač praznik, rojstni dan božje in naše matere.
10. Sv. Nikolaj Tolentinski, spoznavalec. Doma iz srednje Italije, je zlasti poznan po svoji dobroti in preprostosti. Kljub divjim napadom hudega duha je goreče vztrajal v molitvi. Umrl je leta 1306.
12. Presveto ime Marijino. Ta praznik je bil uveden po zmagi nad Turki pred Dunajem (1683). Praznik ima trojni pomen. Spominja nas enega nam najljubših imen, je pravi družinski praznik za Cerkev in obnem praznik zahvale.
13. 16. nedelja po binkošnih. Ozdravljenje bolne duše. To je osrednja misel današnje nedelje. Jezus je zdravnik bolnih duš, ponižnost pa sredstvo, kako priti do ozdravljenja.
14. Povišanje sv. križa. Danes se spominjamo dogodka, ko so Perzljci vrnili sv. križ cesarju Herakliju leta 628, ki je potem izročil sv. relikvijo patriarhu Zahariju. Pomen tega zgodovinskega dogodka pa je globlji: ni le preprosto dejanje izročitve križa, ampak tudi povišanje tega edinstvenega znamenja odrešenja.
15. Sedem žalosti blažene Device Marije. Ta praznik je uvedel papež Pij VII. v spomin na svoje ujetništvo pod Napoleonom. Praznik nas opominja na načela krščanstva: kolikor bliže je kdo Gospodu, toliko bliže mora biti križu. Marija je bila tako najbolj deležna Gospodovega trpljenja.
17. Rane sv. Frančiška Asiškega. Čudež vtisnjenja ran sv. Frančišku je nedvomen. Ko se je sv. Frančišek dve leti pred svojo smrtjo na gori Alverniji postil 40 dni v čast sv. Mihaela, se mu je prikazal Serafin, ki mu je vtisnil Gospodove rane.
18. Sv. Jožef Kupertinski, spoznavalec. Bil je frančiškan. Znan po svoji ljubezni do Boga, revščini in pokorščini. Bog mu je dajal mistične milosti. Pokopan je v Italiji blizu Ankone.
19. Sv. Januarij, škof, in tovariši, mučenci. Bil je beneventski škof. Za časa cesarja Dioklecijana je bil skupaj s tovariši mučen in končno obglavljen v Puzzuoliju pri Neaplju. Znano je, da kri sv. Januarja, ki jo hranijo v Neaplju, postane vsako leto na svetnikov god tekoča.
20. 17. nedelja po binkošnih. Prevladujoča misel današnje nedelje je enotnost krščanstva. Misel, vredna premišljevanja.
21. Sv. Matej, apostol in evangelist. Bil je mitničar. Klic in pogled Gospodov sta ga spreobrnila. Kot ostali apostoli je šel po Gospodovem vnebohodu oznanjat evangelij poganom, legenda pravi, Perzom, ki so

- ga mučili. Njegovo truplo je bilo prenešeno v Salerno. Dragoceni zaklad, ki nam ga je zapustil sv. Matej, je njegov evangelij.
22. Sv. Tomaž Vilanovski, škof in spoznavalec. Bil je škof v Valenciji v Španiji. Znan je po izredni ljubezni do ubogih. Posteljo, na kateri je leta 1555 umrl, mu je posodil nek revež.
24. Bl. Devica Marija, rešiteljica jetnikov. Ta praznik je Cerkev uvedla v spomin ustanovitve reda mercedarcev, katerih cilj je bil reševati jetnike iz rok Saracenov. Obenem Cerkev ohranja s praznikom spomin na posebno varstvo, ki jo je Marija izkazovala temu apostolatu.
27. 18. nedelja po binkoštih. Osrednja misel je naše povečanje. Pogled nazaj: Zahvala in izpraševanje vesti; pogled naprej: prihod Gospodov.
29. Sv. nadangel Mihael. Sv. Mihael je najbolj poznan angel. Je poveljnik nebeške vojske v boju proti Luciferju in njegovim pripadnikom. Njegovo ime pomeni: Kdo kakor Bog? Je angel varuh Cerkve. On odpira nebeška vrata dušam umrlih. (Darovanski spev črne maše.)
30. Sv. Hieronim, spoznavalec in cerkveni učitelj. Rojen je bil v Stridonu v Dalmaciji. Krščen je bil v Rimu. Odšel je v Sveto deželo, kjer je študiral hebrejsko. Njegova življenska naloga je prevod sv. pisma, ki se imenuje Vulgata.

Ljubi kruhek

JOŽEF KUCKHOFT

V krčmi „Pri veselih pajdaših“ je bila zvečer velika moška družina. Pili so in peli, se smejali in kvartali in hrušča in trušča ni bilo ne konca ne kraja. Marsikateri je pri pijači in kvartah v nekaj urah zabunkal, kar je s trdim delom zaslužil ves dolgi teden. Hudobec si je lahko mencial roke: toliko uspeha s svojimi skušnjavami že dolgo ni imel.

Ob mizi, kjer je bila družba posebno glasna, je sedel sredi svoje tovarišije mlad moški. Štel je nemara svojih 25 let, ali pri pitju in robantenju je bil hujši kakor marsikateri izmed starejših. Svoje dni je bil France, tako je bilo fantu ime, dober dečko. Bilo je takrat, ko je bil še doma, kjer še zdaj žive njegovi priletni starši. Danes je na vse to pozabil. Iz veselega fantu je postal pijanec in kvartopirec, ki je svoj prosti

čas zabijal v gostilni in se mešal v sleherni prepir.

Dokaj časa je France nocoj že pil in igral, se drl z drugimi, ko so prepevali, ali pa zbijal svoje kosmate šale. Dokaj kratki so si kozarce nalili in jih v dušku izpili. Marsikateri za mizo ni več vedel, kaj počenja.

Ko so tako dolgo pili in razsajali, se je enemu izmed družine zahotelo je dače. Na vsem lepen: so tudi vsi drugi začutili lakoto. Natararica je začela nositi na mizo, kar je krčma premogla: narezka in sira in kruha, lepega kruha z zlatorjavo skorjo. Hlastno kakor po prej po šilcu žganja, so segle roke zdaj po kruhu. Za hipec je v veliki gostilniški sobi trušč nekoliko utihnil. Vsak je jedel, kolikor je mogel.

Tedaj pa je nekemu, ki je s France

tom vred prej popival in razsajal, košček kruha padel pod mizo. France je to opazil, se sklonil in se rinil med tesno skupaj sedečimi pijanimi bratci, da bi košček kruha pobral. Ni ga sililo spoštovanje do božjega daru, da je pod mizo iskal zalogaj, ki je padel na tla. To spoštovanje je že zdavnaj pozabil. Zakaj pa je vendarle to storil, sam ni vedel. Nemara ga je Bog na ta način skušal odvrniti od poti, ki vodi v pogubo.

Družčina je sprva z začudenjem, kolikor ga je bila zmožna pri svoji pijanosti, nato pa z glasnim krohotom spremljala čudno početje svojega tovariša. Čemu se sklanja France za neznanim koščkom kruha, ki je nerodi padel na tla? Saj je bilo kruha še na mizi. Pokali so od smeha in se jeli zabavati s tem, da so Francetu, ki je še tičal pod mizo, nagajali. Podstavljali so mu noge, ga suvali s čevlji in topotali, da se jim je France komaj izogibal. Naposled se je le prikazal izpod mize s koščkom kruha v roki. Že se je hotel razjarjen pognati nad najbližjega, da bi se maščeval zaradi brca in suvanja. Tisti hip pa se je kakor po čudežu prikazala v njegovem spominu slika njegove domače hiše. Zagledal je pred seboj svojo dobro, zvesto mater, kakršno je poznal v svojih otroških letih: Kako je s svojimi vdelenimi rokami jemala iz brente moko in jo v mečkah zamesila v testo. V peči je že gorelo. In preden je hlebce jela vsajati, je za hip sklenila roke, ki se jih je še držalo testo, in za hipec pomolila. Zahvaljevala se je Bogu za vsakdanji kruh, ki jim ga je danes spet pripravil kakor že tolikokrat. In medtem, ko se je zlatila skorja in je topel vonj po novem kruhu lezel iz kuhinje po hiši, mu je oče pripovedoval o ljubem Bogu, ki je dal semenu v zemlji vzkliti, ki pošilja veter in dež in žareče sonce, da iz nečnega semena, ki ga je

MARIJA IZ MAGDALE

*In šla je Marija z Magdale, k obrežju
je šla.
Kjer strastni valovi poklekajo beli na
tla.*

In dolgo je z morjem jokala.

*Galebi so vpili po soncu in dolgih poteh.
November je zibal grmovje na gladkih
čereh.*

Marija, pa nič se ni bala.

*Sandale je snela, stopila v ledeno vodó.
Lasé je razpela in srečna strmela v nebo.
Marija ljubiti je smela.*

K. Vladimír

kmet raztrosil v brazde, lahko zraste zlati, težki klas. Francek je bil zmeraj zraven, kadar je bila peka v hiši. Vedoželjen in veren je sprejemal vse vase, kar sta mu oče in mati pravila o kruhu. In spominjal se je, kako je mati vsakokrat z nožem zarisala križ po spodnjem delu hlebca, preden ga je načela in kako ga je navajala, da je poljubil vsak košček kruha, če mu je padel na tla. „Če pade kruhek ti na tla, poberi in poljubi ga...“

Med tem ko so drugi za gostilniško mizo razsajali in se smejali in ga zasmehovali, so v njem vstajali vsi ti spomini. Hitro, kakor ga je obšla, ga je minila jeza nad brčami in nad roganjem lažnih prijateljev. Tiho je vzel košček kruha, ki ga je bil poiskal in pobral izpod mize, ga zavil v ruto in ga skrbno shranil v žep.

Od tistihmal se je France izogibal krčme in kvart. Postal je marljiv in varčen mož, ki ga skušnjave žganja in kvartanja niso več premagale. Majhen košček kruha ga je spravil s poti v pogubo na stezo, ki vodi v nebesa.

Človek v nadnaravnem redu

DR. IGNACIJ LENČEK

Človek je po svoji duhovnosti zares nekaj velikega: je kralj stvarstva in podoba božja. Kdor je resnično človek, se tega zaveda in tako živi, da je res vedno bolj nad materialnih stvarstvom in ne vanj pogreznjen, da je vedno bolj podoben Bogu v svojem hotenju in ravnanju. V tem je velika naloga, v tem je smisel njegovega življenja. V tem je on sam: človek, kakršen naj je po svoji naravi.

Po svoji naravi. Dozdaj smo razmišljali o človeški naravi. O tem, kar more spoznati njegov lastni razum, ko razmišlja o človeku. Vse lepša, višja, bogatejša pa se mu pokaže človekova podoba, če se zamisli v to, kar je o človeku razodel Bog sam. Odkrije se mu nekaj povsem novega, kar um sam niti slutiti ne more. Nobena človeška modrost, pa naj bi se trudila vso večnost, ne bi mogla dognati, kaj človek dejansko je, če bi mu tega ne razkril Bog. Gre za božjo skrivnost o človeku, ki je skrivnost modrosti in ljubezni. Gre za človeka v nadnaravnem redu.

Osnovna resnica te skrivnosti je: **Bog je človeka že od začetka, ko ga je ustvaril dvignil v nadnaravni red.**

Skušajmo zbrano in pazljivo razmisliti o tem, kaj je postal in kaj je človek, ko ga je Bog tako dvignil. S tem bomo globlje spoznali, kaj smo mi sami, kaj sem jaz in kaj si ti. Obenem bomo videli, kakšni naj zares postanemo: odkrila se nam bo nadnaravna podoba človeka, ki je naša naloga, da jo v življenju ostvarimo.

1.

Najprej moramo umeti, kaj pomeni izraz **nadnaravni red**, nadnaravno, nadnarava. Večkrat uporabljamo te izraze, a morda vselej ne vemo, kaj hočejo po-

vedati.

Nad-naravno je to, kar je nad naravo. Kaj pa umemo pod besedo „narava“?

Ta izraz ima več pomenov. Navadno razlikujemo tri.

Včasih nam pomenj naravno to, kar ni duhovno. V tem smislu so narava: nežive stvari, rastline, živali, človeško telo, zgolj čutno življenje. Po tem pomenu n. pr. angeli ne spadajo v „naravni“ svet.

Drugič je naravno to, kar ni umetno. Tako ločimo naravo od kulture in umetnosti. V tem smislu imenujemo „naravo“ to, kar nastaja in raste nekako „samo od sebe“, neodvisno od človekovih zamisli, načrtov, posegov, medtem ko sta kultura in umetnost delo človeških sposobnosti, sad njegovega duha in njegovih rok. Tako govorimo n. pr. o naravnih in umetni svetlobi, o naravnih in kulturnih narodih; tudi o „nedotaknjeni božji naravi“.

Drugačen je spet tretji pomen, ki je za nas važen: naravno je to, kar ni nad-naravno. Narava kake reči nam pomeni skoraj isto, kot njeno bistvo. Človeška narava n. pr. je vse to, kar človeka naredi za človeka. Njegova narava je torej v tem, da je živo bitje, ki ima telo in duhovno dušo. Če ne bi imel telesa, ne bi bil človek, marveč angel, če ne bi imel duhovne duše, bi bil kvečjemu žival. Oboje sestavlja človeško naravo. Naravne imenujemo nadalje vse tiste človekove zmožnosti, ki jih ima po telesu in duši. Da raste, je naravno; da misli in hoče, da ustvarja tehnične in druge kulturne dobrine, je naravno človeku. To vse po svoji naravi zmore. Naravna so končno tudi vsa sredstva, ki jih potrebuje, da svojo naravo in nje-

ne sile razvija do najvišje možne popolnosti, n. pr. hrana, pouk in vzgoja, kolikor gre za tem, da razvije njegove naravne sposobnosti. Takšna sredstva mu pripadajo „po naravi“, nanjo so usmerjena.

Nadnaravno pa je tisto, kar je več kot vse to, kar gre preko vsega tega: preko njegovega bistva, preko njegovih zmognosti, preko zahtev njegove narave. Je tisto, kar mu na noben način kot človeku ne pripada, kakor ne pripada kamenu na cesti, da bi mislil. Je nekaj višjega, česar po naravi ni v njem, do česar se sam nikoli ne more povzpeti, česar si sam na še tako visoki stopnji popolnosti ne more dati. Je nekaj povsem nad njim, nedosegljivo, kar samo po sebi pripada višjemu bitju in je višjemu bitju naravno. Če je tako kaj nadnaravnega v njem, je torej nujno prejel od drugod, od višjega bitja in sicer samo in čisto kot dar, ker do tistega nima pravice, mu ne pripada, mu ne gre. S tem prejme nekaj, kar je višjemu bitju naravno, zato pa postane deležen narave tistega višjega bitja, stopi nekako na njegovo stopnjo, se s tem povzpne v krog višjega bitja, mu postane soroden.

Čim višje je tisto bitje, tem višje se dvigne, večji je dar, ki ga prejme. Če pa je tisto bitje Bog sam, postane človek deležen božje narave same, stopi nekako v krog božjega življenja, v božji svet, je Bogu resnično soroden, v posebnem pomenu — božji. S tem pa postane neizmerno več kot samo človek, nedoumljivo in nedopovedljivo se približa Bogu. Večjega daru mu tudi Bog ne ve, nima in ne more dati. Več človek tudi z božjo pomočjo ne more prenesti. Višje kot v božje višine ne more.

2.

To, kar bi brez božjega razodetja niti ne vedeli, da je mogoče, se je dejansko zgodilo: Bog je takoj v začetku, ko je ustvaril Adama, človeka dvignil v nadnaravni svet: k sebi, v svoj krog, v svoje življenje. Tu zastane človeku misel in utihne beseda: kaj to pomeni, tega razumeti in povedati človeku ni mogoče. Smo stopili v skrivnosti bož-

jega bistva in življenja, ki so nam na zemlji zaprte. Bog sam nam je do neke mere odgrnil zastor, da vsaj nekaj vemo, čeprav ne doumemo. Zbrano in tiho je treba razmisliti, da vsaj nekaj ujamemo žarkov božje luči. Ni čuda, če je za slaboten človeški razum težko prodirati v te skrivnosti! A je vredno, da se potrudimo. Saj se nas nobena reč toliko ne tiče, kot prav to, kaj dejansko po božji zamisli in in ljubezni smo.

In zopet se moramo omejiti na glavno in bistveno.

Priključimo si najprej v spomin nadnaravno zgodovino človeštva do danes, do nas. V širokih obrisih.

Bog je ob stvarjenju prvega človeka, obdaril Adama in Evo z nedoumljivo bogatimi nadnaravnimi in mimonaravnimi darovi, ki jih poznamo iz sv. pisma: dal mu je posvečujočo milost božjo, osvobodil ga je uporne poželjivosti in zakona smrti, postavil ga je v raj, kjer naj bi bil zares srečen: brez katerega koli trpljenja, brez boleznih in nesreč naj bi živel, bogat notranjih in zunanjih dobrin. Tako je Bog v svoji nedoumljivi ljubezni do človeka hotel, naj bi človeštvo živel do konca.

Adam ni prestal preskušnje: padel je in potegnil za seboj vse svoje potomstvo. S tem je človeštvo zgubilo posvečujočo milost božjo, postalo podložno hudobnemu duhu in podvrženo grehu. Zgubilo je tudi druge božje darove: spet je zavladal zakon trpljenja in smrti, notranja poželjivost je začela kazati in uveljavljati svojo uporno moč duhu. Bilo je še vedno določeno za nadnaravni smoter v Bogu, a človek je bil popolnoma nesposoben, da bi ga mogel doseči.

Takemu tragičnemu stanju bi bilo človeštvo prepuščeno, bilo bi zavrženo in zapuščeno, če ne bi bil Bog že v raju obljubil Odrešenika. Že od tiste svoje prve obljube naprej je Bog, zaradi zasluženja, ki ga bo Kristus s svojo smrtjo na križu dosegel, dajal človeštvu milosti. Vstop v večno življenje pa je ostal zaprt vse do dejanskega Kristusovega odrešenja.

Kristus je s svojo pokorščino in smrtjo na križu popolnoma zadostil Bogu za grehe človeštva. S tem je sužnost grehu odpravljena; spet je možno doseči večno življenje v nebesih: človekov končni smoter; telesna smrt bo ob koncu sveta uničena. V zemskem življenju je človek sicer še vedno podvržen zakonu trpljenja in smrti ter uporni poželjivosti, a v pravičnem človeku to nima več značaja božjega sovražstva, marveč mu je prilika, da si pridobi in veča zasluženje in večno srečo. Kristusovo trpljenje je bilo odrešilno za vse ljudi, a deležni so ga le tisti, ki si to zasluženje privzamejo.

To je današnji položaj človeštva; v tem stanju smo tudi mi.

Poglejmo torej, kaj smo.

3.

Živimo v nadnaravnem redu. Po božji zamisli človek ni zgolj človek, marveč neizmerno več. Je človek, t. j. ima človeško naravo: telo, um in prsto voljo, a je deležen tudi božje narave, dvignjen v božje življenje, nekako sprejet v božjo družino, otrok božji: „Poglejte, kakšno ljubezen nam je skazal Oče, da se imenujem in smo otroci božji“ (1 Jan 31).

Kaj to pomeni, bomo malce razumeli, če pomislimo, kaj to vključuje.

Najprej: Bog nas je ustvaril za nadnaravni končni smoter: za to, da bi ga po smrti, ko bomo na cilju, spoznavali ne več z zgolj človeškim spoznanjem, marveč z iste vrste spoznanjem, kakor se Bog sam spoznava. Spoznavali ga bomo v božji luči, ki nam jo bo prižgal. Neveč po stvareh in iz stvari, od daleč, kakor bi ga spoznavali v dosegi naravnega smotra, temveč naravnost, od blizu, samega v sebi: gledali ga bomo. „Zdaj namreč gledamo v zrcalu, nejasno, takrat pa iz obličja v obličje. Zdaj spoznam deloma, takrat pa bom spoznal, kakor sem sam spoznan“ (1 Kor 13, 12). Ob tolikšnem nedoumljivem spoznanju bo tudi naša ljubezen do Boga nedoumljivo velika, saj je ljubezen tem večja, čim večje je dobro in čim boljše ga spoznamo: mi pa bomo gledali naravnost najvišje bitje, najpopolnejšega

Boga, Dobro samo, iz obličja v obličje. Niti za hip ne bomo mogli odvrniti svojega srca od Njega. Naše sicer tako nenasitno srce bo polno. „Nemirno je naše srce, dokler ne počije v Tebi, o Bog“ (sv. Avguštín). Nobenega iskanja in hrepenenja ne bo več, sama sreča. Ta sreča zasluži ime: **popolna blaženost**. Saj bomo srečni po blaženosti, ki je po njej Bog sam blažen. Večje za nas ni. Bog sam bo naša sreča. Saj bo v naši posesti, naš. Bog je duh in duhovno bitje si moramo prisvojiti, vzeti v posest, le z duhovnimi zmožnostmi: s spoznanjem in ljubeznijo. Bog bo v nas, in mi v njem. Tako združenje z Njim je najvišje, kar je mogel Bog s človekom hoteti in mu nameniti. Saj se mu da Sam sebe, na svoj, božji način. Višja popolnost za človeka ni možna, ker višjega njegove sposobnosti tudi z božjo pomočjo ne zmorejo.

Rekel sem že, da je vse to nedoumljivo. Eno pa moremo in moramo reči: človek je nekaj velikega, zares nekaj božjega, dedič Boga samega. Vsaj malo slutimo, kaj se pravi biti deležen božje narave, to je: božjega spoznanja, božje ljubezni, božjega življenja. Zgolj naravna podoba božja, ki smo o njej zadnjič govorili, povsem obledi. Ni več le v tem, da po človeško spoznavamo in ljubimo Boga, marveč v tem, da ga bomo spoznali in ljubili po božje, v takem spoznavanju in takšni ljubezni, ki sta le v Bogu lastna, čeprav v isti meri in stopnji. Sicer bo še vedno neskončna daljava med našo podobo in Njim samim, a vendar ne bo več le človeška podoba božja, marveč božja podoba Boga samega v človeku.

Morda se redkokdaj zavedamo, kaj smo, ker premalo mislimo na to, kaj Bog z nami hoče, za kaj nas je namenil, za kaj pravzaprav smo. Če pa zares mislimo na to, ne moremo drugega kot pasti na kolena pred Njim, ponižno, a ponosno se zavedati svoje vrednosti, spoznati, da res vse drugo, zemsko, skopni v nič, imeti le eno željo: do tja priti, kjer bo vse to nad nami izpolnjeno. To je: živeti iz nadnaravnega duha.

Vrhnika

4.

Bog je ustvaril človeka za to, da ta svoj končni smoter doseže. To je, smo rekli, božja volja glede človeka. Ker pa mora človek božjo voljo izpolniti, je dolžan ta svoj namen doseči. Ni mu dano na izbiro, ali ta smoter sprejme, ali ne; ne more se zadovoljiti z zgolj naravnim redom, ki ga splah ni in nikoli ni bilo. Težiti mora za njim in ga doseči. Če ne, ga ne samo zgubi, t. j. ne doseže, marveč ga zadene tudi kazen večnega pogubljenja. Nedoumljivo huda je ta kazen; a če premislimo, kaj človek vede in hote odkloni: večno življenje božje blaženosti v nebesih, se zdi primerna kazen: večno trpljenje sata-novega pogubljenja v peklju. Najviše je zavrgel, zato mu gre najnižje.

Sicer pa: za ta namen nas je Bog postavil v svet, za ta namen smo torej tu. Smisel in naloga našega življenja je potemtakem, da smo na poti v ta smoter. Če nismo, je naše življenje ne-smisel: življenje „največjih“ ljudi, ki ustvarijo velika in „trajna“ dela, ki jim pravimo dobrotniki človeštva, je dejansko zaman, prazno, nesmiselno, če si obenem in v prvi vrsti ne prizadevajo za svoj končni namen. „Veliki koraki — izven poti“ je dejal sv. Avguštin. To doumeti, tako soditi je: imeti nadnaravnega duha.

A kako naj svoj nadnaravni smoter

dosežemo? Mar nismo rekli, da je nadnaravno za človeka nedosegljivo? Zasluzimo naj ga, saj ga Bog obljublja kot plačilo, nagrado (Mt 5, 12; 1 Kor 9, 24). A s čim? Kaj je v nas vredno tolikšnega plačila?

Res, samo človek ne more ničesar. Mora biti več, nekaj višjega. Zato ga Bog že v zemskem življenju dviga v božjo sfero, deli mu od svojega božjega življenja, tako da je resnično ne le stvar božja, marveč otrok božji, nekako njegovega rodu, v nekakem pravem pomenu božji. To Bog stori, ko mu podeli posvečujočo milost božjo. Ta dvigne človeka tako, da je sposoben doseči svoj končni smoter v Bogu, saj je na božji višini, saj je božje življenje v njem in to ga vodi k viru tega življenja, k Bogu.

Večno življenje zaslužimo s svojim življenjem, t. j. s svojimi deli, dejanji. Tudi ta morajo imeti božjo vrednost, da jim gre po pravici božje plačilo. Božjo vrednost pa imajo, če so naše sposobnosti, iz katerih izhajajo, nadnaravno dvignjene: tudi to stori posvečujoča milost božja, ki prinese s seboj tudi nadnaravne podeljene (vlite) kreposti. Če je človek v milosti, imajo torej njegova dela božjo vrednost, so zaslužna za nebesa. Če pa ni, pa tudi zaslužnih del ni.

Še več: posvečujoča milost ne le uspo-

sobi človeka za božji svet, temveč mu daje tudi pravice otrok božjih. Res je ves nadnaravni red zgolj dar božji, vendar daje Bog tistim, ki jih je po milosti sprejel v svojo družino kot sinove, pravico do vseh dobrin nadnaravnega reda, tudi do večnega življenja.

Edini smisel človeškega življenja, smo rekli, je, da je na potu v večno življenje. Na potu pa je, če je v milosti. Torej je smisel človeškega življenja: biti v posvečujoči milosti božji. To je jasna resnica. Se je zavedamo? Mislimo na to, da je naše življenje nesmiselno, če nismo v milosti? Da mora biti prva naša skrb milost? Da moramo prej žrtvovati vse, kakor pa, da bi jo zgubili? Zgubimo pa jo s smrtnim grehom. Ni to zadeva zunanjih, naloženih zapovedi, marveč zadeva našega osebnega življenja, našega „biti ali ne — biti“. Kdor res nadnaravno misli, kdor je prežet pravega duha, se bo živo zavedal te resničnosti. Zadela in prevzela ga bo do dna.

Ob tem se nam pokaže še z druge strani, kako je človek tudi na zemlji podoba božja: božje poteze nosi, saj je otrok božji, deležen je narave, ki jo ima Bog, življenja, ki polje v Bogu. Bolj podoben Bogu človek tu na noben način ne more biti! Ta božja podoba smo v milosti. Brez nje pa skaza te podobe, bolj podoba satanova.

5.

Po Adamu izgubljeno milost nam je Bog zopet dal po Jezusu Kristusu: „Zakaj Njegovo delo smo, ustvarjeni v Kristusu Jezusu za dobra dela“ (Ef 2, 10). To je novo, drugo nadnaravno stvarjenje v Kristusu. Človek je: nova creatura, nova stvar: „Oblecite novega človeka!“ kliče sv. Pavel (Ef 4, 24).

Osnovna postava v tem novem stvarstvu pa je: „Nihče ne pride k Očetu razen po meni“ (Jan 14, 16), po Kristusu.

Njemu je dal Oče vso oblast v nebesih in na zemlji (Mt 28, 18), tudi oblast določati pot in načine, kako bo božje življenje milosti v nas nastajalo in ra-

slo. Kristus je določil zakone milosti, ki jih poznamo: prvo božje življenje prejme človek le v zakramentu sv. krsta; zgubljeno dobimo nazaj le v zakramentu sv. pokore in odvisno od njega: „ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi“ (Jan 6, 53). Delitev milosti je navezana na Kristusove zakramente. Tam je njih vir. Tako tesno je povezana milost s Kristusom, da mora pripadati njegovemu mističnemu telesu, Cerkvi, kdor jo hoče doseči. Zato zakrament sv. krsta ne le naredi človeka za otroka božjega, marveč tudi za uda Cerkve. Njej je izročil nalogo, da upravlja vire milosti, njej je zapustil resnico nadnaravnega reda, njej izročil skrb za nas, da nas vodi k Bogu, njej zaupal svojo daritev Nove zaveze, ki je z njo vse milosti zaslužil. Le po njem jih zato prejmemo, le po njem postajamo otroci božji.

Pa še v drugem pomenu je res, da le po Kristusu pridemo k Očetu. On je pot, resnica in življenje. Po svoji osebi, svojem nauku in življenju. Le po Kristusu, ob njem, za njim drži pot k Očetu. On ni samo k Bogu dvignjen, marveč je Bog. Bog in človek. „Kajti v njem biva vsa polnost božanstva telesno in vi ste postali deležni te polnosti v njem“ (Kol 2, 9). Kot Sin božji je najpopolnejša podoba Očeta in tako kot učlovečena Beseda vzor božje podobe za nas. Novega človeka je Bog določil, „naj bo podoben njegovemu Sinu, da bi bil on prvorojenec med mnogimi brati“ (Rim 8, 29). Po milosti otrok božji ima nalogo, da tudi sam živi kot otrok božji, t. j. da ostvari božjo podobo v svojem življenju na najpopolnejši način. Ta pa je: da nosi ta podoba na sebi poteze Jezusa Kristusa. To podobo Jezusa Kristusa pa ostvari v sebi, če se nazvame mišljenja Kristusovega in živi po njegovi podobi: po vzoru njegovem in nauku.

V polnem pomenu je torej človek: otrok božji, ki je tudi drugi Kristus.

To je končno nadnaravna podoba človeka: kaj je in kaj naj bo. Naš ideal, za katerim se stegujemo. Naša naloga.

V SENCI KRIŽA

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Sredi septembra obhaja sveta Cerkev dva praznika, ki z njima povečuje vzvišeno skrivnost križa in z njim združeno skrivnost bogovdanega trpljenja. Sta to praznik povišanja svetega Križa, 14. septembra, in spomin sedmerih žalosti preblažene Device Marije, 15. septembra.

Prvi praznik nas spominja na sledeči zgodovinski dogodek: Okrog leta 614 so Perzijci napadli bizantinsko cesarstvo, zavzeli mesto Jeruzalem in kot vojni plen odnesli s seboj tudi Kristusov križ, ki je stal na golgotški skali v cerkvi božjega groba, sezidani po sveti cesarici Heleni. Po 14 letih je cesar Heraklij Peržane premagal in dobil zopet nazaj sveti križ. Staro izročilo pripoveduje, da je Heraklij, ves v vladarskem sijaju in z zlato krono na glavi, vzal sveti križ na rame in ga hotel ponesti na Kalvarijo. Ko pa je prišel s križem do mestnih vrat, ni mogel več naprej, naj si je še tako prizadeval. Presenečen nad tem skrivnostnim zadržkom, je dobil od jeruzalemskega škofa sv. Caharije sledeče pojasnilo: „O cesar, nikakor ne boš mogel križa Gospodovega ponesti v tem sijaju na Kalvarijo, kamor ga je naš Gospod nesel ubog in ponižen.“ Cesar je ponižno odložil svoja cesarska oblačila in šel bos s križem na rami proti Kalvariji. In glej, nobene ovire ni več čutil ter je sveti križ zopet zasadil na njegovo mesto. Tako je bil sveti križ ta dan povišan.

Drugi praznik je posvečen spominu Marijinega bogovdanega trpljenja, ki ga

je sveta Cerkev slavila že na cvetni petek, le da je bila tedaj vsa potopljena predussem v Marijino trpljenje pod križem, ta dan pa se spominja vseh Marijinih bolečin, ki jih je s Kristusom združena pretrpela.

Duhovna misel obeh praznikov je čudovito lepo izražena v ustopni pesmi prazniških maš, kjer Cerkev na dan povišanja sv. križa s sv. Pavlom kliče: „Treba se nam je zahvaliti v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa, v katerem je naše zveličanje, naše življenje in vstajenje; po katerem smo bili odrešeni in osvobodeni...“ (Gal 6, 14). Na praznik žalostne Matere božje pa bere Cerkev besede iz Janezovega evangelija o Jezusovem križanju: „Stale pa so poleg križa Jezusovega njegova mati in sestra njegove matere Marija Kleofova, in Saloma in Marija Magdalena.“ (pgl. 19).

Naj bo torej duhovna misel tega meseca posvečena svetemu križu, znamenju našega odrešenja in podobi trpljenja, saj senca križa pretresljivo zakriva sedanje čase in naše lastno življenje.

SVETO ZNAMENJE ODREŠENJA

Ni ga znamenja, ki bi bilo kristjani bolj sveto kot je znamenje križa. Na križu je naš Zveličar za nas umrl. Na križu nam je zaslužil odrešenje in z njim vse milosti, ki so nam potrebne za zveličanje. Zato skazuje verni kristjan svetemu križu največje spoštovanje, najglobljo hvaležnost in zvesto ljubezen. Najbolj pridejo vsa ta sveta čustva napram svetemu križu do izraza na veliki petek, ko

ga sveta Cerkev razkriva pred očmi vernega ljudstva in vsa prevzeta kliče: „Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta. Pridite, molimo!“

Komaj smo se rodili na svet, so nas zaznamovali s tem znamenjem. Je prvo znamenje, ki ga krščanska mati črta na čelo otroka, ki ga je rodila. V obredih svetega krsta nas je duhovnik ponovno prekrizal, da je s tem svetim znamenjem pregnal hudobnega duha in potrdil našo pripadnost Kristusu. Po krstu je postal sveti križ naš usakdanji tovariš in spremljevalec. S svetim križem začenjamo in končavamo naše molitve; z njim se zaznamujemo v skušnjavah in nevarnostih; z njim spoznavamo svojo vero v Križanega in v presveto Trojico. Želja svete Cerkve je, da bi vselej, kadar se pokrižamo, stala pred našo dušo Golgota s svojo pretresljivo tragiko in s svojim globokim pomenom.

Kjerkoli srečamo Gospodov križ, povsod nam je njegova podoba kakor mogočen pridigar, ki nam govori o Kristusovi ljubezni in o silni ceni našega odrešenja. Kristjan ne gre nikoli mimo križa, ne da bi se mu odkril, ga pozdravil in počastil. Presveto je to znamenje, da bi ga mogli in smeli prezirati.

V krščanskih domovih je bil sveti križ vedno na častnem mestu. Na rožnem vencu ga nosijo verni ljudje s seboj, prsa si z njim krasijo. Naša slovenska domovina je bila nekđaj vsa posejana s križi. V senci tega znamenja je potekalo dolga stoletja življenje našega naroda.

ZASTAVA NAŠEGA KRALJA

Cerkvena pesem poje o svetem križu: „Kraljevo znam'nje, križ, stoji, bandero glej vihrati!“ V vseh časih krščanstva je sveti križ bil vez edinosti in bojni prapor zvestih kristjanov. Kristusovi sovražniki se ne motijo, ko v besnem sovraštvu preganjajo in rušijo to sveto znamenje borbe in zmage. Satan s svo-

jimi zavezniki je nepomirljiv sovražnik križa; povsod mu je odveč, zato ga meče iz šol, iz uradov, iz bolnišnic, s pokopališč, z javnih potov in trgov. Sovražniki križa ne strpe njegovega pogleda, njegove podobe, ker je tiha pridiga križa ena sama strašna obsodba njihovega življenja. Križ govori o ljubezni, o odpustčanju, o odpovedi, o žrtvi; govori o bogodanem trpljenju in večnem upanju. Kaj pomeni vse to brezbožnikom, ki mislijo le na sovraštvo in maščevanje in na grešno uživanje? Zato njihov strašni bes in njihov klic: Proč s križem! Boje se njegovega vpliva, ker podzavestno čutijo njegovo zmagovito moč.

Nam pa je križ sveta zastava našega Kralja, ki vihra pred nami v naših skušnjavah in borbah in nam je poročstvo naše končne zmage nad vsemi sovražniki našega zveličanja. Z uso globino vere delimo s sveto Cerkvijo njeno zmagoslavno zaupanje v moč svetega križa, izraženo v dnevnih molitvah praznika njegovega povišanja: „To znamenje križa bo žarelo na nebu, ko bo Gospod prišel k sodbi. Vsakdo, ki bo vanj veroval, ne bo pogubljen, ampak bo imel večno življenje.“

Ob teh klicih človek občuti to, kar je tako lepo izrazil sveti Janez, ki piše v svojem 1. pismu (5, 5): „To je zmaga, ki premaga svet: naša vera.“ Vera v Jezusa Kristusa in to križanega (prim. 1 Kor 1, 23).

Za vsakogar od nas bo ta zmaga nad svetom in njegovim poželenjem dopolnjena tedaj, ko bomo s križem v roki odhajali v večnost. Kako lepa in sladka mora biti smrt v družbi svetega križa! Kako mora občutiti verni kristjan v svoji zadnji uri vso sladkost vere in večnega upanja, ko umirajoč poljublja to sveto znamenje odrešenja in poročstvo večnega življenja. Nad njim se pač v polni meri uresničujejo besede Skrivnega razodetja,

kjer je rečeno: „Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu“ (14, 13).

PODOBA NAŠEGA TRPLJENJA

Z imenom križ je naš Gospod Jezus Kristus poimenoval vse vrste težav in bridkosti, ki nas v tem življenju zadevajo. Rekel je: „Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj“ (Lk 9,23). Da mu je prav podoba križa služila za oznako naših vsakdanjih dolžnosti in bridkosti, nam daje slutiti, kako živo mu je vse življenje stal pred očmi njegov težki, strašni križ s Kalvarije, na katerem mu je bilo določeno za nas trpeti in umreti. Od prvega trenutka svojega življenja dalje se je s polno zavestjo in s srčnim hrepenenjem pripravljal na to svojo krvavo žrtev, ki jo je sam imenoval svoj krvavi križ.

Nam je križ težak in beseda o njem grenka. Ali vsi čutimo, da spada križ k bistvu našega vsakdanjega življenja, tako kakor vsakdanji kruh. Tomaž Kempčan je v svoji Hoji za Kristusom napisal prelepo poglavje o kraljevi poti svetega križa (II/12). Tam pravi: „Ni druge poti do življenja in do pravega notranjega miru razen poti križa in vsakdanjega zatajevanja. Uredi in uravnaj vse, kakor veš in znaš, videl boš, da boš moral vedno kaj trpeti, rad ali nerad, in tako boš vedno našel križ. Ali boš trpel telesne bolečine, ali pa dušne bridkosti. Križ je vedno pripravljen in te čaka povsod. Beži, kamor hočeš, ubežal mu ne boš.“

Zemlja je solzna dolina in nad nami vse mi se uresničujejo besede velikega trpinca Joba: „Človek, iz žene rojen, le malo časa živi in je prenapolnjen z bridkostmi“ (14, 1). Cerkevni govornik naših dni kliče: „O zemlja, ti stara zemlja, če bi te mogel tistniti kakor gobo, kaj drugega bi priteklo iz tebe kot kri in solze!“

Ker je trpljenje nujni in neizbežni zakon našega življenja, razglašen po Bogu nad vsem človeštvom po izvirnem grehu naših prvih staršev, bi bilo nespametno in brezplodno hrepeneti na tem svetu po popolni in trajni sreči. Te ni še noben umrljiv človek v tem življenju dosegel in je ne bo. Veliko modrejše in zveličavnejše je torej s križem se sprijazniti in ga skušati razumeti.

Poslušajmo zopet Tomaža Kempčana: „Ni zveličanja duši ne večnega življenja razen v križu. Ako voljno nosiš svoj križ, bo tudi tebe križ nosil in te privedel do zaželjenega cilja, kjer bo namreč konec vsega trpljenja, dasi ga tukaj ne bo. Če ga nevoljno nosiš, si nalagaš breme ter se še bolj obtežuješ, nositi ga pa vendar moraš. Ako se znebiš enega križa, najdeš gotovo drugega in morebiti še težjega. Vse življenje Kristusovo je bilo križ in trpljenje; in ti iščeš zase miru in veselje? Nosi torej, kot dober in zvest služabnik Kristusovi, srčno križ svojega Gospoda in našel boš mir.“

In sv. Magdalena Zofija Barat pravi: „Kjer je križ, tam najdeš Jezusa... V udanem trpljenju daruje duša svojemu Bogu največjo daritev. Kalvarija je kraj, ki je najbližji nebesom. Kdo se bo mogel pritoževati nad svojim trpljenjem, če gleda na križanega Jezusa, na žalostno Mater božjo pod križem? K Bogu se gre samo skozi trpljenje. Kadar Jezus kako dušo ljubi, ji da kakor Mariji, kakor Magdaleni, kakor ljubljenu učencu prostor pod križem. S križem se slavi Bog, se poveljuje njegovo ime; križ je pečat ljubezni.“

Časi trpljenja so časi božjega obiskovanja. Trpljenje je kakor plug, ki dušo breorje, da postane sprejemljiva in plodna za seme božje milosti. Nič človeka bolj ne poglobi in ne plemeniti kakor trpljenje.

Morda bomo vzdihnili ob teh velikih mislih: „O, kako je vse to lepo pove-

dano, a kako težko je vse to v življenju izpolniti!" Pa je vendar vse to rečeno in zapisano za vsakega in za vse, ki žive iz vere in v luči vere gledajo na življenje, njega trude in težave. In ne pozabimo, da z voljnimi prenašanjem križadplačujemo svoj dolg, ki nam ga potem na drugem svetu ne bo treba več plačevati. In kdo je brez dolga pred svetim in pravičnim Bogom, ki bo enkrat naš sodnik? Tudi naj nas tolaži misel, da nas Bog prav s trpljenjem obvaruje mnogih skušnjav in žalostnih padcev, ko s križi dviga naše misli k nebeškim željam. Trpljenje je tudi ona skrivnostna sila, oni skrivni kapital milosti in moči, ki koristi vsemu svetu in pospešuje zmago božjih načrtov. Kdo bi mogel povedati, kako trpljenje pravičnih tolaži božjo jezo, zadržuje roko božjega maščevanja, pomaga Cerkvi v njenih borbah. Koliko človeške zlobe odtehta pred Bogom, ena sama kaplja nedolžno prelite krvi, ena sama solza iz očesa pravičnega!

Če nas Bog obiskuje s križi, ne dela tega v svojo zabavo. Pri vseh preizkušnjah, ki mu jih pošilja, se da voditi le svoji neskončni ljubezni. Je ta ljubezen često trda, kakor je trda ljubezen očeta in matere, ki peljeta otroka pod zdravnikov nož. Pa vemo, da mu hočeta le dobro. Tako tudi Bog. Je kakor vinogradnik, ki trto obrezuje, da bo rodila več sadu. Je kakor mlinar, ki ne spušča vode trpljenja razen za to, da se zavrti kolo njegovega mlina. Mi smo često vsi prestrašeni nad silo in šumom valov, ki jih sprosti in mislimo, da bomo utonili, da bo vse strto in uničeno; pa ni tako. Bog hoče le mleti; hoče, da postanemo dobra moka za dober kruh v njegovih rokah... (Veillot).

Predajmo se torej v svojih težavah in križih svojemu Bogu s popolno vdano stjo in popolnim zaupanjem. Naj se vedno v vsem zgodi njegova sveta volja. Je često na videz trda, a je vedno sveta

— tako je rekel rajni bogoslovni profesor dr. Janez Zoré, ki je prebil čez 20 let svojega življenja v popolni ohromelosti. Človeku se je streslo srce od ganotja, ko je videl tega učenjaka, ki nam je pisal „Življenje svetnikov“ in bi nam mogel napisati še toliko čudovitih del, kako je ves sključen in brez vsake moči potrpežljivo in vdano trpel. Če verujemo v skrivnostno poslanstvo trpljenja, smo gotovi, da to njegovo navidez brezplodno življenje ni bilo prazno, ampak neizmerno bogato.

KAMEN SPOTIKE

Ko tako v luči vere premišljujemo skrivnostni pomen in namen križa, se ne moremo izogniti nekemu nemiru, ki se nas polasča, ko vidimi okrog sebe ljudi, ki se za Boga nič ne menijo, ljudi brez vere, brez morale, pa polne uspehov v svojih podjetjih. So zdravi in nasmejani so bogati, spoštovani in ugledni, da se zdi, kot bi jim cel svet, z vsem svojim razkošjem in bogastvom, ležal pri nogah. Dobri ljudje pa, ki resno skušajo živeti po božji volji in se trudijo za krepkost, so v večnih križih in težavah, da se jim grešniki škodoželjno posmehujejo, češ: „Kaj vam koristi vaša vera?“

Je to velik in oster kamen spotike, ki je vznemirjal ljudi vseh časov in jih vznemirja danes in jih bo vznemirjal do konca. Kaj reči na to?

Najprej je dobro pomisliti, da mi srečo grešnikov često zelo pretiramo in enostransko ocenjujemo. Gledamo le na zunanost, kot da bi bila usa sreča človeka le v bogastvu in slavi, v zdravju in izobilju. Nič ne mislimo na njih notranjost, ki je često sedež najgrših strasti in polna nemira. Ali moremo imenovati srečnega človeka, ki mu je srce kakor jama razbojnikov in resnični pekel? V tem pogledu Bog globlje gleda, ko pravi: „Brezbožniki nimajo miru.“ Koliko skrbi, koliko strahu, koliko notranjih stisk morajo prestati, ko neugnani hlepe po

uresničenju svojih nenasitnih želja in načrtov. In koliko žalosti, jeze in razočaranja, ko se jim use ne posreči. In vedni trepet, da se jim vse prevrne in propade. Ah, koliko trnja je na njih potih!

Pa recimo, da je ta zgornja slika pretirana, da so grešniki v resnici srečni in zadovoljni ob uspehu svojih podvigov. Ali smemo Boga dožiti krivičnosti, če jim naklanja to zemeljsko srečo? Ali ni za vsem tem ona neskončna božja pravičnost, ki ne samo hudo kaznuje, ampak tudi dobro plačuje? In ni morda prav v tem blagostanju in sreči grešnikov božje plačilo za ona dobra dela, ki so jih grešniki v življenju storili? Težko je namreč reči in misliti, da je kak človek na zemlji, ki bi nikdar ne storil nič dobrega. Ta dobra dela grešnikov nimajo zasluženja za nebesa, ker niso storjena v stanu posvečujoče milosti božje, brez katere je človek nadnaravno mrtev. Bog pa je neskončno pravičen in noče, da bi mu grešniki pri sodbi mogli kaj očitati. Zato jim njih naravno dobra in zaslužna dela plačuje na tem svetu — z zdravjem, z uspehi, z dobrinami torej ki so v očeh sveta velike in največje, v očeh božjih in v luči vere, ki gleda v večnost, pa so majhne, minljive in ničeve, prav po besedi Jezusovi, ki pravi: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ (Mt 16, 26).

Velika pregnanjalka katoliške Cerkve, angleška kraljica Elizabeta, je nekoč izrazila strašno željo: „Če bom vladala štirideset let, se odpovem nebesom.“ Prvi del želje se ji je izpolnil; gorje, če se ji je izpolnil tudi drugi.

Če na dogodke življenja in na porazdelitev dobrin po zemlji gledamo v tej luči vere, li bili res nespametni, če bi grešnike in brezbožnike za njih bežno zemeljsko srečo zavidali. Srečni so v svojo nesrečo. Zato blagor človeku, ki ga Bog že na tem svetu ponižuje in spo-

kori, ker je prav v tem upanje, da mu bo v večnosti milostno prizanesel. Kar se ni, na kakršen koli način, dotaknilo križa, se ne bo rešilo.

Zato je v primeri z navidez najbolj srečnimi grešniki pravični v svojih stiskah in križih neprimerno srečnejši, zakaj njegova vest je čista, njegova duša polna tolažbe in večnega upanja, ki se nastlanja ne Jezusovo obljubo: „Jokali boste in žalovali, svet pa se bo veselil. Vi boste žalovali ali vaša žalost se bo spremenila v veselje in vašega veselja vam ne bo nihče vzel.“ (Jan 16, 2—23).

*

Zaključimo to razmišljanje s Tomažem Kempčanom, ki že v omenjenem poglavju o kraljevi poti križa tako lepo pravi: „Nič ni Bogu prijetnejšega, nič zate bolj zveličavnega na tem svetu, kakor voljno trpeti za Kristusa... Ko bi bilo za zveličanje ljudi kaj boljšega in koristnejšega kakor trpeti, bi bil Kristus gotovo pokazal z besedo in dejanjem. Toda on očitno opominja učence, ki so šli za njim, in vse, ki hočejo hoditi za njim, naj nosijo svoj križ.“

Ko senca križa zagrinja naše romanje skozi dolino solza, glejmo na križanega Gospoda in na žalostno Mater božjo v njunem bogovdanem trpljenju in ju prosimo s slavospevom praznika Marijinih bolečin: Sveta Mati, to te prosim, rane Kristusa naj nosim, vtisni v moje jih srce. Daj mi, da bom use življenje rad premišljal to trpljenje, ko je umiral božji Sin. In ko smrt telo mi vzame, dušo mojo naj objame večne slave rajski dom.

Družina župana v mestu Ooigenu na Flamskem (Belgija) je dala misijonom svojevrsten prispevek. Od 9 otrok deluje štirje v Belgijskem Kongu, nadaljna dva sta delovala na Kitajskem. Enega so že izgnali, drugi pa še hira v rdečih zaporih.

Nad dvajset milijonov pisem je prejel

† VINKO LOVŠIN

Med najbolj znane osebnosti v Severni Ameriki lahko štejemo pomožnega škofa mons. Fulton J. Sheena. Star je 57 let, Irec po rodu, študiral je filozofijo in teologijo v Louvainu v Belgiji, v Rimu, na Sorboni v Parizu in v Oxfordu v Angliji. Napisal je lepo število filozofskih in teoloških knjig. Več let je bil profesor filozofije na katoliški univerzi v Washingtonu. Najbolj pa se je proslavil s svojimi radijskim govori. Tako je n. pr. leta 1946, ko je poslušalcem ponudil, da bo vsakemu poslal rožni venec, če ga še nima, dobil kar 50.000 prošenj, katere je seveda tudi izpolnil. Računajo, da je od leta 1930, odkar nastopa v radiju in televiziji prejel nad 20 milijonov pisem. Posebno pogosto se obračajo nanj razni ločenci, ki ga vprašujejo za svet, kako bi zopet uredili svoje zakonsko življenje. Vendar ne smemo misliti, da gre tu za kakšne površne, senzacionalne rekorde. Da zna mons. Sheen zgrabiti na globoko, se vidi iz tega, da je ravno on spreobrnil lepo število imenitnih Američanov, med katerimi so najbolj znani: polkovnik Horace Mann, liberalni pisatelj Heywood Brown, znani tovarnar Henry Ford ml., članica kongresa Clare Boothe Luce, časnikar Louis F. Budenz, finančnik John Moody in neštivilno drugih znanih, še več pa neznanih oseb. Zelo veliko se je mons. Sheen že od začetka udejstvoval v socialnem skrbstvu. Tako mu njegovi prijatelji darujejo lepe vsote, katere deli revnim, pomaga duhovskim kandidatom, ustanavlja in vdr. žuje cele bolnišnice kot n. pr. bolnišnico za zamorske žene v Mobile itd. Tako močna osebnost, kot je pomožni škof Fulton J. Sheen ima kajpada velik vpliv na vso javnost. Toda začel je svo-

je javno delovanje že kot mlad fant, danes pa njegovo ime poznajo po vsem svetu.

Poglejmo nekaj značilnih, kratko opisanih dogodkov iz njegovega življenja.

* * *

Ko je stanoval v penzionatu v Parizu, je naletel na žensko z žalostno preteklostjo. Že je bila poskusila samomor, pa ni uspela. Zato je poskušala drugič. Ko je mladi duhovnik Sheen za to zvedel, je vse poskusil, da jo odvrne od tega. Toda znal je le nekaj besed francosko, ona pa ni znala angleško. Zato je s težavo in s pomočjo slovarja sestavil stavek:

„Obljubite mi, da ne boste izvršili samomora predno poteče devet dni.“ Žena je obljubila. Tekom osem dni je vsak dan prihajal mladi duhovnik k njeni bolniški postelji. S pomočjo slovarja ji je govoril o Jezusu, o veri, o duši. Toda predvsem je goreče molil zanjo. Deveti dan je ta nesrečnica prejela sveto obhajilo in bila rešena.

* * *

Drugič, že v Ameriki. Ko je nekoč prihajal iz studija, kjer je imel radijsko konferenco, se mu je približala neka žena ter mu izzivalno rekla: „Sem brezbožna.“

„Dobro,“ je odgovoril P. Sheen popolnoma mirno, „nudim vam stavo...“

„Stavo? ...“

„Stavim 10 centov, da mi ne boste znali odgovoriti na tri vzroke, vsled katerih je kdo lahko brezbožen.“

Še pred potekom enega leta se je žena dala krstiti...

* * *

Mons. Sheen zna odgovoriti na izzivanje, pa zna tudi izzivati.

Koncem leta 1946 je — slučajno ali

po Previdnosti, — prehodil mestni okraj, kjer je stanoval slavni violinist Fritz Kreisler. Škof ga je poznal le bolj po imenu. Potrkal je na vrata in Kreisler z ženo ga je povabil na čaj. Govorili so o mnogočem, toda mons. Sheen je dobro vedel, kaj dela. Po štirih mesecih, na cvetno nedeljo sta oba prejela prvo sveto obhajilo.

*

„Pustimo modrovanje,“ mu je rekel eden njegovih gojencev, „govorite nam raje o veri...“

Duhovnik ga je začudeno pogledal in mu odgovoril:

„Toda vera je odvisna od razuma. Kdor postane veren, ne da bi premislil, zelo lahko konča s tem, da veruje v karkoli. Cerkev ga ne bo sprejela v svoje naročje, ako se ni potrudil, da bi vse globoko premislil in dozorel kar moč popolno v problemih, ki ga srečavajo.“

Tako čisto predpisuje takim kot je bil Henry Ford mlajši. Taki so pravi originali in jih je cela vrsta.

* * *

Med njegovimi spreobrnjenimi ovčicami je najbolj slavna Klara Boothe Luce, pisateljica knjige „Femmes“ in ne le pisateljica in periodistka marveč je tudi žena Henry Luceja, direktorja velikih listov „Times“ in „Life“. Bila je tudi dolgo dobo narodna poslanka, sedaj je poslanik USA pri ital. vladi v Rimu. V znamenitem popisu svojega spreobrnjenja, ki je slavospev Milosti, pripoveduje Klara, kako se je bila že od svoje mladosti vrgla v iskanje absolutnega. Prebredla je vse znane „-izme“, celo Einsteinov relativizem, pa ni našla miru svoji duši. V tem izgubljenem času je izgubila tudi edino svojgo hčerko, prepotovala bojišča in taborišča smrti v Evropi, kar jo je še bolj izravnotežilo. Ko je kriza dosegla svoj višek, je telefonirala jezuitskemu patru, ki ji je svetoval, naj stopi v stik s P. Sheenom. Ta ji je postal odtlej nedosegljiv vodnik. Takole piše ona:

„Prav res je, da on zaneti ogenj in luč. Nikdar še nisem poznala moža, ki

bi bil tako potrpečljiv, pa obenem tako nedostopen, tako poetičen in obenem tako praktičen, tako iznajdljiv ter istočasno tako pravoveren. Naj se je že reklo kakor koli o njem, zagotavljam, da ni v njem nič posebno hipnotičnega. To kar hipnotizira njegove spreobrnjenice, je nov in nenavaden prikaz Resnice, Ljubezni in Večnega življenja.

* * *

Ko je L. Budenz, odgovorni urednik „Daily Worker“ (komunistični dnevnik v New Yorku), leta 1936 napisal, da komunizem in katolicizem nista nespravljava, ga je mons. Sheen povabil na kosilo ter mu rekel:

„Vi se zelo motite. Med komunizmom in vero je nespravljalnost radi 124. člena komunistične ustave.“

„Kaj pa pravi člen 124?“ je vprašal Budenz začuden.

„Nisem vas povabil, da razpravljava o komunistični ustavi, marveč da vam govorim o brezmadežni Devici.“

In poldrugo uro je duhovnik govoril časnikarju o Mariji, Materi božji.

Devet let je minilo, ne da bi se bila še kdaj srečala, toda P. Sheen je pri vsaki maši molil za Budenza. Slednjič je leta 1945 Budenz kar naenkrat zaprosil P. Sheena, naj ga pouči o veri. Nekaj mesecev pozneje so se spreobrnili on, žena, in vsa njegova družina.

„Ako je molitev mogla privabiti enega komunista v hlev sv. Cerkve,“ pravi mons. Sheen, „zakaj bi ne mogla pritegniti vseh komunistov?“

* * *

Mons. Sheen ogromno žrtvuje za duše. On je v resnici „mož žareče vneme“. Koliko pa mi skrbimo za duše bližnjih?

Svečda, potem pa že!

„Koga želite?“

„Gospoda poročnika!“

„Kaj hočete od njega?“

„Gre za nek dolg!“

„O, je odpotoval na vojaške vaje!“

(nadaljuje) „...ki sem mu ga mislil plačati!“

„Pa se je že danes zjutraj vrnil. Ga pokličem takoj!“

MARIJA DARUJE JEZUSA

DR. MIRKO GOGALA

„Ko so se dopolnili dnevi njenega očiščevanja po Mozesovi postavi, so ga prinesli v Jeruzalem, da bi ga postavili pred Gospoda, kakor je pisano v postavi Gospodovi: „Vsak moški prvorojenec bodi posvečen Gospodu,“ in da bi dali v daritev „dve grlici ali dva golobčka,“ kakor je rečeno v postavi Gospodovi“ (Lk 2, 22—24).

Da bomo lahko ta prizor razumeli v vsej njegovi pomembnosti, moramo predvsem jasno razlikovati, da je šlo tukaj za izpolnitev dveh, samo po sebi popolnoma različnih predpisov: očiščevanje Marijino in darovanje Jezusovo. Iz Lukovega pripovedovanja namreč to na prvi pogled ni tako dobro razvidno.

OČIŠČEVANJE MARIJINO

Po Mozesovi postavi (3 Moz 12, 1—8) je žena, ki je rodila dečka, bila prvih sedem dni po porodu obredno nečista in se je zato morala izogibati vsakega občevanja z ljudmi. Osmi dan je bil otrok obrezan, materi pa še nadaljnjih tri in trideset dni ni bilo dovoljeno dotikati se svetih reči in ne stopiti v tempelj. Štirideseti dan pa je morala v Jeruzalem na očiščevanje.

Tam je darovala enoletno jagnje v žgalno daritev in enega golobčka ali grlico v spravno daritev, s čimer se je rešila svoje obredne nečistosti. Revšem je namesto jagnjeta in golobčka bilo dovoljeno darovati samo dva golobčka ali dve grlici. Če je bila rojena deklica, je mati smela v tempelj šele osemdeseti dan po porodu. Ostali predpiši pa so bili isti.

Štirideset dni po rojstvu Jezusovem so se torej Mariji „dopolnili dnevi njenega očiščevanja“. V spremstvu Jožefovem, ki je bil kot poglavar sv. družine odgovoren, da se postava točno izpolni, je Marija prišla v tempelj. Preko dvora poganov je šla v dvor žena in se po petnajstih stopnicah povzpela do Nikanorjevih vrat, ki so jim rekli tudi Lepa vrata. Skozi nje se je prišlo v dvor Izraelcev, kamor pa je bil vsem ženam vstop strogo prepovedan. Zato se je sveta Družina ustavila pri Lepih vratih, kjer jih je sprejel duhovnik, ki je tisti teden vršil službo. Poškropil je Marijo s krvjo darovanih živali in izgovoril nad njo predpisane molitve. Potem mu je Marija izročila dve grlici (oziroma dva golobčka), ki ju je duhovnik v

njenem imenu sežgal na oltarju. Ker Marija ni darovala jagnjeta, je to očitni dokaz, da je bila sveta Družina zelo revna.

Marija je spočela od Svetega Duha, zato je postava očiščevanja seveda ni vezala. Vendar se ji je kljub temu prostovoljno podvrkla. Hotela je biti tudi v očeh ljudi prosta vsake sence obredne nečistosti in obzirno je na ta način prikrila skrivnost deviškega spočetja. Poleg tega nam je dala prekrasen zgled globoke ponižnosti in tankovestne pokorščine.

DAROVANJE JEZUSOVO

To je bilo drugo, kar se je moralo tisti dan izvršiti v templju. Jezus je bil namreč prvorojenec. Mozesova postava pa je določala (2 Moz 13, 2. 12. 15), da morajo vsi prvorojenci biti ločeni od vsega posvetnega in se kot duhovniki popolnoma posvetiti Bogu in službi v templju. Ta odredba je bila dana v spomin na veliki čudež, ko je Bog v eni sami noči pokončal vse egipčanske prvorojence in tako Izraelce rešil iz Egipta. Pozneje je Bog duhovniško službo poveril vsem potomcem Levijevega rodu. Prvorojenci iz ostalih rodov pa so morali biti odkupljeni od te svete službe (4 Moz 3, 12).

Ker je bil Jezus prvorojenec iz Judovega rodu, so tudi njega „prinesli v Jeruzalem, da bi ga postavili pred Gospoda“. Ko je bil končan obred očiščevanja, je Marija duhovniku izročila Jezusa, da ga je daroval Bogu. Nato je plačala zanj pet srebrnih siklov, duhovnik pa ji je v božjem imenu vrnil Sina, prostega vseh izrednih obveznosti prvorojencev.

S teološkega vidika ima ta odkup Jezusa globok pomen. Bil je nekako novo „počlovečenje“ Kristusovo, ker odslej tudi po določbah postave ni bil več „posvečen“ Bogu, kar bi zopet pomenilo, da je izjemen človek, temveč

je tudi po postavi bil v celoti last človeške družine, med katero je živel. Ko je torej pozneje daroval za nas svoje življenje, je bila to zares „nezadolžena“, svobodna daritev, s katero je čez mero zadostil za grehe človeštva po vseh predpisih stroge pravičnosti. Če bi Kristus ne bil odkupljen od dolžnosti prvorojenstva bi si namreč iz stališča stroge pravičnosti ne mogli prav misliti, da bi njegova smrt na križu imela za nas isto zadostilno vrednost. V tem slučaju bi se še vedno dalo ugovarjati, da je Jezus po predpisih postave že itak kot prvorojenec v celoti „pripadal Bogu“. Kako bi v tem primeru še mogel zadostiti za druge ljudi po strogi pravičnosti, če bi on sploh ne smel svobodno razpolagati s svojim telesom in svojim življenjem? Saj stroga pravičnost med drugim zahteva ravno to, da se zadoščevanje da z nečem, s čimer zadostitelj svobodno razpolaga kot s svojo lastnino, in ne z nečem, kar je že itak last žaljenca osebe (prim. Dillersberger).

Z odkupom Jezusovim pa se vsebinsko krasno ujema in dopolnjuje prizor s starčkom Simeonom:

„In glej, bij je v Jeruzalemu moč, ki mu je bilo ime Simeon; bil je pravičen in bogaboječ in je pričakoval tolažbe Izraelove, in Sveti Duh je bil z njim. Razodeto mu je bilo od Svetega Duha, da ne bo videl smrti, dokler ne bo videl Maziljenca Gospodovega. In prišel je po navdihnjenju v tempelj. Ko so starši prinesli dete Jezusa, da bi zanj storili po običaju postav, ga je tudi vzela v naročje“ (Lk 2, 25—28).

Starček Simeon je nova oseba, ki stopi na pozornost, zato nam ga evangelist najprej predstavi. Da bi bil duhovnik, kot mislijo nekateri, je bolj malo verjetno, ker tega bi Luka, ki mu ni ušla nobena podrobnost, gotovo ne

zamolčal. „Bil je pravičen in bogaboječ“ mož, ki je željno „pričakoval tolažbe Izraelovc“, to se pravi, pričakoval je prihod obljubljenega Odrešenika, čigar poslanstvo je bilo med drugim „tolažiti žalostne“ (Iz 61, 2); zato so učitelji postave Odrešeniku dali tudi ime Tolažnik. In kot je evangelist že pri Janezu Krstniku (1, 15), pri Mariji (1, 35), pri Elizabeti (1, 41) in končno pri Zahariju (1, 67) poudaril delovane Svetega Duha, tako tudi tukaj. In zanimivo, da se pri starčku Simeonu Sveti Duh kar trikrat omenja: Najprej nam Luka pove, da „je Sveti Duh bil (stalno) z njim“ in sicer po posvečujoči milosti in še posebej z darom preroštva. Dalje mu je Sveti Duh razodel, da ne bo prej umrl, preden ne vidi Odrešenika. In končno je po posebnem navdihnjenju Svetega Duha prišel v tempelj prav tisti čas, ko je bila tam sveta Družina, in prepoznal božje Dete in njegove starše.

Verjetno je Simeon srečal Marijo in Jožefa takoj ob njihovem prihodu v tempelj in potem bil navzoč pri obredu očiščevanja in darovanja. Ko je bilo vse končano, mu je bila dana še izredna milost, ki mu prej ni bila obljubljena, da je Jezusa lahko „tudi on vzel v naročje“ ter ga v svoji veliki ljubezni prav nežno in prisrčno objel. Tedaj je ves srečen „zahvalil Boga in rekel:

**Zdaj odpuščaš, Gospod, svojega služabnika
po svoji besedi v miru;
zakaj videle so moje oči tvoje zveličanje,
ki si ga pripravil pred obličjem vseh narodov;
luč v razsvetljenje poganov
in slavo Izraela, tvojeja ljudstva“
(Lk 2, 28—32).**

„Po besedi“, ki jo je nekda prejel od Gospoda, starček Simeon ve, da je njegova smrt blizu. „Zdaj odpuščaš, Go-

spod svojega služabnika“. Odslej je vsak trenutek pripravljen, da ga Bog odpokliče s tega sveta. V grškem besed vsak trenutek pripravljen da ga Bog odpokliče s tega sveta. V grškem besedilu je še krepkeje izražena njegova popolna odvisnost od volje božje: o sebi namreč pravi, da je „suženj“. Boga pa ne nagovori z običajnim imenom Gospod, ampak ga imenuje „Gospodar“ (déspota!). Če je življenje na tem svetu služba božjemu Gospodarju, tedaj je smrt „odpustitev“ iz te službe. In to skorajšnjo odpustitev Simeon pričakuje sedaj „v miru“: z veseljem in rad umrje; „zakaj videle so moje oči tvoje zveličanje“: ne samo v preroškem razodetju ampak na svoje lastne oči je videl božjega Zveličarja. S tem je bilo utešeno njegovo edino veliko hrepenenje, zato sedaj od življenja ni ničesar več pričakoval.

Nadaljnje besede veljajo Otroku, v katerem je Bog pripravil zveličanje „vseh narodov“. Niti Marija niti Zaharija niti angel niso v svojih napovedih izrazili tako jasno kot sedaj starček Simeon, da je Otrok „zveličanje“ za „vse“, za poganе prav tako kot za Jude. Poganom prinaša „luč“ razodetja, da prežene temo smoti in jih razsvetli z resnico. Izraelcem pa je njegov prihod še v posebno „slavo“: „kajti zveličanje prihaja od Judov“ (Jan 4, 22): „od njih je (namreč) po telesu Kristus“ (Rimlj 9, 5); zato so oni zares „njegovo ljudstvo“. Samo med njimi je Odrešenik osebno živel, samo pri njih delal čudeže in njim je najprej oznanil svoj evangelij (prim. Rimlj 1, 16). Tudi Simeon torej prizna Judom v ekonomiji odrešenja tisto prvenstvo, ki so ga preroki toliko napovedovali, vendar se dviga visoko nad pojmovanje takratnih Judov. Večina izmed njih si je predstavljala mesijansko zveličanje zgolj nacionalno in pozemsko, češ da

bo Mesija prišel reševati samo Jude iz rimske sužnosti. Simeon pa ga pojmuje duhovno, ker nas bo rešilo iz sužnosti greha, in pa univerzalno, ker je namenjeno vsem ljudem. Te univerzalnosti ne bi mogel Simeon poudariti ob bolj primernem času; zakaj „v trenutku, ko je bil otrok odkupljen od svojih dolžnosti prvorojenstva v izraelskem ljudstvu, je kot Odrešenik postal last vseh narodov na zemlji“ (Dillersberger).

„Njegov oče in njegova mati sta se čutila temu, kaj se je o njem govorilo. In Simeon jih je blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: „Glej, ta je postavljen v padeč in vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo, — in tvojo lastno dušo bo presunil meč — da se razodencjo misli iz mnogih src.“ (Lk 2, 33—35).

Jožef in Marija „sta se čudila“ ne zaradi stvari smilnih, ki so se govorile, kot da še prej ne bi poznala teh skrivnosti, ampak zato, ker sta jih tako nepričakovano slišala iz ust nepoznanega starčka. Simeon pa ju je „blagoslovil“, to se pravi, blagovolju je in jima čestital, češ srečna človeka, ki imata takega otroka! Morda je Simeon vedel tudi za Marijino deviško materinstvo, ker je nadaljnje besede govoril izrecno samo „Mariji, njegovi materi“, ne pa tudi Jožefu.

Prej je v svojem epevu slavil zveličanje, ki ga je Mesija prinesel svetu, sedaj pa prerokuje, na kakšno nasprotovanje bo to odrešilno delo naletelo pri ljudeh: „Glej, ta je postavljen v padeč in vstajenje mnogih v Izraelu.“ Veliko Izraelcev ne bo hotelo verovati njegovi besedi, ne izpolnjevati njegovih zapovedi. Vsem tem bo Kristus po njih lastni krivdi povod za duhovni padeč, ki se bo končal v večnem pogubljenju. Mnogo jih bo pa tudi verovalo

vanj, zato jim bo ta s svojo milostjo pomagal, da bodo vstali iz grehov in se večno zveličali.

Dalje napoveduje Simeon, da bo Jezus ne samo pri Judih, temveč tudi pri drugih narodih „znamenje, kateremu se bo nasprotovalo“. Kristus je „znamenje“, ki stoji tako visoko, da ga vsi ljudje vseh časov lahko vidijo in se po njem orientirajo. Človeštvo se bo ob njem razdelilo v dva nasprotna tabora: eni bodo zanj, drugi proti njemu in med njimi bo neprestana borba. Pregarjanje proti Jezusu, ki ga je sprožil Herod in so ga nadaljevali farizeji, je sicer doseglo svoj višek na Kalvariji, vendar bo še trajalo vsa stoletja do konca sveta. In mi sami smo priča, kako je tudi dandanes Kristus križani zaradi svojega nauka „Judom pohujšanje, a poganom nespamet“ (1 Kor 1, 23).

To nasprotovanje Kristusu bo vzročilo, „da se razodenejo misli iz mnogih src“. Res so prišle na dan prej skrite misli in čustva ljudi: pokazala se je zloba in pokvarjenost izraelskih poglavarjev, hinavščina farizejev, radovoljna zaslepljenost ljudstva, ki je pričakovalo od Mesije časnega blagostanja in zemskega poveličanja; hkrati pa so se tudi razodele ponižne in učljive duše, ki so iskreno ljubile svojega Boga. Pregarjanje proti Mesiju bo v vseh časih ločilo resnične prijatelje božje od zlaganih.

Po drugi strani pa bo ta borba proti Kristusu tako silna, da bo zaradi nje Marijino „dušo presunil meč“. Njeno sočutno srce bo neizmerno trpelo, ko bo videla, kako bodo Judje Kristusa zavržli, ga zalezovali in obsodili na smrt. Marijino trpljenje bo priklopelo do vrhunca, ko bo stala pod križem in bo skupaj s svojim Sinom darovala Bogu kalvarijsko daritev. Tedaj bo njeno dušo napolnila tako strahotna

bolečina, kot bi ji z mečem prebodli sree.

Zveza te Simeonove prerokbe z okoliščinami je naravnost pretresljiva. Bila je ura, ko je bil Prvorojenec odkupljen od službe Gospodu in bil z vsemi pravicami dan v last svoji Materi. V tem trenutku je bila oznanjena Mariji njena daritev. Prej bi tudi od Marijine strani Kristusova smrt ne bila celotna daritev, ker je že itak po postavi pripadaj Bogu. Sedaj pa je postal popolnoma njen, zato ga lahko daruje v celotno daritev, če soglaša s tem, kar ji Simeon napoveduje. Bi pa ta daritev ne bila zares celotna, če ne bi takoj prvo uro slušala govoriti o tem. Zato je Simeon „moral“ tako govoriti. Sedaj je iz rok duhovnikovih sprejela nazaj svojega Sina kot žrtveno jagnje, ki naj ga pripravi — za zakol. Če to dobro premislimo, se nam bo primera o meču zdela še bolj razumljiva (prim. Dillersberger).

„In bila je neka prerokinja Ana, hči Fanuelova iz Azarjevega rodu, že zelo v letih. Potem ko je preživela z možem sedem let od svojega devišstva, je bila vdova do štiri in osemdesetih let; ona ni zapuščala templja, ampak je s postom in molitvijo Bogu služila noč in dan. In prav tisto uro je prišla tja in hvalila Boga ter o njem pripovedovala vsem, ki so pričakovali odrešenja v Jeruzalemu“ (Lk 2, 36—38).

Prerokinja Ana je bila vdova, stara štiri in osemdeset let. Če se je poročila s petnajstim letom, kot je bila tedaj navada, je pri dva in dvajsetih letih že vdovela. Namesto da bi znova stopila v zakon, se je raje vso posvetila Bogu. Polnih dva in šestdeset let je „s postom in molitvijo Bogu služila noč in dan“. Zato ni nič čudnega, če je prejela od Svetega Duha dar prerokovanja,

da je tako lahko govorila „ljudem v spodbudo in osrečevanje in tolažbo“ (1 Kor. 14, 3) in včasih tudi napovedovala prihodnje reči in razodevala skrivnosti (prim. 1 Kor. 14, 25).

Tudi ona je po navdihnjenju Svetega Duha „prav tisto uro“ prišla tja v tempelj in prepoznala v otroku obljubljenega Mesijo. Vsa srečna je hvalila Boga za to veliko milost in „vsem, ki so pričakovali odrešenje“, je pripovedovala, da je Zveličar že rojen. Prerokinja Ana torej s svojo tolažljivejšo napovedjo lepo dopolnjuje resne besede starčka Simeona.

„Ko so izvršili vse po postavi Gospodovi, so se vrnili v Gallejo, v svoje mesto Nazaret. Dete pa je rastlo in se krepilo, vedno bolj polno modrosti, in milost božja je bila z njim“ (Lk 2, 39—40).

Sv. Luka na kratko zaključil svoje poročilo z opombo, da se je sveta Družina po vsem tem vrnila v Nazaret. Iz Matejevega evangelija vemo, da se to ni zgodilo takoj po prvem obisku templja. Prej še so Modri z vzhoda prišli v Betlehem molit Jezusa in takoj nato je morala sveta Družina pred Herodom bežati v Egipt.

Teško je reči, zakaj je Luka v svojem evangeliju izpustil ta dva tako važna dogodka iz Jezusove mladosti. Razlog za to moramo najverjetneje iskati v cilju, ki ga je Luka imel pri opisovanju Jezusovih otroških let. V skladu z naukom svojega učitelja apostola Pavla (prim. Gal 4, 5; Flp 2, 7 itd) je hotel pokazati, kako se je Jezus takoj od začetka podvrget in pokoraval vsemi predpisom postave. Zato je izpustil vse, kar temu naravnemu ni služilo. Matej pa je v svojem evangeliju hotel prikazati, kako so se na Jezusu izpolnile vse prerokbe stare zaveze, zato nam opiše obisk sv. Treh kraljev in beg v Egipt, izpusti pa dogodka, ki jih

Pokojni dr. Alojzij Odar med svojimi sošolci in profesorji od desetletnici mature (leta 1932): V prvi vrsti: prof. telovadbe Jože Arh, prof. Trdan, ravnatelj Koritnik, prof. Luka Arh, prof. Omerza in Jože Magister, V drugi vrsti: Dr. Alojzij Odar, Pavle Urankar, Janez Umek, Stanko Grims, dr. Tine Debeljak, dr. Franc Puc in Janez Bergant. Zadaj: Jože Dolenc, Janez Kosmač, Janez Hladnik, zavodski ekonom Lojze Markež in dr. Vilko Fajdiga

omenja Luka. Evangelista si torej ne nasprotujeta drug drugemu, temveč se lepo med seboj dopolnjujeta. Povrhu se še obadva čudovito ujemata glede vseh bistvenih dogodkov, namreč glede Marijinega deviškega spočetja, glede rojstva v Betlehemu in glede skritega življenja v Nazaretu.

Božje Dete se je naravno razvijalo, kot vsak človeški otrok. Rastlo je po velikosti in se krepilo v telesnih močeh. Hkrati se je vedno bolj napolnjevalo z modrostjo, ki se je razodevala v njegovih dejanjih in besedah. Bog pa je s svojo dobrohotnostjo neprestano čul nad njim.

PO MATERINI SMRTI

*Ta rano se na svetu ne zaceli,
edino smrt njen žgoči ogenj utrne,
bolesti in spomine v mrak zagrne,
izsrka žalost duši razboleli.*

*O, davno so že dnevi odcveteli,
da sem besede tvoje pil srebrne,
rok čutil varstvo sredi poti črne,
a v dno srca pogledi so me grel.*

*Gorje se je čez me ko strup razlilo,
a duše ni, ki bi zdravila dala,
miru, vem, bo srce zaman prosilo.*

*Amerika bo brez sočutja stala,
tvoj daljni grob le mi bo svetil milo
in misel nate bo rešilna škala.*

Štefan Tonkli

KRISTUSOVA OCENA VERE

JANEZ KOPAC CM

Jezus Kristus je prišel na svet kot nebojgljeno dete, živel je do 30 leta kot delavec doma v Nazaretu; le 3 leta je učil in apostolsko deloval, pa je vendar s svojim evangelijem prenovil obličje zemlje. Šele on je povsem osvetlil smisel življenja in ocenil res vse stvari tako, kot zaslužijo. S svojim božjim naukom je sestavil novo lestvo vrednot, ki v marsičem nasprotuje poganski ocenitvi vrednot in celo bistveno dopolnji verske nazore izvoljenega naroda — Izraelcev.

Zanimivo je, da je Jezus pri ocenjevanju vrednot dal veri prvo mesto. Kajti vzel je vero kot korenino, iz katere poganjata upanje in ljubezen, ki sta po svojem izvoru in bistvu enako božji kot vera, le da ima ljubezen še to predaost, da nikdar ne mine, med tem ko se vera po smrti za blažene spremeni v gledanje Boga, in upanje v posest tega, kar smo na zemlji upali.

Gotovo je Jezus o veri povedal še veliko več in lepšega, nego je zapisanega v evangelijih. A že to, kar je zapisano o veri v evangelijih, je tako krepko, da bi skoraj mislili, da Jezus pretirava, če ne bi vedeli, da je Kristus Bog. Kot Bog je pa govoril samo resnico, brez pretiravanja in govorniškega zanosa, kot to delamo ljudje. Zato moramo vzeti Kristusovo oceno vere prav dobesedno v tistem smislu, kakor se je sam o njej izražal.

Vera gore prestavlja

Ob neki priliki je nekdo stopil pred Kristusa, se vrgel pred njim na kolena in rekel:

„Gospod, usmili se mojega sina, nekaj mesečen je in zelo trpi; večkrat namreč pade v ogenj in večkrat v vodo. Privedel sem ga bil k tvojim učencem, pa ga niso mogli ozdraviti.“

Jezus je odgovoril:

„O neverni in popačeni rod! Doklej bom pri vas? Doklej vas bom prenašal? Privedite mi ga semkaj!“

In Jezus mu je zapovedal, in hudi duh je odšel od njega, in deček je bil od tiste ure zdrav. Takrat so učenci pristopili posebej k Jezusu in mu rekli:

„Zakaj ga nismo mogli izgnati?“

Jezus jim je odgovoril:

„Zaradi vaše nevere. Zakaj resnično povem vam: Če boste imeli vero kot gorčično zrno — (to je: le malo pristne, žive vere —) porečete tej gori: Prestavi se od tod tjakaj in prestavila se bo, in nič vam ne bo nemogoče“ (Mt 17, 14—20).

Jezus jim je ob teh besedah pokazal na kako večjo goro v bližini. Tako jim je nazorno razložil, kako velikih stvari so zmožni tisti, ki imajo le malo prave, žive vere. Kajti nič ni na svetu trdnjše, kakor so gore; pa Jezus odločno trdi, da jih vera more prestaviti. Bolj nazorno in slikovito Jezus skoraj ni mogel razložiti silnih učinkov vere. Pripisuje ji takorekoč vsemogočnost: „In nič vam ne bo nemogoče.“

Ob drugi priliki je Jezus s podobno, samo še krepkejšo primero ponazoril moč in vrednost vere.

„Zjutraj, ko se je Jezus vračal v

mesto, je bil lačen. In videl je ob poti neko smokvino drevo in šel k njemu; ni pa našel na njem nič drugega kakor le listje in mu je rekel: „Naj nikoli noben sad ne zraste na tebi!“ In takoj se je smokva posušila. Ko so učenci to videli, so se začudili in rekli: „Kako naglo se je smokva posušila!“ Jezus jih je odgovoril:

„Resnično povem vam: če boste imeli vero in ne boste dvomili, ne boste delali samo tega, kar se je zgodilo s smokvo, ampak tudi, če boste rekli tej gori: Dvigni se in vrzi se v morje, se bo zgodilo“ (Mt 21, 19—22)

Evangelist Marko pa te Jezusove besede še bolj jasno zapiše kot Matej: „Resnično povem vam: Kdorkoli poreče tej gori: ‚Dvigni se in vrzi v morje,‘ in ne bo v srcu dvomil, ampak veroval, da se bo zgodilo, kar pravi, se mu bo zgodilo“ (Mr 11, 22—25).

Ponazoritev mogočnega učinka vere je v ukazu gori: „Dvigni se in vrzi v morje!“ Kakšne sile je že treba, da se mogočni gorski sklad premakne, a tu pravi Kristus, da se gora dvigne in se vrže v morje. Resnično primera, ki ponazoruje velesilo vere, temelječe na vsemogočnem Bogu.

Vera dela čudeže

Kristus je za vsak čudež, ki ga je storil, zahteval najprej od tistega človeka vero. S tem je najbolj učinkovito dokazal ljudskim množicam moč vere.

Stotnika, ki je verjel, da Jezus more ozdravljati tudi na daljavo in le z besedo: „Reci le z besedo, in moj služabnik bo ozdravljen.“ Jezus silno pohvali:

„Resnično povem vam, tolike vere nisem našel niti v Izraelu.“

Nato se obrne k stotniku in mu reče:

„Pojdi, in kakor si veroval, se ti zgodi!“ In služabnik je ozdravil tisto uro (Mt 18, 11—13).

Kananejka iz poganskega rodu pride k Jezusu in ga prosi za bolno hčer. Jezus jo na videz odkloni, češ da mora najprej pomagati otrokom Izraelovim. A žena vztraja v veri, prav nič ne dvomi, da jo bo Jezus uslišal. Zato jo Jezus pohvali:

„O žena, velika je tvoja vera, zgodi se ti, kakor želiš!“ In njena hči je bila zdrava od tiste ure (Mt 15, 28).

In takih primerov, kako so bolniki po veri hipno čudežno ozdraveli, navajajo evangelisti vse polno. Jezus je celo mrtve obujal v moči vere tistih, ki niso dvomili, da more Jezus tudi od mrtvih obujati. Ko je Jajru umrla hči, mu je Jezus dejal: „Ne boj se, samo veruj, in bo rešena!“ Jajr je verjel in Jezus mu je deklico obudil od mrtvih. Enako je storil z Lazarjem.

In ko je apostole razposlal po svetu, jim je dejal:

„Tiste pa, ki bodo verovali, bodo spremljala ta znamenja: v mojem imenu bodo huđe duhove izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali, in če kaj strupenega izpijejo, jim ne bo škodovalo; na bolnike bodo roke polagali in ti bodo ozdraveli“ (Mr 16, 10—18).

Še najbolj pa izpriča Kristus čudovite učinke vere z besedami: „Resnično, resnično povem vam. Kdor v me veruje, bo dela, ki jih jaz izvršujem, tudi sam izvrševal; in še večja ko ta bo izvrševal, ker grem jaz k očetu“ (Jan 14, 12—13).

Vera nam da večno življenje

Jezus je večkrat povedal, da nas bo vera rešila in nam dala večno življenje. Včasih vero kar zenači z večnim življenjem, nevernim pa grozi z večno smrtjo in pogubo.

Judovskega prvaka Nikodema pri nočnem razgovoru pouči:

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se

nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje. Kdor vanj veruje, ne bo obsojen; kdor pa ne veruje, je že v obsodbi“ (Jan 3, 16—18).

Ob drugi priliki Jezus naglasi isto misel še z večjim poudarkom:

„Resnično, resnično povem vam: Kdor posluša mojo besedo in veruje njemu, ki me je poslal, ima večno življenje in ne pride v obsodbo, ampak je prestopil iz surti v življenje“ (Jan 5, 24—25).

Marti pa reče ob Lazarjevem grobu: „Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje; in kdorkoli živi in v me veruje, vekomaj ne bo umrl“ (Jan 11, 25—25).

Podobnih Jezusovih izjav o veri navajajo evangelisti še več, a jih ni potrebno navajati, ker so nas že te prebricale, da nas naredi vera res nesmrtni in deležni večnega življenja.

„Jaz sem, ne bojte se!“

Še najbolj nazorno pa je Kristus pokazal moč vere in usodne posledice nevere in malovernosti ob prizoru, ki ga opisuje evangelist Matej takole:

„Ob četrty nočni straži pa je šel Jezus k njim po morju. Ko so ga učenci videli hoditi po morju, so se prestrašili in rekli: ‚Prikazen je!‘ in so zavpili. Ali takoj jih je ogovoril Jezus: **Bodite brez skrbi, jaz sem, ne bojte se!** Oglasil pa se mu je Peter in rekel:

„Gospod, če si ti, veli mi, naj grem po vodi k tebi!“

„Pridi!“ mu je rekel. In Peter je stopil iz čolna in šel po vodi, da bi dospel do Jezusa“ (Mt 14, 26—30). Kako živ zglede, kaj stori vera!

A kakor je bil začetek Petrove vere trden tako zelo, da se prav nič ni bal stopiti v valove globokega jezera, se mu pa začne hitro vera majati, ko vidi vedno večje valove zaganjati se proti njemu. Sv. pismo pravi:

„Ko pa vidi silni veter, se je zbal, začel se je potapljati in je zavpil:

„Gospod, reši me!“

Takoj je Jezus stegnil roko, ga prijel in mu rekel: „Malovernež, zakaj si dvomil?“ (Mt 14, 31).

Bog ve, kolikokrat se je pozneje v življenju Peter spomnil na ta dogodek, ko je vodil Cerkev sredi razburkanih valov — krvavih preganjanj, a ni več dvomil, neomajno je verjel, da Cerkve tudi peklena vrata ne bodo premagala. V moči te neomajne vere je zmagoval satanske sile, ki so se vanj in njegovo Cerkev zaganjale.

Kakor Petra nekoč je Kristus tudi nas Slovence poklical na morje in viharje, ki divjajo preko naše domovine in že skoraj preko vsega sveta. Kot strašna prikazen se nam zdi vse to, kar smo že doživeli in kar še doživljamo. A Kristus tudi nam govori: „**Bodite brez skrbi, jaz sem, ne bojte se!**“ Pričakuje, da bomo v moči neomajne vere stopili v valove in pogumni šli preko viharjev preizkušenj k Njemu.

Morda so mnogi izmed nas sredi dvigajočih se viharjev začeli zdvajati nad božjo Previdnostjo, ki nas preko tako silnih valov in v tako hudih viharjih vodi k sebi. — Nekateri so se morda že kar materializmu vdali, češ saj nam vera nič več ne koristi, samo škodo smo imeli zaradi nje.

Vsem tem potaplajočim se v malodušnosti in materializmu kliče Kristus:

„Maloverneži, zakaj zdvajate!? Jaz sem, ne bojte se! Pridite k meni!“

Ker živimo v versko brezbriznih okoliščinah, je še toliko bolj važno, da si večkrat pokličemo v spomin, kaj nam je Kristus govoril o veri. Le tako bomo ostali prepričani, da je vera za nas največja dobrina. Le tako ne bomo pozabili Kristusovih besed:

„Kdor ne bo veroval, bo pogubljen.“

„Kdor bo veroval, bo zveličan.“

A le tisti, ki bo vztrajal v veri do konca,

Življenje in duhovni zapiski redovnice Jožefe Menéndez

DR. FRANC JAKLIČ

Izšla je v španščini obširna knjiga „Poziv k ljubezni“ (Un llamamiento al amor). Izšla je že v 2. izdaji. Govori o zemskem in mističnem življenju španske redovnice Jožefe Menéndez iz Družbe Jezusovega Srca, ki jo je bila ustanovila sv. Zofija Bará (Barat). Predgovor je bil leta 1938 napisal kardinal Evgen Pačeli (Pacelli), sedanji papež Pij XII.; v njem izraža željo, da bi knjige v mnogih vzbudila močno zaupanje v brezmejno usmiljenje božjega Srca do grešnikov, „ki se mi vsi prištevamo mednje“.

Ali se je s. Jožefi Menéndez Zveličar res prikazoval? Ali pa je vse to le sad bolnega živčevja? — Pričel se je postopek, da bi bila proglašena za blaženo. Torej bo Cerkev strogo preiskala, kako je bilo z njo. Če ji bo prisodila čast oltarja, bomo „s človeško vero“ verjeli njenim prikaznim, kakor verjamemo n. pr. prikaznim sv. Janeza od Križa, sv. Terezije Španske, sv. Marjete Alakok. Za zdaj se pa moremo zanašati skoraj samo na pričevanje oseb, ki so jo poznale, zlasti njenih sester. Nikdo ni nikoli opazil na njej nobenih znakov živčne bolezni. Da pa kdo privide ali halucinacije vidi (fotizmi) in tudi sliši (fonizmi), celo več let, mora imeti že hudo bolne živce. Vse osebe, ki so s. Jožefo Menéndez poznale in dajejo izjave o njej, tudi zatrjujejo, da je bila zelo ponižna in krepostna redovnica. — V kolikor bo torej pamet rekla, bomo verjeli njenim zamaknjenjem.

Nekatere zelo motijo izrazi, s katerimi ji je Jezus razodeval svojo ljube-

zen do nje, do grešnikov, do ljudi sploh. Pa podobno izražanje beremo celo v sv. pismu, n. pr. v Visoki pesmi, v nekaterih psalmih, pri nekaterih prerokih. Ko Bog govori ljudem, jemlje izraze iz njihovega življenja in izražanja. Na zemlji je ljubezen med ženinom in nevesto najsilnejša izmed vseh vrst lju. bezni; nešteto pesmi jo je že pri vseh narodih opevalo in slavilo. V sv. pismu Bog večkrat primerja svojo ljubezen do duš, do izraelskega naroda in do človeštva sploh s plemenito, čisto, močno in nase pozabljajočo ljubeznijo med ženinom in nevesto in iz nje jemlje izraze in primere.

Kako je torej potekalo življenje s. Jožefe Menéndez? Kaj beremo v njenih duhovnih zapiskih?

I.

Rodila se je leta 1890 v Madridu. Starše je imela dobre; zlasti mati je bila živ zgled bogoljubnosti in delavnosti. Nekaj otrok je umrlo v detinstvu. Živi sta ji ostali dve sestri; ena od njih je tudi postala redovnica, Jožefa je bila najstarejša. Bila je pobožna in vestna, živahna in precej ponosna. V šolo je hodila k redovnicam Družbe Jezusovega Srca. Tako se je seznanila z njihovim redom.

Pri prvem sv. obhajilu, ki ga je prejela z 11. letom, je Zveličarju obljubila, da bo do smrti živela deviško in da ne bo imela druge želje kakor njemu uga-jati. Spovednik jo je učil duhovne molitve, rekoč: Počasi beri iz evangelijev ali iz nabožne knjige. Ko jo denež iz rok, nekoliko pomisli, potem pa govori

z Bogom. Mnogokrat mu reči, da ga zelo ljubiš. Na koncu naredi en dober sklep za tisti dan.

Šla se je učiti šivati. Težko je prenašala posvetno, prostaško miselnost tovarišic. Ostala je pa trdna. Ob nedeljah dopoldne je bila največ v cerkvi, popoldne pa pri bolnikih in siromakih.

V družini so se zelo ljubili. Ko je umrla 12-letna sestra, sta oče in mati zbolela od žalosti. Oče je postal nesposoben za delo in je čez nekaj let umrl. V hišo je prišla revščina. S preostalo sestro je Jožefa doma odprla šivalnico. Redovnice Družbe Jezusovega Srca so jima šle zelo na roko. Bog ji je začel pošiljati različno trpljenje; nosila ga je pa mirno in tiho, kakor ga znanjo prenašati preproste duše, božje prijateljice. V trpljenju se je njen nekoliko ostri značaj zelo omilil.

Vstopila je kot novinka v madridski samostan Družbe Jezusovega Srca. Čutila je silno domotožje. Materi se je smilila in jo je poklicala domov. Potem je spet vstopila, a iz prevelike ljubezni do matere in sestre spet izstopila. Vendar doma ni mogla najti miru. Da bi se popolnoma iztrgala družinskim vezem, se je 4. februarja leta 1920, ko je imela že 30 let, odpeljala v južno Francijo, v Poatjé (Poitiers), v samostan Družbe Jezusovega Srca. Niti štiri polna leta ni bila redovnica. Francoščine se do smrti ni dobro naučila. Dobila je redovno obleko. Opravljala je z redovnicami verske vaje, šivala, prala in likala, pometala in pomagala krasiti tri stranske hišne kapele. Ob prostem času je rada šla strež bolnikom in ostarelim sestram. Pozneje je v veliki sobi vodila šivanje novink, ki so jo zelo spoštovale in ljubile. Pri šivanju so molčale, samo molile so naglas. Priporočala jim je, naj pogosto mislijo na Jezusa in mu reko, da zanj delajo; zato morajo biti pri delu zelo skrbne in pazljive.

II.

Že štiri mesece po vstopu v samostan je začela v zamaknjenju gledati Zveličarja. Prikazoval se ji je v kapeli, v celici in pri delu. S prikaznim; pri delu

ji je hotel pokazati, kako spremlja naša opravila in kako hoče, da jih sproti izvršujemo iz ljubezni do njega. Za spovednika ji je v prikazni določil priorja (predstojnika) dominikancev v Poatjéju, patra Boajéja (Boyerja). Razen njega in prednice in prve svetovalke ni nihče v samostanu kaj slutil o njenih zamaknjenjih. — Jezus ji je velel, naj zapisuje prikazni. Rada je pisala, želeč, da bi ljudje bolj spoznali Jezusovo Srce. Pisala je kleče, na kratko in stvarno. O sebi je zapisovala samo senčne strani. Zapiske so brali njen spovednik, prednica in prva svetovalka. Ti dve sta k prikaznim zapisovale dan in uro, kdaj jih je imela.

2. maja leta 1923 so s. Jožefo predstavili v Marmontjé (Marmontier) nad dolino reke Loáre (Loire). Srce se ji je trgalo ob misli, da bo morala tudi novim predstojnicam razodeti svojo veliko skrivnost Jezusovih prikazni. Jezus ji je pa v prikazni na železniški postaji dvakrat rekel, naj pogumno gre, ker bo šel on pred njo.

Tudi v Marmontjéju je šivala, likala in pometala. Najnižja dela je najrajši opravljala. Bila je prijazna, molčeča in zbrana, vedno enaka. Novim predstojnicam se pa ni mogla popolnoma zaupati, ker se je prednica bala, da so njene prikazni samo beganje bolne domišljije. Nasvete ji je dajala s trdimi izrazi. Zveličar ji je pa dejal, naj se, kadar ji kaj rani srce, tako ljubeznivo nasmeje, kakor da bi ji on sam tisto rekel. „Ostani vesela in na tvoji zunanosti naj odseva dušni mjr!“ Vendar je dušno trpljenje zelo škodovalo njenemu rahlemu zdravju.

Že čez mesec dni se je pa vrnila v Poatjé. Spet je ljubeče pozdravila starodavno zidovje svojega duhovnega doma. Veselo jo je sprejela redovna družina. Bila je še slabotna, a je takoj spet prevzela prejšnje delo v šivalnici.

III.

26. maja 1923 ji je v Marmontjéju Jezus vzel srce in ji namesto njega dal ogenj iz svojega Srca. To je pozneje še večkrat storil. Predstojnici, ki sta mo-

lili ob njej, sta videli, kako je z nepopisnim izrazom vdane ljubezni strmela v prikazen. Srce ji je močno utripalo; devala si je roko nanj, da ga pomiri. To je vselej trajalo kakšne četrte ure, potem je spet prišla v redno stanje: začela je pravilno dihati, sklenila je roki in povescila oči. Bolečine so pa trajale še pozno v noč in je zato le malo spala. Vendar je bila drugo jutro vselej ob uri pri pobožnostih in pri delu.

Jezus ji je z najnežnejšimi izrazi dovedoval, kako zelo jo ljubi in kako zelo si želi njcne ljubezni. Rekel ji je: „Res da ljubim vse duše, Vendar imam nekatere, ki jih še posebno ljubim. Izbral sem jih, da me tolažijo in da jim zvrhano dam najslajše dokaze ljubezni.“

Njene ljubezni si Zveličar zato tako želi, ker jo drugod tako malo najde. Potožil ji je: „Prihajam, da se odpočijem v tebi. Ljudje me tako malo ljubijo. Vedno iščem ljubezni, a ne najdem drugega kakor nehvaležnost.“ Drugič spet je potožil: „Grešniki me tepajo in prezirajo. Nobena stvar jim ni tako malo vredna kakor Stvarnik. Ni je stvari na zemlji, ki bi bila tako zaničevana in žaljena, kakor sem jaz.“

Bolelo jo je, da ni Jezusu bolj zvesta. Nekoč ji je tudi sam rekel: „Če se dve osebi ljubita, že najmanjši pogrešek zoper nežnost rani srce.“ Rekel ji je pa tudi: „Ne bodi preveč potrta zaradi svojih padcev ker ničesar ne potrebujem, da te naredim sveto. Samo upiraj se mi ne; pusti me delovati!“ — Dejal ji je, da nas ljubi take, kakršni smo, z vsemi našimi grehi in slabimi nagnjenji in navadami, z vsem, kar smo napačnega in nespametnega storili.

Nekoč, ko je pometala, je bil Jezus ves čas pri njej. Dejal ji je: „Ne gledam na dejanja, ampak na namen. Najmanjše dejanje, storjeno iz ljubezni, ima veliko zaslužnje in mi more dati veliko tolažbe.“

Jezus jo je vzpodbujal, naj si iz ljubezni do njega odpoveduje v dovoljenih rečeh. Dejal ji je: „Toliko jih je, ki so vdani čutnim užitek! Ne samo med

Sestra Jožefa Menéndez

svetom, ampak tudi med izbranimi dušami jih je mnogo, ki želijo uživati. In tako se izgubljaajo.“

Jezus ji je prisrčno govoril o svojih usmiljeni in odpuščajoči ljubezni. Na primer takole: „Mnogo duš veruje vame, malo jih je pa, ki verujejo v moje usmiljenje. Jaz sem Ljubezen. Moje Srce ne more zadrževati plamena, ki ga neprestano použiva. Ne veš, kako ljubim duše! O da bi ljudje poznali moje Srce! To je moja velika grenkoba, da duše ne poznajo dobrote in usmiljenja mojega Srca!“

Svoje žrtve naj s. Jožefa večkrat daruje za rešitev duš. Rekel ji je: „Zdaj ne moreš razumeti veselja, ki ga boš uživala vso večnost, ko boš videla,

da se je s tvojimi žrtvami rešilo mnogo duš. Življenje samo zase ni nič; tvoji dnevi bodo minili kakor hip, — zato jih uporabi in napolni z zasluženjem!"

Hotel je, naj bo zelo ponižna. Rekel ji je: „Končni uspeh vsega bodi, da spoznaš svojo revščino in se popolnoma izročiš v božje roke. Želim, da ti nisi nič, da bom potem jaz vse. Ljubi me, ponižuj se in pusti, da te drugi ponižujejo!" Večkrat ji je velel, naj obudi dejanje ponižnosti in poljubi tla. — Po izjavi sestre je bila s. Jožefa zelo ponižna. Ponižno je zapisala: „Kdo bi s tako velikimi milostmi, kakor jih jaz prejemam, ne postal svetnik? Jaz sem pa vsak dan bolj uboga, bolj nehvaležna, bolj grešna."

Mnogokrat ji je govoril o vrednosti trpljenja. Dejal ji je: „Živela boš kar najbolj pozabljena. Ker si od mene izbrana za žrtev, boš v življenju in ob smrti potopljena v trpljenje. Ne išči ne polajšanja ne počitka; ne boš ju našla, ker jaz tako odrejam. Vzdrževala te pa bo moja ljubezen; ne bom te zapustil." Razlagal ji je: „Trpljenje je najboljši dar, ki ti ga morem pokloniti, saj sem tudi jaz hodil po potu trpljenja. Trpljenje je življenje duše. Jožefa, ali ne veš, da sva križ in jaz nerazdružljiva? Trpljenje mine, zasluženje bo ostalo na veke; zato pogum!" Rekel ji je, da je treba ljubiti prav tisti križ, ki ga on naloži.

Večkrat jo je trlo veliko domotožje po Španiji. Nekoč jo je Zveličar vprašal: „Ali zelo ljubiš svojo domovino?" Odgovorila je: „Da, moj Jezus. A tebe ljubim mnogo, mnogo bolj." Nato ji je rekel: „Glej, zaradi te tvoje žrtve se je zveličala ta duša in še pet drugih, ki so bile daleč od mene." Dva dni pred smrtjo je rekla, da bo mnogo molila za Francijo. „Je domovina moje duše. Dala mi je redovniško življenje."

IV.

Bog je dopustil, da jo je hudič mučil na duši in telesu. Prikazoval se ji je tudi v Kristusovi podobi. Govoril je pa ravno nasprotno kakor Kristus. Naj-

laglje ga je spoznala po oholem govorjenju in vedenju, ki je značilno zanj. Ko nekoč ni vedela, kdo ji govori, jo je Kristus pomiril, rekoč: „Da, Jožefa, jaz sem, Sin brezmadežne Devlice. Sem 2. oseba presv. Trojice, Sin božji in sam Bog, ki sem sprejel človeško naravo."

Hudič jo je večkrat vrgel v pekel. Z grozo je gledala trpljenje pogubljenih. Čeprav v peklu še ni teles, se muke ognja čutijo, kakor da bi bilo navzoče tudi telo. Ušesa so trudna od krikov sovraštva in obupa, ki ne prenehajo niti za hip. — Dušo muči strašna zavest, da je za vselej izgubila Boga, ki je edina in vsa Sreča. Vsa drhti od želje, preklinjati Boga. In čim bolj ga preklinja, tem bolj raste ta želja. „Kakšna muka, slišati te strašne krike!" Nekateri preklinjajo tudi svoje telo, ali svojega očeta ali mater. Drugi si neprestano očitajo, zakaj niso porabili te in te milosti ali priložnosti in zapustili grešno pot.

Jezus ji je v prikazni večkrat rekel, da je število pogubljenih veliko. „Uboge duše, kako mnogo se jih pogubi, kako padajo v pekel!" ji je dejal. Tudi Marija ji je rekla: „Toliko duš se pogubi!" Sama je zapisala: „Videla sem, kako so duše padale v pekel v velikih skupinah."

Večkrat ji je Jezus naročil, naj za grešnike daruje nebeškemu Očetu njegovo Srce, njegove rane, njegovo kri, njegovo zapuščenost na križu, njegovo umiranje. Daruje mu naj vse svete mase, ki se opravljajo po svetu. Moli naj: „Dobri Oče, sveti Oče, usmiljeni Oče! Ne pozabi, da še ni prišel čas pravice, ampak da še vedno traja čas usmiljenja!" Rekel ji je, naj noben petek ne opusti križevega pota.

Dajal ji je trpeti to, kar je on sam trpel. Dne 26. novembra ji je položil na glavo trnjevo krono. Strašne bolečine so jo prevzele. Glavo je imela naprej nagnjeno; bila je vsa bleda, njen pogled je izražal silno bolelost. Bodice krone ji pa niso pustile ran. Včasih ji je Jezus dal v isti noči trpeti vse muke svojega trpljenja. Zjutraj je bila vsa

zdelaza, a je točno vstala in šla k molitvi in delu.

Odrešenik ji je govoril, naj se slepo prepušča božji previdnosti. „Zapri oči in pusti, da te peljem. Jaz sem tvoj oče in pazim nate.“

Potožil ji je, da v tabernakljih zelo sameva. „Ubogi grešniki, ne držite se proč od mene! Čakam vas noč in dan. Ne bom vam očital vaših grehov. Samo umij vas bom v krvi, ki je pritekla iz mojih ran. Ne bojte se me! Dajte mi loščino ljubezni temu božjemu Beraču, ki vas čaka in kliče!“

O Mariji ji je rekel: „Moja Mati me je povelečevala bolj kakor vsi nebeški duhovi. Umrljivo telo sem prejel od nje zaradi njene čistosti.“

V.

S. Jožefi je Zveličar razodel posebno „Poslanstvo“ njegovega Srca. Povedal ji je, katere osebe naj dobi za izvrševanje tehe njegovih štirih namer: 1. „Grešnike hočem poučiti, da je usmiljenje mojega Srca neizčrpno.“ 2. „Hladne in brezbrizne duše hočem poučiti, da je moje Srce ogenj, ki jih hoče použiti, ker jih ljubim.“ 3. „Dobre in pobožne duše hočem poučiti, da je moje Srce pot, po kateri bodo prišle do popolnosti in do viška blaženosti.“ 4. „Duše, ki so mi posvečene, to je duhovnike, redovnike — te moje izbrane in posebno ljubljene duše — bom še enkrat prosil, da mi dajo svojo ljubezen. Naj trdno zapajo vame in naj nikoli ne dvomijo o mojem usmiljenju. Saj je tako lahko, o mojem usmiljenju. Saj je tako lahko, o prav vse pričakovati od mojega Srca.“

Dal ji je natančno navodila, kako naj njen spovednik, dominikanski prior p. Boajé, sporoči poatješkemu škofu Duforu (Dufort) to „Poslanstvo“ njegovega Srca. Ko je prišel škof k njihovim duhovnim vajam, mu je s. Jožefa izročila pismo, ki ji ga je bil Jezus posebej narekoval zauj. Škofa je ganila njena ponižnost in preproščina. — Jezus jo je poslal 2. oktobra leta 1923 prednico v Rim, da je tudi vrhovni prednici izročila od njega narekovano pismo, kako naj sodeluje pri izvrševa-

nju „Poslanstva“. V Rimu se ji je udrila kri, a se je takoj popravila. Dne 26. oktobra se je vrnila.

Nekaj dni je počivala, potem je pakljub telesni oslabelosti spet vodila delo v šivalnici. Jezus ji je že nekolikokrat rekel, da bo prav kmalu umrla. Zato je prepuščala važnejša dela novinkam samim. V začetku novembra je začutila hude bolečine v glavi, v prsih, v rokah in v nogah. Zdravniki niso mogli do-gnati, odkod olivirajo. Ko je 27. novembra molila molitev „Združimo se z Jezusovim Srcem“ (glej „Pred Bogom poklekimo“ str. 124), se ji je pri vzkli-ku „Tesno združenje Jezusovega Srca z nebeškim Očetom“ prikazal Jezus in ji je dejal, da mu je ta molitev posebno ljuba.

Na praznik Brezmadežne je pisala materi in sestri poslovilno pismo, ki naj ga pa sosesre odpošljejo šele po njeni smrti. Piše jima, da zelo rada umrje. Umrla bo bolj od ljubezni do Jezusa kakor od bolezni. Zvečer se ji je prikazala Mati božja, v veliki svetlobi, na modrikastih, lahkih oblakih, ki so imej obliko polmeseča. Na glavi je imela svetlo tančico, ki ji je padala do nog in se izgubljala med oblaki. Re-kla je, da ji je najboljši ljub naziv „Brez-madežna“. Ponoči je od bolečin večkrat izubila zavest. Poslej je bila večkrat v čudnem stanju: ničesar drugega se ni zavedala kakor svojih bolečin.

V nedeljo 9. decembra je s težavo šla k maši in sv. obhajilu. Popoldne je dalj časa molila pred izpostavljenim sv. Reš-njim Telesom. Nato je pa za vselej od-šla iz kapele, v kateri se ji je bil Jezus tolikokrat prikazal. — Ko je prišla v celico, je legla. Poslej ni več vstala. S težavo je govorila. V roki je imela križ in ga včasih poljubila. — 12. decembra jo je škof dal v sveto olje. Pred sv. Hostijo, ki jo je držal v roki, je govo-rila besede večne zaobljube. Po sv. ob-hajilu se ji je Zveličar spet prikazal in jo je vprašal: „Jožefa, zakaj me lju-biš?“ Odgovorila mu je: „Gospod, ker si dober.“ Rekel ji je: „Jaz te pa lju-bim, ker si uboga in majhna. Zato sem te oblekel s svojimi zaslugami in pokrtil

s svojo krvjo." — Redovnice še vedno niso nič vedele o njenih zamaknjenjih. Spoznale so pa, da je ta njih skromna in neznanata sosestra nekaj izrednega. Prosile so jo, naj v nebesih moli zanje.

Spovednik p. Boajé ji je večkrat dal sv. odvezo. V soboto 15. decembra ji je dal tudi papežev blagoslov za zadnjo uro. Sosestre je prosila, naj ji molijo njene najljubše molitve: litanije Jezusovega Srca in Matere božje, Združimo se z Jezusovim Srcem, spokornj psalm „Usmili se me“, 5 očenašev v čast Jezusovim ranam in 7 zdravamarij k Materi božji sedmerih žalosti. Ponavljala je, da je vsa srečna, ker je uboga in majhna in ker se je Jezusu vso posvetila in izročila.

V nedeljo 16. decembra se ji je Jezus zadnjič prikazal in se „za malo časa“ poslovil od nje. Poslej ga na zemlji ni več videla.

Od 19. decembra do božiča jo je satan napadal z vso svojo zlobo in močjo. Kar videlo se je, kako ji je dušo in telo obsedla neka velika Sila in ji popolnoma zvezala voljo. Na božični dan je dobila toliko notranje svobode, da je mogla spovedniku razložiti, kaj se godi

v njej. Za malo časa jo je pomiril, potem je pa bila spet, kakor da je neko drugo bitje. Vstajala ji je želja, da bi se iztrgala božjim načrtom, ozdravela in uživala posvetno yeselje. Kdor jo je videl, ga je bilo groza pred to temno Močjo, ki se je razodevala iz nje. — Ko so sosestre prisrčno prosile zanjo Srce žalostne Matere božje, je pa prekrižala roke, pobesila oči in molila z njimi. Srce ji je bilo spet mirno.

V soboto 29. decembra je še enkrat prejela sv. obhajilo. Potem je zbrano molila. Prosila je, naj ji bero njeno najljubše poglavje Hoje za Kristusom: 10. poglavje 3. knjige. — Sosestre so odšle k zajtrku, pri njej je ostala samo bolniška sestra. Po angelovem češčenju ji je s. Jožefa rekla, naj gre tudi ona zajtrkovat, saj ji je dobro. Šla je. Ko se je prav kmalu vrnila, jo je pa našla mrtvo.

V ponedeljek, na starega leta dan 1923, so nesli mrtvo truplo v beli rakvi v kapelo. Drugi dan, na novo leto 1924, je pa škof s šestimi duhovniki odpel od rakvi „Reši me, Gospod“. Potem so jo pokopali na delu pokopališča, odločenem za Družbo Jezusovega Srca.

Razvaline celjskega gradu

KAR JE BOG ZDRUŽIL...

Družina je poleg Cerkve edino društvo — rabimo to besedo, ker nam je bolj domača — ki ga je neposredno ustanovil Bog sam. Zato ji je tudi Bog sam pisal osnovna pravila in postave. Božjih postav pa ne more nihče odpravljati ali spreminjati kakor le Bog sam ali tisti, ki mu je Bog v ta namen dal pooblastilo. Tega pooblastila pa Bog ni dal nikomur. Še Cerkvi ne, ki bi bila za to najbolj poklicana.

Če torej država odpravlja ali spreminja božje postave, bogoskrunsko posega v božje pravice. Zato so vse državne odredbe, ki rušijo osnovna načela, na katera je Bog postavil družinsko življenje, v vesti neveljavna. Verniki, ki se jih drže z namenom, da se s tem izognejo božjim postavam, grešeter ne morejo prejemati sv. zakramentov, dokler svoje grešne zmote ne potravijo. Pač pa ima država dolžnost družino podpirati s tem, da ustvarja gospodarske, moralne in kulturne pogoje, v katerih se družina more laglje razvijati po božjih postavah ter gotovoje vršiti naloge, ki jo ji je naložil Bog. Državno družinsko pravo je torej pač koristno in potrebno, v kolikor ne ruši božjega in družinskega prava, temveč ga podpira in dopolnjuje.

Cerkev pa si itak nikdar ni prilagčala pravice spreminjati ali celo samo razrahljati družinsko pravo, kakor ga je določil Bog, niti v posameznih primerih. Nasprotno: Cerkev se je skozi stoletja in povsod zavedala, da je njena dolžnost skrbno in vestno čuvati nedotakljivost božjih postav.

Naštejmo glavna osnovna pravila, ki jih je Bog sam pisal družini in zakon-

ski zvezi, ki je temelj, na katerem je družina zgrajena,

1. Krščanski zakon, ki je bil veljavno sklenjen in dovršen, je nerazvezljiv. Razvezati ga more samo smrt enega ali drugega zakonca.

2. V zakonu in družini mora vladati zvestoba in ljubezen.

3. Otroci in njih vzgoja so poglavitni, dasi ne edini namen zakonske zveze in družine.

4. Mož je glava družine.

*

Prilpoveduje neki duhovnik: Pride v župno pisarno neki bivši vojak. Naznani svoj izstop iz Cerkve. Odgovorim mu, da mora to opraviti pri politični oblasti. Ko hoče oditi, ga vprašam: Pa kaj se je zgodilo, da hočete izstopiti? In tedaj mi pripoveduje, da se je vrnil iz dolgoletnega ujetništva, toda žena mu je pokazala vrata, ker živi z drugim. Nihče mu neče pomagati, celo Cerkev da se ne zmeni za njegovo nesrečo ter mu prepoveduje se na novo oženiti. Tega da noben človek ne more od njega zahtevati, da bi po krivdi svoje žene ostal celo življenje sam. Ljubi mož, sem mu rekel, res je, da tega noben človek od vas ne more zahtevati, eden pa sme — Bog.

Ko Jezus govori o zakonu, pravi: „Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči“ (Mt 19, 6). „Kdorkoli se od svoje žene loči in oženi z drugo, prešuštvuje proti prvi, in ako se žena, ki se je ločila od svojega moža, omoži z drugim, prešuštvuje“ (Mr 19, 11—12). Božja beseda je jasna in nedvoumna. Sv. Cerkev, ki nezmotno razlaga božje razodetje, je skozi vsa stoletja rasu-

mela te Jezusove besede tako, kot so bile izgovorjene. Kakor Cerkev ne more odpraviti ali spremeniti božjih zapovedi, tako tudi ne more razvezati veljavno sklenjenega in s telesno zvezo dovršenega zakona. Cerkev more olajšati post, more spremeniti obisk nedeljske maše, mogla bi vsem duhovnikom dovoliti, da se ženijo. Kajti vse to niso božje, temveč cerkvene zapovedi, ki jih Cerkev lahko odpravi, spremeni, olajša, kakor pač zahtevajo časovne potrebe, ne more se pa dotakniti božjih postav, niti v posameznih primerih. Tudi cerkvena zapoved v primeru sile samaposebi odneha, božja nikdar. Zato so milijoni kristjanov šli in še gredo v smrt, ker so se zavedali, da jim v nobenem primeru ni dovoljeno prelomiti božjo postavo.

Ali je Bog trd in krivičen do človeka? Vprav nasprotno. So dobrine, ki so tako tesno povezane z našo naravo, da bi brez njih človeška družba trpela nepopravljivo škodo. Vse te dobrine je Bog zavaroval s svojimi absolutnimi zapovedmi. Ena takih dobrin je tudi nerazvezljivost zakona. Moralna razruvanost današnjega privatnega in javnega življenja nam govori jasno, da je razvezljiv zakon globoka in nevarna rana, ki stalno zastruplja in slabi ljudsko telo. Tega se zavedajo danes misleči ljudje že v dveh državah, ki pa žal premnogokrat sploh nimajo moči več, da bi to rano izrezale.

V Združenih državah Amerike, kjer je možnost zakonske ločitve prešla državljanom že v meso in kri prav tako kot demokracija in ni misliti, da bi jo bilo mogoče odpraviti, je na nekem zborovanju vzgojiteljev ga. dr. Ethel Alpenfels kot glavnega krivca za naraščanje mladostnih zločinov označila razvezljivost zakonov. Kot značilen zgled je navajala odgovor nekega učenca glavne šole, ki je rekel: Družina je

kriva. Družinsko življenje je tu v Združenih državah tako slabo „zlimano“, da otroci obtiče „v limu“. Res je, je prišla predavateljica, neštevilne so družine, ki so samo „zlimane“.

Francoski justični minister je izdal poročilo o mladostnih zločinih, kjer se bere, da je leta 1949 v Franciji okrog 50.000 mladostnikov prišlo navzkriž s kazenskim zakonikom. Do 90 % teh mladostnih zločincev izhaja iz družin, kjer so starši ločeni. Ni čuda, da je poslanec Minjot, ki sicer pripada socialistični stranki, v parlamentu vložil zakonski načrt, po katerem naj bi se zakonske ločitve znatno otežkočile.

V Angliji so bili preplašeni, ko so bile po vojski objavljene številke ločenih zakonov: vsako leto je okrog 100 tisoč žrtev — 60.000 zakoncev in 40 tisoč otrok. Prav zato je bila leta 1951 uradno imenovana komisija, katere naloga je, „pospeševati in ohranjati zdravno zakonsko življenje ter zavarovati koristi in blagor otrok.“ Tudi angleški katoliški škofje so podali svoje mnenje in nasvete. Dasi se ne more oporekati — pravijo škofje — da zakonska ločitve prizadetim olajša položaj, vendar s tem posameznikom na ljubo celotna družba vedno bolj propada. Če je družina podlaga družbe, potem zakon pač ni več samo privatna pogodba na preklic. Država prospava iz kreposti, ki izhajajo iz družine. Če je v javnem življenju vedno več nestalnosti, strahu pred žrtvami, korupcije in sovraštva, ni to drugega kot odsev družinskega življenja. Vsaka razpadajoča družina tvori v celotni družbi ognjišče nemira, ne redko celo zločina.

V Švici — tako se je poročalo na mednarodnem kongresu za vprašanje mladostnih zločincev v Solnogradu leta 1951 — izhaja 70 % mladostnih zločincev iz ločenih zakonov.

Sloveča Logarska dolina na štajrskem. V ozadju venec Savinjskih ali Kamniških Alp (Ojstrica, Planjava, Kamniško sedlo in Brana).

Rusija je leta 1917 proglasila takozvano „svobodno ljubezen“ in zakonsko ločitev kot veliko pridobitev komunistične revolucije. Po par desetletjih da so bile posledice teh „pridobitev“ tako porazne za zdravo rast ruskega naroda — na kar so posebno opozarjale vojaške oblasti — da je ruska vlada svojo družinsko politiko zasukala kar za 180 stopinj. Prof. Kolbanowsky, strokovnjak o družinskih problemih in glavni poročevalec pri snovanju nove družinske zakonodaje, je v nekem predavanju v Moskvi pripravil tla za spremembo ruske družinske politike. Trdil je, da se pristni komunizem in družinsko življenje povsem skladata; da se ljudje nikakor ne smejo odpovedati velikemu veselju, da svoje otroke sami vzgajajo; da bodo ločitve zakonov, ki rodo strašne posledice za otroke, po

novih postavah prepovedane; zakonskolomstvo da se bo kaznovalo z ječo do petih let. Ločitev zakona je proglasil za ostanek „meščanske pokvarjenosti“, za kar da v moderni Rusiji ni mesta. Starši da nimajo pravice po svoji milivolji napravljati svoje otroke za polsirote, kar da je prokletstva vreden zločin.

Tozadevna odredba v juliju 1944 je proglasila družinō za „rodno celico državnega blagra in sovjetske morale“. S to postavo je odnesla boljševiška Rusija največjo zmago nad zapadno civilizacijo. Učinki in uspehi te zmage so proračunani na deset — in petdesetletja.

Iz teh zgledov, ki bi jih mogli poljubno nadaljevati, je razvidno, da ločenj zakoni že sedaj, ko nikjer niti ne dosejajo polovice sklenjenih zakonov,

prinašajo strašno gnilobo v človeško družbo. Vsak ločeni zakon je kakor potresni sunek za narod, za državo, za človeško družbo. Čim pogosteje se ponavljajo ti sunki, tem večja je nevarnost, da se celotna zgradba zruši. Zato je nerazvezljivost zakona dobrina, brez katere se noben narod ne more povsem zdravo in nemoteno razvijati. Da jo je Bog zavaroval s svojo absolutno zapovedjo, ki je v nobenem primeru ni mogoče brez greha prelomiti, je dokaz njegove neskončne modrosti in ljubezni do človeka.

Res je, da se utegne v posameznih primerih, kjer razmere v zakonu postanejo nevzdržne, zakoncem odrešilno pomagati z razvezavo zakona in dovoljivo nove zakonske zveze — toda vedno v škodo splošnosti. Splošni blagor pa je več kot blagor posamezne osebe. Kadar gre za blagor celote, se mora posameznik s svojimi željami in zahtevami umakniti, čeprav je zato treba doprinesiti nekaj žrtev. To je splošno priznano načelo, ki je v naravi utemeljeno. Seveda je nesreča, če mož ali žena neozdravljivo zbol ter postane za vedno nesposoben za delo, za družinsko in zakonsko življenje; seveda je nesreča, če je mož zapravljevec in pijanec; seveda je nesreča, če žena uide z drugim mozem itd. V življenju se pač pripeti dan za dnem veliko nesreč, ki jih ni mogoče več popraviti ter jih je treba nositi do smrti. Prvi se je vrnil slep iz vojske in ga zanj ni zdravila; drugi se je prehladil in celo življenje boleha in polega; tretji je zgubil domovino, ki je ne bo več videl; četrtemu je umrl svojec, ki mu je bil v življenju nenadomestljiva opora, pa ga mu smrt ne bo več vrnila itd. Ti pa si nesrečen v zakonu in te nesreče ne smeš popraviti z ločitvijo zakona in z novo zvezo, kakor ne smeš zastupati moža pijanca, ker je oboje proti božji in naradni postavi.

V vseh teh primerih je prav vera v Boga in njegovo previdnost krepka opora in največja tlažba. Bog pripušča, da pride trpljenje in preskušnja nad človeka, ne zato, da bi ga mučil, temveč obrnil njegov pogled na to, kar je večno. Milijonom, ki so v trpljenju umeli klic božji, je bila nesreča luč, ki jim je razsvetlila pot do božjega mira. Tudi v prejšnjih časih, ko še niso poznali zemskih ločitev, je marsikatero družino obiskala nesreča, ki pa so jo ljudje hrabro nosili iz duha močne vere. Pa je bilo neprimerno več zadovoljnih družin kot danes, ko jih skušajo zdraviti z zakonskimi ločitvami.

Tistim pa, ki jim je medsebojno življenje v zakonu iz kakršnega koli vzroka postalo nevzdržno, pomaga Cerkev na ta način, da zakoncem dovoli ločiti se iz skupnega življenja, toda zakonska zveza ostane neokrnjena.

Nerazvezljivost zakona je končno neprecenljive vzgojne vrednosti za družinske in socialne čednosti, brez katerih postane življenje nezno. Kje se je laglje vaditi v potrpežljivosti, strpnosti, ljubezni, požrtvovalnosti, vztrajnosti v naporih kot v družini, kjer se mož in žena zavedata, da sta drug na drugega do smrti navezana? In ali ne postavlja misel na nerazvezljivost zakona močne ograje proti zakonski nezvestobi, ki se zaveda, da se z zakonomstvom ne odpira nobena pot do nove zveze? In ali ne bodo mladi ljudje, ki se pripravljajo na zakon, resneje premislili svoje odločitve, če se zavedajo, da gre za celo življenje, kakor pa tisti, ki si mislijo: poskusimo, če ne bo šlo, pa gremo narazen?

Bog je neškončno moder. Zato so njegove zapovedi boljše kot pa državne postave, ki se uklanjajo in strežejo človeškim slabostim in strastem.

VELIKA NOČ USMILJENJA

(Iz francoščine prevedel Fran Erjavec, Pariz)

Na cvetno nedeljo leta 1050, v somraku, sta stopila pri vratih sv. Lovrenca v Rimu dva čudna romarja. Barbarski sijaj njiju obleke ju je izdajal za plemenita kristjana, prihajajoča iz najoddaljenejših pokrajin sveta. Jezdec, ogrnjen v škrlatni plašč in pokrit z železno čelado, na kateri se je šopiril zlat jastreb z razpetimi krili, je jahal vojnega konja, vsega lesketajočega se v jekleni mreži, na njegovi desnici je pa sedela na muli, pokriti z rdečo svilo, polna fantastičnih vezenin, ženska v žalni obleki. Črna brada je delala njegov divji obraz še bolj bled in kakor oslavljen od bolesti in stiske Videti je bilo kot bi njegove velike in črne oči, vse nemirne, potuhnjeno iskale kakega nevidnega sovražnika. Pogled ženske, mlade in slabotne, je bil sanjavo negotov. Včasih je z naglo kretnjjo dvignila svojo desnico, malo, otroško ročico, jo preplašeno ogledovala, potem jo pa podrgnila ob dlan levece. Nato so njene modre, sanjave oči iznova splavale preko ravnin, preko hribov, preko oblakov, ne da bi videle karkoli.

Zagonetnemu paru je sledilo nekaj oboroženih mož v oklepah, razjedenih od rje in tucat bosonogih in gologlavih sužnjev, divjih obrazov in ogrnjenih v kože zverin.

Tako sta potovala romarja že dolgo, dolgo dni proti grobu svetih apostolov. Zapustila sta svoj otok, ob katerega butajo valovi divjega oceana. Prebrodila sta reke in prevalila gorovja, ogibaje se cvetočih mest in gosposkih gradov, shajališč kraljev. Iskala sta gostoljubnosti po samostanih, zakopanih po temnih gozdovih ali izgubljenih v alpskih pečinah. In vsako jutro, ko sta se potnika poslavljala od svojih gostiteljev, so se osupli menihi oddahnili spričo razbur-

RDEČA NEVARNOST NA AZIJSKEM JUGU IN VZHODU

Po drugi svetovni vojni so se na tem področju dvignile nove države: Birmanija, Thailandija, Indonezija, Vietnam. Vanje je nekaj let prineslo toliko političnih in socialnih sprememb, kot jih prej stoletja niso poznala. Da je tako ozračje ustvarjeno za komunistično delo, ni treba pripovedovati. Kako bodo države jugovzhodne Azije izšle iz tega viharja? Kdo jim bo pokazal pot rešitve?

Borci za neodvisnost **Birmanije** so bili tisti rangunski akademiki, ki so leta 1938 manifestirali proti angleškemu gospodarstvu. Angleške oblasti so jih vrgle v ječo in jim dale priliko, da preberemo Marksove, Leninove, Mao Tse Tungove spise. Študentje so potem organizirali „Antifašistično ljudsko zvezo za svobodo“.

Ta zveza je po končani vojni in japonski zasedbi skupno z „narodno vojsko“, ki jo je proti Japoncem vodil U Aung San, tudi študent rangunske univerze, dosegla, da so Angleži podpisali odlok o neodvisnosti. Pri volitvah v zakonodajno skupščino je Zveza dosegla 196 glasov, komunisti pa šest. Kmalu nato so ubili ministrskega predsednika U Aunga Sana in sledil mu je, še na predlog angleškega guvernerja Thakin Nu. 8. januarja 1948 je bila uradno proglašena samostojna republika Birmanija in njen predsednik Sao Shwe Thaik je dvignil zastavo nove države.

ve: bela peterokraka zvezda na rdečem polju — simbol združitve peterih narodnosti. Birmanska ustava priznava krščansko vero, vendar ima katoliška Cerkev nemalo težav.

Tudi indonezijska zastava kaže peterokrako zvezdo, ki tu pomeni petere glavne točke Združenih držav Indonezije: 1. mono-teizem; 2. nacionalizem; 3. demokracija; 4. človečnost; 5. družbena pravičnost. Na grbu se bere geslo: Raznolikost sestavlja enotnost: 17 peres orlove peroti in 8 peres v repu pa spominja na dan proglavitve neodvisnosti: 17. avgusta 1945.

Potem, ko je morala prenehati japonska propaganda, je nastal metež raznih gibanj: panislamizma, komunizma, separatističnega nacionalizma. Zmagal je unitaristični nacionalizem in ta si prizadeva, da zavrne vse, kar je evropskega, in vzpostavi domačo kulturo, daleč pa mu je še misel o pametni spojitvi. Podobno je z vsemi azijskimj nacionalističnimi gibanji.

Dejstvo, da je Evropa čez noč zapustila jugovzhodno Azijo, je ta del prepustila skrajnostnim idejam, neredu, zlasti pa komunističnemu obdelovanju. Ostal pa je in se še povečal vpliv velikih azijskih držav: Kitajske in Indije. Računajo, da živi okrog 15 milijonov Kitajcev izven domovine, po Thailandiji, Malaki, Indoneziji, Borneu. Po večini so oblikovani močno zapadnjaško. Katolicizem se med njimi uspešno širi. V Bang-

jenja, ki so ga užili v mirnih polnočnih urah zaradi odsekanih besedi, otroških tarnanj ali surovih in groznih krikov jezdeca v škrlatnem plašču, kneza, kronanega z jastrebom. Čutili so se kakor osvobodjene, ko je pod samostanskimi oboki oddrsela za njim še žena, govoreča s pritajenim glasom, spremljanim s tistimi bolestnimi kretnjami roke, ki jih ni mogel nihče razumeti.

Popotnika na vsej svoji poti nikoli nista odkrila ne svoje domovine in ne svojih imen. Med seboj sta le tu in tam izmenjala kako besedo v hrupavem jeziku, ki se je zdel Italijanom podoben kriku roparskih ptic. Njiju služinčad se je delala nemo in je na vprašanja odgovarjala le z nekakim godrnjanjem nejevoljne doge in ki je tudi takoj ustavilo vsak nadaljni razgovor.

*

Pod vrati sv. Lovrenca je pričakoval tujca duhovnik. Ko sta se približala, se juna je globoko priklonil ter ju molče z naglimi koraki vodil po stezah Eskvilina preko rimskih puščav.

Rim je pravkar komaj prebrodil vihar, ki je že grozil potopiti čoln sv. Petra.

Deset let so protipapeži besno trgali brezšivo tuniko. Izprijeni mladenič, svetokupen Benedikt IX., se je trikrat povzpел na apostolski sedež, cesar in rimski poveljniki so ga trikrat pregnali kot nočnega tatu, toda iz samostana Grotta-Ferrat, kamor se je bil zatekel, je ta slepar še neprestano prežal na Sveto mesto. Sedaj je strogi papež Leon IX. čistil in tolažil Cerkev.

Tudi Normani so ogrožali cerkveno državo in bizantinski bogoslovci so dovršili razkol, ki je odtrgal Vzhod od latinske skupnosti. Sveti oče, ki je moral braniti nedotakljivost Cerkve in svobodo svojega ljudstva, se je moral poleg vsega tega boriti še z nepopisno bedo, tako da je mislil še na prodajo zlatih relikviarijev, ki jih je bil protipapež pozabil v lateranski zakristiji, da bi sploh mogel vzdržati svoj skromni dvor in preživeti svoje duhovnike.

Tudi sam Rim je bil tedaj le še razvalina. Celo stoletje so kot apokaliptični viharji divjali v njem

Stolep Košute

nasilja plemičev, upori raznih hujskačev, vpadi cesarjev, lakote in kuge. Tudi tega cvetnonedeljskega večera ni bilo videti od vrat sv. Lovrenca do bazilike sv. Klementa drugega kot izropane samostane, požgane loze, porušene cerkve, v katerih so se pod noč plazile sumljive sence.

Toda oba romarja se za to pustoš očitvidno nista mnogo zanimala. V svojih dušnih sta nosila še bolj boleče razvaline in še vse pretresljivejše noči.

Kmalu se je pred njima skoro surovo dvignila

koku je 8.000 katoliških Kitajcev, v Yakarti (domače ime za Batavijo) 7.000, v Semerangu 4.000, v Surabaji 4.000, v Singapuru 10.000, v Makasaru 700. V Semerangu in Surabaji jih prestopi v katoliško vero od 600 do 700 na leto. Narašča pa tudi komunistični vpliv nanje, posebno iz šol.

Indijcev je tričetr milijona v Singapuru in na Malaki, 700.000 v Birmaniji in skoro toliko v Indoneziji in na Filipinih.

Moskvi ni ušla važnost novih držav in ugodnost trenutka za njene revolucionarne načrte. Značilen je bil kongres azijske mladine v Kalkuti leta 1948, na katerem je prišlo okoli 10 tisoč mladih ljudi iz vsega sveta. Od vsega početka je bilo opaziti komunistično nadzorstvo. Tako so dali pravico, da pošljejo delegate, razen Birmaniji, Vietnamu, Malaziji (Malaki), Indoneziji, Cejlonu, Indiji in Pakistanu tudi Kitajski, izključili pa so Filippine. Povabili so mladinske organizacije Anglije, Francije, Avstralije, Kanade in Jugoslavije, kot opazovalci pa so bili zastopani Koreja, Mongolija, Nepal, Sovjetija in Filipini. Zborovanje je potekalo v znamenju komunistične predrznosti in iniciativnosti. Izkazala se je na njem spet vzajemnost in edinost mladih komunistov vsega sveta.

Kmalu po kongresu in istočasno z rdečim napadom na Korejo se je po vseh teh državah začela divja komunistična gonja, ki je v Vietnamu in Birmaniji izzvala državljansko

vojno, drugod, posebno v Indoneziji, Malaziji in Filipinih pa začela vrste stavk, sabotaž in revolucij.

Južnoazijske države so se morale rdečemu delovanju z orožjem postaviti v bran. Prišlo je do protislovja, da je morala **birmanska republika**, dasi komunistično usmerjena in zvesta geslom, ki jih Moskva meče v svet: antiimperializem, antikapitalizem, nacionalizacija zemlje in velike industrije, da je morala ta republika postaviti komunistično stranko izven zakona in se boriti z rdečimi četami. Obenem se je morala vladna vojska spopasti z gorskim plemenom Karenijcev, srditimi sovražniki komunistov in prav zato v nasprotju v rdeče pobarvanimi vladnimi odloki. Da je bila zmešnjava še večja, so vstali belj „ljudski prostovoljci“ proti vladi, rmeni „ljudski prostovoljci“ pa proti njim in za vlado. Tudi komunisti so se razcepili v borce rdeče zastave in borce bele zastave. Ko je padel U Tin Tut, protikomunistični voditelj, je rdeča nevarnost povzročila poplah tudi v Indiji. Pandit Nehru je povabil zastopnika Pakistana, Anglije, Cejlona in Avstralije na zborovanje v Novi Delhi, da sprejme skupno primerne ukrepe proti komunizmu in da Indiji zagotove uvoz birmanskega riža.

V Vietnamu so katoličani spočetka prijazno gledali na nacionalistično gibanje pod vodstvom Ho Chi Minha; mnogi so v njem sodelovali. Ko pa je sv. stolica priznala vlado Bao Daia in

držna gmota Koliseja. Tu in tam so trepetali na obokih galerij rdečkasti odsevi in dva ali trije ognji so plapolali pod notranjimi oboki.

„Tu smo,“ je spregovoril duhovnik.

Kolisej je bil tedaj nekako samostojno in odrezano mesto v srcu Rima, kjer so lacijski baroni ne-kaznovano kovali zarote proti papežem in kjer so iskali zavetja razbojniki vse Italije. Tu je bilo mogoče najti prenočišča in samostane, brloge čarovnikov in ponarejevalce denarja in kapele krivovercev, a na strmih vrhovih zidovja so vetrovi stresali celice prastarih puščavnikov, ki so skušali z molitvijo tolažiti jezo božjo. Tudi za naša dva popotnika je bilo prenočišče tu že pripravljeno. Gospodarju, ki ga je vprašal po imenu, je vitez odgovoril le:

„Kristjan, ki išče pozabljenja! ...“

Proti poldnevu naslednjega dne sta romarja potrkala na lateranska vrata. Po dolgem razgovoru s papeževimi častniki ju je neki menih odvedel pav do praga papeževe sobe. Vitez je prožil Leonu kraljevski prstan, nato se je pa zdihujoč vrgel pred noge svetega očeta. Žalujoča gospa je stala nepremična in toga, kakor soha.

Papež je vzel smaragdni prstan v roke, prebral geslo in se zdrznil, potem pa povetil oči na spokornika:

„Makbet! Ti?“ je zamrmral.

In nato z močnejšim glasom, z glasom prokletstva:

„Očetonorilec in bogoskrunec!“

„Milost!“ je vzkliknil bednik. „Milost v imenu Gospoda Jezusa, ki je odpustil svojim rabljem. Usmiljenje, oče moj! Nimava več moči, da bi mogla še trpeti. V noči zločina sem ubil tudi spanec in od tedaj se vse noči sklanjajo nad posteljo strašila in njih ledeni dih ježi moje lase. Njih obrazi so tako beli, njih oči ugasle in njih kri še teče, teče vedno. Ne morem več spat, ne morem več moliti. Tako potreben sem blagoslova!“

Ves bled je pretresljivo zdihoval, ne da bi mogel plakati. Papež je obračal med prsti neposvečeni prstan.

Tedaj je spregovorila še kraljica s trepetajočim, komaj slšnim glasom:

„Svetost! Grobovi so že zaprti. Mrtveci so mrtvi. In trava je že zarastla njih grobove tam doli.“

Makbet se je dvignil in pokleknil, ves trepetajoč v smrtnih krčih.

„Usmiljenje tudi zanjo!“ je jecljal. „Njena zavest se maje kot plamen v svetilki, ki ga stresa zimski veter. In izza tiste proklete ure vidi ona na svoji desni dlani vedno krvavo liso, nesmrtno liso. Poizkusil sem že vse, da bi potolažil jezo božjo, a zaman. Škofje mojega kraljestva so mi podeljevali odvezo, zidal sem cerkve in ustanavljal samostane, polagal sem relikvije svetnikov med dragoceno kamenje, zažigal sem krivoverce, v oblačilu ubožcev sem prirejal dolga romanja in bičal sem svoje telo, toda Boga nisem mogel potolažiti. Razlit nad naju svojo milost! Vi ste poslednja nada dveh obupancev!“

„Žal!“ je odvrnil Leon. „Spravo, ki si jo izbiral, sta ti narekovala oholost ali pa zakrknjenost. Ti pač nisi prodiral v skrivnost evangelija. Dobro delo, zanos človečanske ljubezni uspešnejše ozdravi vest nego razkošna dela. Plamen gmad ne more izbrisati zločinov krivoprisežnega kralja. V petek, pri žalni službi božji za križanega Jezusa, me boš slišal pri oltarju sv. Janeza Lateranskega moliti za krivoverce, za brezverce in za pogane...“

Prekinil je, nato pa še dodal, upirajoč svoje oči še vedno na zločinski ametist:

„Kdaj torej, gospod, bo napočil za tvoje ljudstvo dan usmiljenja in ljubezni?“

Potem se je obrnil papež še proti kraljici in milo dejal:

„Pojdita v miru! Molil bom za vaju in molil za vajine žrtve. V nedeljo je dan, ko se Bog izmiri s človeštvom. Pridita k Sv. Janezu, med moje najbednejše vernike. Blagoslov vstalega Jezusa se bo razlil na vajini čeli. In morda vama usmiljenje Zveličarja pokaže tudi pot do odpuščanja.“

*

Pet dni sta hodila kraj in kraljica po rimskih ulicah in trosila zlato med sirote, bolnike in sestra-

ko so se bolj jasno pokazale protiverške težnje in rdeče bistvo gibanja, se katoličani niso več dali prevariti.

Francija ne zre več na vojsko v Indokini kot na notranjo zadevo, marveč kot na mednarodno politično vprašanje, tesno povezano z načrti NATO in z obrambo Pacifika. Komunisti pa so že zdavno prešli iz gverilskih bojev v krepko zasnovano ofenzivo. Njihova vojska, oborožena z novim sovjetskim orožjem, je že predrila mejo Laosa in ogroža njegovo prestolico.

Thailandija (Siam) je izdala zakon proti komunizmu. Tamošnje diplomatsko zastopstvo URSS uporablja svoje osebe za revolucionarne posle — kot povsod — in spravlja vlado v stalne skrbi in strah.

Koučno nj nobena tajnost, da hoče Moskva izgati Angležem Singapur. Po vsej Malaziji so vstali rdeči partizani, izginila je vsaka varnost.

Kot povsod je tudi v tem delu sveta edini resnični nasprotnik komunizma katoliška Cerkev. Cerkev je veliko upanje narodov, ki jo poznajo. Ljubezen, ki jo širi, kamor pride; spoštovanje človeka in družbe — to so edine sile, ki onemogočajo razvoj rdečih sil: sovraštva, materializma in razrednega boja. Zato je prodiranje komunizma vedno združeno z verskim preganjanjem tam, kjer že živi katolicizem, tudi če so njegovi pripadniki samo neznatna manjšina.

ZGLEDNA SMRT KITAJ- SKEGA DUHOVNIKA

Šele sedaj so preko Hong Konga dospele podrobnosti o smrti p. Su-ja. Po rodu je bil iz okolice mesta Wu-Hu in star 30 let. Vzgojili so ga španski jezuiti; leta 1949 ga je posvetil v mašnika škof Aramburu, pred nedavnim izgnan s Kitajskega.

P. Su-ja so zaprli poleti 1950. Prestati je moral dolga in mučna zaslišanja, nato pa prisilno delo v najhujši vročini. Su je do zadnjega izkoristil vsako priliko, da je sojetnike spomnil na dušo in zveličanje. Pazniki so mu zagrozili, da mu ne bodo dovolili hrane. Odgovoril je: „Prav. Se bom torej zadovoljil z duhovno jedjo. Še naprej pa bom govoril o Bogu in veri!“ Brez hrane so ga pustili 6 dni. Su je silno oslabil in zbolel. Tedaj so mu ponudili, da bi jedel, on pa je rekel: „Če sprejemam, me ne boste pustili govoriti o Bogu in veri. Ne potrebujem vaše jedi, dovolj mi je nebeška!“ Še tistega dne je umrl, potem ko je izprijel svojo vero.

dane duhovnike. In pet noči so se gostje Koliseja, romarji, čarovniki, potepuhi in puščavniki prebujali spričo pretresljivih krikov Makbeta ter se ozirali za črno oblečeno prikaznijo, ki je brez strahu mirno korakala med zevajočimi ponori veličastne razvaline.

Končno je napočila velikonočna zarja in gospodarja Škotske sta se podala proti Lateranu. Množica revežev, obloženih s kitami cvetja, se je zgrinjala z vseh cesta Celija proti papeški baziliki in aleluja zvonov se je razlegala v sinje nebo nad Večnim mestom ter se v milini aprilskega jutra razlivala preko oddaljenih polj. Z zelenečo travo prerastel trg, pred dvor in stebrišče sv. Janeza so bili natrpani jadnega ljudstva, vsa rimska beda je želela prejeti posvečenje papeževega blagoslova. Kraljevski par si je potpežljivo skušal narediti pot skozi množico.

Na cerkvenih stopnicah je sedela mlada žena, komaj pokrita z raztrganimi cunjami. Na svoja prsa je pritiskala golo dete, vse trepetajoče od mraza. Kralja in kraljico je pretresla ta beda. Kralj je snel svoj škrlatni plašč in ogrnil z njim mlado mater, kraljica pa je zavila otroka v svoje hermelingo ogrinjalo. Malček je zgrabil kraljičino desnico, jo ljubeče poljubil in nanjo mu je preko smehlajočega obraza zdrknila solza.

In krvavi madež je bil izbrisan za vedno.

V skritem kotu bazilike, napolnjene z vonjem kadila in po kateri je odmevala svečana pesem, sta molila in plakala. In še tisto noč je globoko spanje zatisnilo oči kralja Makbeta.

Oboje se težko prenaša

Alzacija je dežela, ki leži na nemško-francoski meji in je tekom zgodovine že večkrat menjala svoje gospodarje. Ob neki priliki so vprašali starega Alzacana, kakšne izkušnje si je pridobil pod različnimi zasedbami. Mož je dobrodušno odvrnil:

„O zelo zanimive. Pod Francozi smo trpeli radi groznega nereda, pod Nemci pa radi prevelikega reda.“

Čuda moderne tehnike

Nekje v gorah. Dva turista gresta po cesti, ki jo spremljajo telefonski drogovji. Nenadoma je žica pretrgana. Vihar pretekle noči je namreč poškodoval napeljavo. Eden od turistov, ki hoče veljati za tehnično izobraženega človeka, reče svojemu spremljevalcu: „Do te gre telefon po žici; od tu naprej pa deluje brezžični.“

PREROK IZAIJA

BORIS KOMAN

V osmem stoletju pred Kristusom je bilo ozemlje, kjer so živeli Izraelci, pozorišče hudih bojev med asirskimi kralji, ki so hoteli podjarmiti vse narode tja do Egipta, in med zvezo narodov, ki so se temu upirali. V tej zvezi so imeli važno besedo kralji severnega izraelskega kraljestva. Kralji južnega, judovskega kraljestva pa so hoteli ta spor izkoristiti in so bili proti tej zvezi. Zato so jih zavezniki napadli, ko je vladal kralj Ahab (735—720 pr. Kr.). V tej stiski je kralj Ahab poklical na pomoč Asirce, kar ga je pa silno drago stalo. Poleg ogromne vojne odškodnine je v znak odvisnosti dal postaviti v templju v Jeruzalemu oltar asirskim malikom! Kako silno je za-bredel in zapeljal izvoljeno ljudstvo! In je bil kot vsi kralji južnega kraljestva pravi potomec kralja Davida, torej iz rodu, iz katerega naj se rodi prihodnji Odrešenik! (Prim. Schedl: Die Sehnsucht der ewigen Hügel.) V te silno težke čase je Bog poklical preroka Izaija že v zadnjem letu vladanja Ahabovega predhodnika kralja Ozija.

BOG GA POKLIČE V SVOJO SLUŽBO

Da je Bog Izaija odločil za izredno velike stvari, je pokazal že z načinom poklica. Izaija je videl v viziji Boga na vzvišenem prestolu. Okrog prestola so stali serafi s šesterimi perutmi, ki so z močnim glasom pelj v zboru: „Svet, svet, svet, Gospod nebesnih čet, vsa zemlja je polna njegove slave.“ Ves tempelj se je tresel ob tem glasu in napolnil ga je dim. Izaija je ves prepla-

šen vzklíknil: „Gorje meni, ker sem človek nečistih ustnic in živim med ljudstvom, ki ima omadeževane ustnice, pa sem videl na lastne oči kralja, Gospoda vojnih trum!“ Tedaj je pristopil k njemu seraf, ki je imel v rokah ža-reče oglje, ki ga je vzei s kleščami z oltarja. Dotaknil se je z njim Izaijevih ustnic in mu rekel: „Glej, žerjavica se je dotaknila tvojih ustnic in ti bo od-vzela tvojo grešnost in tvoj greh bo očiščen.“ Potem je slišal Izaija Gospodov glas, ki je rekel: „Koga bom poslal? Kdo bo šel za nas?“ Izaija je odgovoril: „Tukaj sem, pošlji mene.“ In Gospod je dejal: „Pojdi in govori temu ljudstvu“ (Iz 6, 1—9).

S tem je bil Izaija iztrgan iz svojega zasebnega življenja v središče vsega dogajanja svojega ljudstva, ki ga je iskreno ljubil. Da mu oznanja brez olupša-vanja božjo voljo, da prerokuje rojako-m, čeprav krvavečega srca, strašne kazni za vso nezvestobo, pa tudi, da jih dviga v preizkušnjah, da ne obupajo. Izaija je veliko nalogo odlično izpolnil. Ni se odmaknil od resnice niti za las, neustrašeno se boril za božjo čast in v teh borbah dorastel v moža, kot jih malo srečujemoj stari zavezi.

BOŽJI GLASNIK

Ker kraj Ahab v svoji brezbožnosti ni delal, kar je bilo prijetno pred Gospodovim obličjem, ampak je hodil po potih brezbožnih izraelskih kraljev, je bilo za njegovega vladanja Izaijevo poslanstvo zelo težko. V luči božjega razodetja je jasno spoznaval, kako

Ljudstvo se ni omeščalo in je sledilo brezbožnemu kralju.

NAPOVE ZNAMENJE AHABU

Bog ni mogel ostati pri samih grozljah. Vojska sovražnikov je bila nevede orodje z božjih rokah. Ko sta prodrli združeni vojski sirskega in izraelskega kralja pred vrata samega Jeruzalema, je postal položaj za judovsko kraljestvo naravnost obupen. Vendar v božjih načrtih zaenkrat še ni bil padeč mesta v roke sovražnikom. Zato je Bog poslal Izaija h kralju Ahabu naj mu sporoči: „Bodi miren; ne boj se in naj ti ne upade pogum ob pogledu na kadeče se grmade razsrjenega sirskega kralja. Zakaj to pravi Gospod Bog: Ne bodo se spelnili njihovi naklepi“ (Iz 7, 4-7). S kakšnim veseljem je izvršil Izaija to nalogo! Toda kralj Ahab ga je kaj hladno sprejel. V svoji brezbožnosti ni računal z Bogom. In ko ga je Izaija nagovarjal, naj prosí od Boga znamenje, da so resnične božje obljube pomoči, je hinavsko odgovoril: „Ne bom prosil takega znamenja, da ne bi skušal Gospoda.“ V resnici pa v Boga sploh veroval ni. Zato mu je Izaija užaljen dejal: „Poslušaj sedaj, Davidov rod. Morda se vam zdi malenkost žaliti ljudi, ko se drznete celo žaliti mojega Boga. Zato vam bo Gospod sam dal znamenje: Glej, Devica bo spočela in rodila Sina in njegovo ime bo Emanuel, — Gospod z nami. Surovo maslo in med bo jedel, dokler ne bo znal zametavati slabega in izbirati dobrega. Zakaj, preden bo to dete znalo ločiti slabo in izbirati dobro, bo ta zemlja oropana svojih kraljev. Bog bo poslal po asirskem kralju na te in na tvoje ljudstvo in na hišo tvojih očetov tako hude čase, kot jih ni bilo, kar se je Efraim ločil od Juda“ (Iz 7, 12—17). Strašna obsodba ošabnih in brezbožnih potomcev kralja Davida, ki so pozabili, da so kralji ljudstva, iz katerega mora iziti Rešenik sveta.

strašno je v grebe zakopano izvoljeno ljudstvo izraelsko. Bridko mu je potežil Gospod: „Sinove sem vzredil in jim pomagal do velike moči, oni so me pa zaričevali. Celo vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega gospoda, Izrael pa me noče poznati, moje ljudstvo ne razume mojega glasu. Gorje grešnemu narodu, ljudstvu polnemu hudcbije. — Zapustili so Gospoda, bogokletno so govorili zoper Svetega Izraela. Obrnili so mu hrbet. — Vaša zemlja bo zapuščena, vaša mesta bodo požgana, vpricho vas bodo tujei pograbilili vaše imetje. In sionska hči, Jeruzalem, bo ostala v naskoku zavzeto mesto“ (Iz 1, 2—8). Vse te tožbe je moral Izaija sporočiti svojemu ljudstvu, ker mu je Bog hotel le dobro z vsemi kaznimi in preizkušnjami. „Očistite se, odstranite izpred mojih oči zlobnost vaših misli; prenehajte delati zlo, naučite se delati dobro. Išcite to, kar je prav, pomagajte stiskanim, pomagajte sirotam do pravice in pomagajte vdovam. In potem pridite: In če bi bili vaši grehi kot škrlat, bodo vaše duše bele kot sneg“.

Vse sile pa je napel Izaija, da reši svoj narod pogina. Zato je zapel na vse strune, grozil v imenu užaljenega Boga, pa spet v srce trgajočih prošnjah rotil in prosil. Pa žal, tolikokrat zastoj: „Vinograd si je kupil moj ljubljani na zelo rodovitnem griču. Ogradil ga je in vanj zasadil izbranih trt. V sredi je zgradil visok stolp in postavil stiskalnice — ter čakal, da bo rodil grozdje. Kaj bi moral še storiti, kar nisem storil za svoj vinograd. Morda, ker sem čakal na grozdje, pa mi je dal lesnike? Pa povedal vam bom odkrito, kaj bom storil z mojim vinogradom. Odstranil bom ograjo, pa ga bom posekal, razrušil bom kamne zidu in ga poteptal. In ta vinograd Boga vojnih trum je hiša Izraelova in judovsko ljudstvo so dragocene sadike. Gorje! Gorje!“ (Iz 5, 1—7).

Pa božja kazen ima vedno najboljše namene. Moški rod Davidovih potomcev bo zavržen. Rešenik pa bo rojen iz slabotne Device in bo živel življenje prostih ljudi. Bog za izpolnitev svojih načrtov ne potrebuje nilogar, posebno še ne ošabnih, brezbožnih oblastnikov. Svoje namene pa vedno doseže. Če človek hoče sodelovati, je v njegovo dobro, če pa ne, pa v strašno pogubo. Rešenik bo pa le iz rodu Davidovega, kot je Bog obljubil, ki svojo besedo vedno izpolni.

Zato tudi kazer mora priti nad brezbožne Jude. Zakaj Bog je tudi neskončno svet in z njim se ni šaliti in grešiti na račun njegove neskočne dobrote. Zato čaka to nehvaležno izvoljeno ljudstvo vse, kar je po božjem ukazu Izaija napovedal in še izgnanstvo in suženstvo zmagovalnim Asircem. Da se spokore za grehe in oropani vsega spoznajo svoj greh in znova zahrepene po Bogu. Težka naloga Izaijeva je v strašnih vizijah vse to svojemu ljubljencemu narodu navse to povedati. O, koliko rajši bi jim govoril o veselih in srečnih časih, pa je v službi neskončno svetega Boga.

POMAGA SVOJEMU LJUDSTVU V STISKI

Brezbožnemu Ahabu je na prestolu sledil sin Ezekija. Ta pa je bil boljši od očeta. Razdejal je poganske oltarje, kj jih je bil dal postaviti oče in je spet odprl tempelj Gospodov za daritve. Ahab ga je nazreč zaprl. V 14. letu njegovega vladanja je asirski kralj Senaherib vdrl z močno vojsko v deželo in nazadnje oblegal Jeruzalem (Iz 36, 1). Položaj je bil brezupen, ker je imel sovražnik veliko premoč in je bil trdno odločen mesto zavzeti. V tej stiski pa je kralj Ezekija raztrgal svoja oblačila, si nadel spokorno rasevino in stopil v hišo Gospodovo. Pozval je tudi preroka Izaija, naj moli za ljudstvo (Iz 36, 1—7). Izaija ga je tolažil, naj se ne boji sovražnikovih groženj, zakaj

Gospod je obljubil, da se bo sovražnik po istem potu kot je prišel, vrnil in v to mesto ne pojde. In res. Ponoči je angel Gospodov pobil v asirskem taborišču 185.000 mož. In ko so se zjutraj zbudili, niso videli drugega kot kupe mrličev. Senaherib se je umaknil od Jeruzalema in se vrnil v Ninive (Iz 37, 34—37). Očividna je bila izredna božja pomoč ljudstvu, ki se je spet vrnilo k Bogu. Ker pa noboljšanje ni bilo stalno, se je končno moralo spolniti vse, kar jim je Izaija krvavečega srca napovedal.

Bog pa mu je v vizijah dal jasno spoznanje, da kazni čakajo tudi vse te narode, ki nad Izraelci izvršujejo božje kazni, pa se iz tega ničesar ne nauče. Mislijo, da zmagujejo nad narodi s svojo močjo, ko so le orodje božje. In če mu ne bodo služili prav, jih bo Gospod še bolj zavrgel kot Izraelce same. „Bog bo zlomil v kosce žezlo brezbožnikov, palice teh, ki so vladali“ (Iz 14, 5).

EVANGELIST STARE ZAVEZE

Vse te napovedi božjih kazni, to tolikokrat in v tako strašnih slikah ponavljano: „Gorje,“ bi moglo napolniti Izraelce z obupom. Tega pa dobri Bog ni hotel. Zato je razodel Izaiju velike prihodne stvari, polne tolažbe. Pa ne samo za Izraelce, saj to nas bi končno moglo le malo zanimati, ampak za vse narode in čase, tudi za nas. Bog mu je dal gledati v preroških vizijah toliko stvari o prihodnjem Odrešeniku, da ga moremo po pravici imenovati kar evangelista stare zaveze. In prav zaradi teh prerokb je tudi za nas nad vse važen in je tako ves naš.

Z napovedjo znamenja kralju Ahabu o deviški materi Odrešenikovi je začel te vrste svojih prerokb. „Mladika bo pognala iz Izaijeve korenine in cvet bo zrastle iz nje. In duh Gospodov bo počival na njem: duh modrosti in umnosti, duh sveta in moči, duh učenosti

ODMOTAJ SE, POT,
 iz kolobarja zablod!
 Postavna,
 ozka in ravna
 prečkaj zvesto
 prečo sveta
 do Boga
 sleherni cesto,
 najsi bo zlata
 ali vodeča prek blata!

Jezus, bodi mi luč,
 varuj me črnih gruč
 in njih zased,
 bodi moja moč,
 ko povezne se noč
 čezme, čez svet ...

Bogdan Budnik

in pobožnosti, in duh strahu božjega ga bo napolnjeval. Ne bo sodil po zunanjem videzu, in ne bo obsojal samo na besede drugih, ampak bo sodil uboge po pravicah in se bo zavzel pošteno za obrambo ponižanih. Volk bo prebival skupaj z jagnjetom, in tiger se bo družil s kozličem; tele, lev in ovca bodo skupaj hodili in malo dete bo njihov pastir (Iz 11, 1—6). V teh srečnih časih Odrješnikovih bo „Bog sam prišel in vas bo rešil. Tedaj se bodo slepim odprle oči in ušesa gluhih se bodo odmašila. Tedaj bo hromi skakal kakor jelen in jezik nemih se bo razvezal“ (Iz 35, 4—6). Odrješnik bo delal čudeže. — Še je Izaija prerokoval: „Otrok nam je rojen, sin nam je dan, na ramah nosi kraljestvo in ime mu je: Čudoviti, Svetovalec, Bog, Močni, Oče prihodnjega veka in Knez miru. Njegovo kraljestvo se bo razširilo in miru ne bo konca“ (Iz 9, 6—7).

Vse to pa nam bo Odrješnik zaslužil po hudem trpljenju. Izaija se zgrozi ob

grozni viziji trpečega Odrješnika: „Toda joj! Kdo bo veroval temu, kar je slišal od nas? In roka Gospodova, komu se je razodela? Nič lepega ni za pogled in nič sijajnega. Videli smo ga preziranega, izvržek ljudi, moža bolečin, ki ve, kaj se pravi trpeti. Njegov obraz je pokrit s sramoto. Resnično, on je prevzel naše slabosti in nosil naše bolečine, mi pa smo ga imeli za gobavca, za človeka, ki ga je ranila božja roka in ga ponižala. On pa je bil ranjen zaradi naših grehov in preboden zaradi naših hudobij. Kazen, s katere naj bi se rodil naš mir z Bogom, je padla nanj. Z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni. Mi vsi smo bili kakor izgubljena ovca, vsak je šel po svoji poti daleč od Gospoda, pa samo nanj je Gospod položil greh nas vseh. Bil je darovan, ker je sam tako hotel in ni odprl svojih ust. Kakor ovca ga peljejo v zakolj in kakor jagnje, ki molči pred tistim, ki ga striže, ne odpre svojih ust“ (Iz 53, 1—7).

Tako je videl ta božji izbravec stotletja naprej, kar se je potem tako čudovito do pičice izpolnilo. Te velike obljube naj bi še vse bili, kot obljuba, da se bodo Izraelci izčiščeni po trpljenju vrnili iz suženjstva domov, tolažile in dajale pogum za svoje grehe preizkušencem narodu. Nič čudnega ni, da so jih Izraelci ponavljali in da so jih tudi apostoli in evangelisti poznali in se ob njihovih spolnitvah nanje spominjali. Te velike prerokbe pa dvigajo pomembnost preroka izaija za vse čase in narode. S kako ginjenostjo jih leto za letom beremo v cerkveni liturgiji posebno okrog svete noči!

Do konca svoj narod iskreno ljubeč in Bogu do pičice zvest je Izaija z mučeniško smrtjo zaključil svoje sveto življenje. Cerkevni očetje pogosto trdijo, da ga je dal brezbožni kralj Manase živega prežagati.

Zanimive stvari je doživel g. Jože Grdina, ameriški državljani v svoji stari domovini Sloveniji. Obiska! je svoj rojstni kraj. Tam so mu povedali, da bo naslednji dan v župni cerkvi sv. Vida izpostavljeno sv. Rešnje Telo. G. Grdina je ljudi povabil, naj bi šli pritrkavat in dali tako večji povdarek plazniku. Ljudje se tega sprva niso upali storiti, saj je vsako pritrkovanje strogo prepovedano. Šele na zagotovila g. Grdine, da on prevzame vso odgovornost, so se udali in šli. Začudeno so ljudje dvignili glave, ko je na sredo 13. maja, dan pred Vnebohodom, začelo brneti iz zvonika cerkve na Žalostni gori. Rdeči oblastniki so se radi take „predznanosti“ razburili in pritrkovalce poklicali pred sodišče. G. Grdina, dasi so njega pustili na miru, pa svojih tovarišev ni zapustil. Šel je z njimi, plačal za vsakega udeleženca po tisoč dinarjev kazni in protestiral proti taki „verski svobodi“, ki ob praznikih niti pritrkavati ne pusti. — G. Grdina je tudi drugače mnogo videl: znamenja ob cestah oskrunjena, križe brez križanega, kar vse dokazuje, kako si rdeča oblast predstavlja versko svobodo.

Oblasti v domovini zahtovaje od svojih uradnikov, da so pošteni v izvrševanju svoje službe. To pa je lažje reči ko storiti. Med revolucijo so partizani lahko delali, kar so hoteli: kradli, morili, posiljevali, sedaj pa morajo biti naenkrat najbolj pošteni ljudje. Po tej vojni so prišli na lepa in donosna mesta v javni upravi, kajti bili so za narod „zaslužni“. Veliko teh „zaslužnih borcev“ pa sedaj že sedi za mrežami.

Ljubljansko časopisje je polno poročil a sodišč, kjer sodijo upravnike, direktorje in blagajnike raznih „ljudskih podjetij“.

Žalostno obletnico svojega življenja je praznoval letos Jože Lampret. Izpolnil je namreč petdeset let. „Slov. Poročevalec“ mu je posvetil ob tej priliki daljši članek. Kdor do tukrat Jožeta Lampret ni poznal, je izvedel iz omenjenega članka, da je Jože Lampret „naš stari znanec, tovariš, prijatelj, borec iz leta 1941, zvezni in republiški poslanec, sekretar slovenske komisije, vodja in učitelj slovenskih duhovnikov“. Že ob vstopu v mariborsko bogoslovje je vzdrževal najtesnejše stike s takratnimi ljubljanskimi levičarji in je v bogoslovju tajno organiziral študijski krožek za proučevanje Marxovih spisov. Že mnogo let pred drugo svetovno vojno se je povezal s Kardeljem in drugimi vodilnimi slovenskimi komunisti. Radi svojih „naprednih“ nazorov je bil ponovno cerkveno kaznovan, tako da se je moral končno zateči v senjsko škofijo, kjer je dočakal nastop partizanstva in se mu takoj priključil. Najprej je služil hrvatskim partizanom, nato pa slovenskim. Po vojni se je „radi starega nasprotstva cerkvenih krogov“, kot ve povedati „Slov. Poročevalec“, posvetil političnemu delu — utrjevanju tega, za kar se je boril vse življenje — delu za socializem. Poročilo tudi omenja, da je „Lampret želel za vse svoje patriotično delo s strani Cerkve le grdo nehvaležnost, ki je dosegla svoj višek v izobčenju, kateremu je zapadel po spletkah slovenskih škofov in nunciatore v Beogradu“.

Večer na Blejskem jezeru

„Dolenjski list“ se huluje. Tako-le piše: „Mladinci predvojaške vzgoje občina Prečna in Trška gora so imeli desetdnevno taborjenje. Da bi uspeli zaključek taborjenja proslavili, sta jim oba občinska odbora prispevala nekaj v denarju. Tako so si lahko privoščili toliko pijače, da jih je bilo precej pošteno pijanih in so potem zagrešili dejanje, ki jim ni v čast. Na cesti so nardili nekega kolesarja, ga pretepli, mu odvzeli orožje, za katero je imel dovoljenje in postrelili naboje.“ — „Dolenjski list“, ki izhaja v Novem mestu, nato tako-le zaključuje: „Čisto v redu je, da se nudi mladini nekaj razvedrila.

Toda zakaj vendar ni mogoča nobena zabava brez prekomernega pijančevanja? Ali res ni za Dolenjce druge zabave kot pijančevanje? Kdaj bomo začeli to pravo dolenjsko narodno sramoto odpravljati pri koreninah, namesto da z dajanjem ljudskega denarja prilivamo olje na ogenj?“

Komentar k taki samoobtožbi res ni več potreben.

Pionirska železnica v Ljubljani. Za to železnico je vlada v letih 1946—47 uporabila milijone dinarjev. Zgradili so jo z udarniškim nedeljskim delom malih pionirji. Sedaj je že delj časa opuščena. Ljudje so pokrادل skoro vse, kar se je dalo pokrasti. Škode je bilo pri tem 50 milijonov dinarjev. Zato je sedaj ljubljanski mestni svet sklenil, da jo likvidira. Nedeljsko delo tudi v tem primeru ni imelo blagoslova.

Odkar so oblasti dovolile, da članstvo v kmetijsko-obdelovalnih zadrugah ni več obvezno, ljudje delajo bolj z veseljem. Vedo sicer, da delajo in bodo še delali skoro samo za davke, toda so močne vere, da bo tudi davčni vijak nekega dne popustil. V zadrugah so bili pravi sužnji. Sedaj jih pridno likvidirajo. So pa težave, kako vrniti posameznikom to, kar so morali pred leti prisilno dati skupnosti v uporabo. V kolikor je bila živina še na razpolago, so jo sedaj lastniki dobili nazaj, enako tudi gospodarski inventar. Seveda oboje v zelo slabem stanju, posebno velja to za gospodarske stroje in orodje. Za zemljo bi morali po pravih dobrih združnikih najemninno, saj je dohodke iz nje pobrala zadruga, toda za to ni ostalo nobenega denarja. Še huje kot te pa je, da so morali tudi od zemlje plačati davke gospodarji in ne zadruga! Sploh je bilo združno gospodarstvo popolnoma brez glave.

Letošnje ljudsko štetje je država uporabila kot borbo proti veri. Vršilo se je, kakor znano 31. marca. Ervič v zgodovini komunistične Jugoslavije so formularji za ljudsko štetje vsebovali tudi točko: H kateri veri pripadaš? Časopisi so to točko opravičevali s trditvijo, da je v Jugoslaviji vedno več ljudi brez

vere in da bi bilo zato dobro vedeti, koliko je takih državljanov.

Katoliški škofje so cilj ljudskega štetja takoj doumeli. Zato se izdali okrožnice, v katerih so svoje vernike pozvali, naj se ne sramujejo javno izpričati svoje vere. Komunistično časopisje je te okrožnice označilo kot „zlorabljanje svobode vesti“. Takoj nato pa se je začela z državne strani rafinirana propaganda, ki naj bi vero čim bolj osmešila in ljudi ustrahovala, da se pri štetju izjavijo: brez vere. Po zidovih, po uradih, šolah in tovarnah so se pojavili lepaki z napisi: „Temno praznoverje mračnjaškega srednjega veka je sramota za delavne ljudi, „delavec ne sme biti član verskega mysticizma“; „verska pripadnost je za delavca sramotna“; „verovati v Boga v dobi atomske energije so ponižanje za človeka!“ Te napise so spremljale najbolj rizkotne sramotilne slike in karikature n. pr. kako na eni strani duhovniki uničujejo in sezigajo napredne knjige, na drugi strani pa delavec bere Marxove, Leninove in Engelsove spise.

Pri samem štetju so bili vpisani „brez vere“, ne da bi se jih sploh vprašalo: vsi člani komunistične partije, vsi vojniki, vsi mladoletni otroci, katerih starši so se opredelili kot brezverne, in vsi dijaki po državnih zavodih. Ostali dijaki ali profesorji pa so stali pred izbiro: ali biti brez vere in ohraniti službo oz. ostati v šoli; ali izjaviti se za verne in tako izgubiti službo oz. pravico šolanja. V sličnem položaju so se znašli tudi mnogi delavci in uradniki. Zato se ne smemo čuditi, da je precej veliko ljudi v Jugoslaviji nenadoma postalo — „brez vere“.

Kardinal — zločinec“ je film, ki ga je podjetje „Jadran-film“ izdelalo z namenom, da pred svetom utemelji Titovo postopanje proti kardinalu Stepincu. Film se začne 27. marca 1941, na dan državnega udara v Jugoslaviji. Stepinac se tega dogodka raduje. Zvonovi na Kaptolu veselo pozvnanjajo, ko Stepinac z nasmeškom na licu pričakuje okupa-

torja. Stepinčev smeh je nekaj edinstvenega. Skriva hudobijo, pokvarjenost, zakrknjenost. V genci tega smeha se širi teror po vsej Hrvatski. S pomočjo Vatikana nasilno prekrsti 240.000 Srbov in Hrvatski. Stepinac je srečen, lice se mu kroži v nasmeh. Poleg njega pa obrazi obupa in truple, strašno izmaličena, brez konca... A Stepinac blagosavlja, blagosavlja zločin, to on, kardinal. Slike se vrstijo. Skozi štiri leta trpi narod pod strahovladno nadškofa Stepinca. Toda narod noče umreti. Narodno-osvobodilno gibanje se širi, fašistični hrvatski generali so zaskrbljeni, Stepinac tudi. Poglavnik Pavelić se približa Stepincu in mu okraši prsa z ustaškimi odlikovanji. Pride osvobodjenje. Zvonovi molčijo. Toda Stepinac se ne uda. V tihoti nadškofijskega dvorca pripravlja ustaško ilegalno. Prikazuje se kupi zlata, skriti v zagrebški nadškofijski palači, ukradeni najboljšim sinovom hrvatskega naroda. Tako film konča. Ves svet naj spozna zločinca, ki ga je Vatikan brez sramu povzdignil do kardinalske časti. Film je kratek. Glavni dokaz, da je Stepinac izdajalec, je njegov tajinstveni nasmeh in stisk rok okupatorju in ustašem.

Film je doživel po svetu različno usodo. V protestantskih deželah ga gledajo mirno, morda celo s tihim odobravanjem. Veseli so, da se blati katoliška Cerkev. Po katoliških deželah pa je film povzročil odpor, zlasti tam, kjer je Katoliška akcija dobro organizirana. Najbolje so se odrezali katoličani v Kanadi. Tam so katoličani odločno protestirali proti žaljivim izjavam jugoslovanskega poslanika v Kanadi Rajka Djermanovića. Katoliško časopisje, med njimi zlasti list „The Sign“, jih je uspešno podprlo. Končno so tudi kanadski katoliški škofje javno obsodili gonjo proti kardinalu Stepincu, tako da je kanadski zunanji minister moral poslati noto poslaniku Djermanoviću, v kateri mu naroča, naj se ne prepira s katoliškimi verniki in njih predstavniki v stvareh, ki se njega ne tičejo.

Tekme iz krščanskega nauka v Gorici. V maju so odličnjaki petega razreda vseh šol na Goriškem imeli tekme v krščanskem nauku. Po pismeni nalogi, ki so jo najbolje spisali otroci iz Štandreža, Dola in Sovodnj, je prišlo na vrsto spraševanje. V tej tekmi je zmagalo pet šolarjev, izmed katerih se je najbolje odrezal deček iz Štandreža.

Cerkvena razstava v Gorici. Na praznik Kristusovega vnebohoda so otvorili v škofijski palači v Gorici zanimivo razstavo cerkvenih del iz zadnjih dveh stoletij goriške nadškofije. Posebno lepe so slike, izmed katerih je več del slovenskega slikarja Tominca. Zanimiva je razstava cerkvenih knjig, rokopisov in drugih dokumentarnih listin. Nič manj zanimiva ni razstava cerkvenega oblačila in drugih cerkvenih dragocenosti, izmed katerih je mnogo umetnin, ki jih je oglejska bazilika darovala goriški stolnici. Tu opazimo male sarkofage iz IV. in V. stoletja. Izredne vrednosti so plaščki, ki jih je Marija Terezija darovala goriški stolnici. Razstava se je vršila v okviru slovesnosti dvestoletnice goriške nadškofije.

Praznik Marijine družbe v Mačkovljah. Na prvo nedeljo v majniku, ko je v tej vasi običajno opravilo, so si dekleta Marijine družbe oskrbele novo družbeno zastavo, ki jo je popoldne ob lepi udeležbi slovesno blagoslovil tržaški kanonik mons. Salvadori in imel tudi slavnostni govor.

Marijin praznik na Kontovelu. V nedeljo, 17. maja, so po mnogih letih zopet dvignili starodavni kip Matere božje in ga v slovesni procesiji ob pritrkovanju novih zvonov in najlepšega majniškega cvetja nesli po obronkih kontoveljskih njiv skozi vas. Čeravno je bil teden prej v tej vasi sv. misijon, ki pa žal ni želez obilo uspeha, je Marija privabila k sebi izredno veliko ljudstva iz vasi in bližnjih krajev. Kjer še tako vneti misijonarji ne morejo privabiti k sebi vseh ljudi, to naredi Marija.

Evharistični kongres v Gorici. Teden zaključnih slovesnosti dvestoletnice

ustanovitve goriške nadškofije je z nami. Razgibal je vsa srca in v vseh pustil nepozabne vtise. Ves teden so slovesno pritrkovali zvonovi, prihajali so škofje in sam kardinal Tisserant je kot papežev odposlanec počastil s svojim prihodom evharistično slavje. Italijanski verniki so imeli svoje slovesnosti v cerkvi Srca Jezusovega, kjer jim je vsak večer govoril škof Zaffonato iz mesta Vittorio Veneto. Posebno lepo so zaključil dan otrok. Nepregledne vrste otroške mladine so napolnile in preplavile ves trg pred cerkvijo Srca Jezusovega. Zlasti ganljivo je bilo, ko so ti otroci evhar. Jezusu obljubili zvestobo in ljubezen do konca. Tudi za slovenske vernike je bilo bogato preskrbljeno. V goriški stolnici je bilo ves teden izpostavljeno Najsvetejše in Slovenci so imeli zjutraj prvo sv. mašo s slovenskim petjem, pri kateri je govoril neumorni pridigar misijonar Vidmar. V sredo je bil dan za dekieta. V velikem številu so se zbrale zvečer v domu Brezmadežne. Po uvodnih besedah voditelja Marijine družbe č. g. dr. Humarja, ki je še posebno povdaryl velik pomen ustanovitve goriške nadškofije tudi za nas Slovence, je nastopila družbenica Zora Piščanc in prikazala navzočim eno glavnih vprašanj dekliskih src: vprašanje ljubezni. Sledilo je petje zbora Marijine družbe, nato je č. g. Mirko Mazora v izklesanem govoru povdaryl lepoto in bogastvo, ki ga prinaša v naša srca evharistični Jezus. Prav tako je lepo uspel večer za matere, na katerem sta našim materam govorila gđc. Ljubka Šorlijeva in misijonar Vidmar.

Višek vsega slavja pa je dosegla nedeljska popoldanska procesija z Najsvetejšim. To je bilo veličastno zmago-slavje evharističnega Kralja, kakršnega Gorica še ni doživela. Iz vse nadškofije in iz najoddaljenejših vasi so se zgrinjale množice v mesto. Med petjem evharističnih pesmi, molitvijo in godbo se je pomikal nad dve uri trajajoči veličastni sprevod pobožnih vernikov proti goriškemu Travniku. Tudi Slovenci so bili številno zastopani, bodisi goriški, kakor tudi verniki iz štandreškega

in devinskega dekanata. S svojo prisotnostjo so zastopali tudi one slov. vernike onstran železne zavese, ki so še vedno verniki goriške nadškočnje, čeravno sedaj pod drugim ordinariatom in v težkih verskih razmerah. Ta naša boleča misel je našla odmev tudi v govoru goriškega nadškofa Ambrosija in kardinala Tisseranta. Oba sta se spomnila naših slovanskih oratov onstran meje, ki so ostali kljub vsemu preganjanju še zvesti sv. veri in prosila nanje božjega blagoslova in milosti.

Smrt Fani Rojčeve. Dnevi evharističnega kongresa so prinesli poleg veselja tudi žalost. V sredo zvečer, dne 17. junija, je potem, ko je še do devete ure zvečer molila v stolnici nenadoma umrla gdč. Fani Rojec v visoki starosti 84 let. Bila je dobro znana ne samo v Gorici ampak tudi širom po svetu, zlasti še v misijonih, za katere so njene spretno roke izdelale čudovite stvari. Sredi dela jo je Vsemogočni poklical k večnemu počitku. Njen prostor pred Najsvetejšim je prazen. Dober del življenja je preživela v molitvi, odlikovale pa so jo še druge čednosti, saj je bila vsem najlepši vzor dobrote in darežljivosti. Če je pokojnica imela kakšno slabost, je bila ta, da je preveč rada imela misijone. Zanje je žrtvovala vse, čas, denar in svoje moči. Pokojna gdč. Rojec je bila 62 let članica tretjega reda v Gorici, 47 let družbenica Marijina in 9 let tudi prednica te družbe v Gorici. Polno je bilo njeno življenje, polno let in dobrih del. Zato pa njen pogreb ni bil sprevod žalosti, temveč zmagoslavni sprevod duše, ki je bila ljuba Bogu in ljudem. Njen spomin bo ostal vedno živ med nami.

Nova maša v Gorici. Čeravno je v goriškem semenišču zelo žalostno, saj za dolgo vrsto let ne bodo imeli Slovenci iz tega semenišča nobenega novomašnika, Bog vseeno skrbi za nje in po drugih novomašnikih oživlja med njimi lepe slovesnosti novih maš. Tako je na praznik sv. Petra in Pavla daroval v goriški stolnici drugo sv. mašo in navzočim podelil novomašniški blagoslov novomašnik kapucinskega reda o. Mansueto Bo-

žič. Vsa slovesnost se je razvila tako pristno domače, da so vsi čutili z novomašnikom eno: Bog je dober in nas ne bo zapustil, dokler med nami še obuja redovniške in duhovniške poklice. Slavnostni govor je imel č. g. stolni vikar dr. Humar, ki je predvsem podelil novomašniku na srce to misel: bodi prijatelj vseh revnih in zatiranih, bodi oče ubogih. Gospod novomašnik je doma iz sončne Vipavske, iz Budanj in se je šolal in izvršil novicijat v Padovi, kamor se bo verjetno tudi povrnil. Njegova mati je bila danes le v duhu z njim, ker ni mogla priti čez mejo. Novomašniku želimo, da bi kdaj tudi v svoji domovini lahko oznanjal blagovest bratom, kakor je to svoji vročo željo sam označil na spominskih podobnicah z besedami: „Oznanjal bom, Gospod, svojim bratom Tvoje ime“.

Mladinska akademija v Dolini. Dolina, ta prijazna vasica v tržaškem Bregu, lepo napreduje v verskem in kulturnem pomenu. Z novo društveno dvorano se je njeno življenje še bolj razgibalo, tako da pridni dolinski igralci nastopajo na odru že kot mali umetniki. To nam je predvsem pokazala zadnja akademija, kateri so dali lep naslov: mladinska domovinska akademija. Celotna akademija je prodirno kazala cilj prirediteljev: dati vsem prisotnim čim več otipljivega in neposrednega narodnega bogastva, iz česar se ob koncu večera nehote rodi uspeh: ljubezen do doma, do domače besede, do domače pesmi. Vsa prireditve je zapustila vtis lepote, resnosti in obenem vesele domačnosti, ki jo človek more doživeti le pri nestrankarskih prireditvah.

Zaključek kulturnih večerov v Gorici. Slovensko katoliško prosvetno društvo je na veličasten način zaključilo letošnjo sezono kulturnih večerov s krasno uspelim Vodopivčevim večerom. Skladatelj Vinka Vodopivca vsi poznajo, ne le tu v njegovi ožji domovini temveč tudi povsod po svetu, kjer živijo Slovenci in živi med njimi slovenska pesem. Koncert je obsegal tri dele s skupnim številom 12 Vodopivčevih skladb. Vse so bile podane s tako dovršenostjo,

kakor jo more ustvariti le moč in jeklena energija dirigenta petdesetčlanskega zbora prof. Mirka Fileja. Posebno so ugajale tri krasno podane, čeprav zelo zahtevne skladbe Vodopivčevih balad: Ubežni kralj, Mejnik in Knezov zet. Goriški Slovenci, ki so v velikem številu prihiteli k obema predstavama v soboto in nedeljo, so iz srca hvaležni Katoliškemu prosvetnemu društvu, ki si je naredilo nalogo, gojiti med našim ljudstvom pravo umetnost, ki je tista, ki je združena z Bogom.

SLOVENSKA KOROŠKA

Na Koroškem se po zadnjih volitvah strašno šopirijo socialisti in seveda njihovi podrepaniki OFarji. Skušajo odstraniti vsepovsod vsak drug vpliv in napovedujejo gorje vsem nasprotnikom. Ker imajo OFarji itak v rokah Zadržno zvezo in Prosvetno zvezo in so politično povezani z najmočnejšo stranko: socialisti, zato skušajo tudi na prosvetnem polju, kjer so bili dosedaj najslabši, prodreti in je „Vestnik“ kmalu napovedal, da se bo treba boriti proti belogardistični prosveti, ki jo zanašajo izdajalski belogardistični begunci v edino pravo narodno slovensko kulturo, ki je povezana z matičnim narodom. Dočim so doslej gledali prosvetno delo beguncev še precej prizanesljivo, jim sedaj kultura ni več kultura, ako ni vprežena v voz njihove ideologije.

Za letošnjo veliko noč so v St. Jakobu v Rožu vprizorili „Divjega lovca“. Scenerija je bila Jerinova. Igra se je vršila v času, ko so vsepovsod lovili igralce za „Miklovo Zalo“, ki naj bi gostovala v Ljubljani. Med mnogimi so bili za glavne igralce tisti, ki so pred dvema letoma igrali pri „Miklovi Zali“, to pot pa v Ljubljano niso hoteli iti, med njimi tudi Zala in Mirko, torej glavna igralca. Pred začetkom igre je režiser prebral pismo pisatelja Franca Sal. Finžgarja, ki je OFarje zelo presečenil. V njem pravi med drugim tudi: „Leta 1890 sem kot študent s svojim že umrlim prijateljem prvič prepotoval le-

po Koroško — zibel slovenskega naroda. Bolelo pa me je že takrat, da so se ljudje čudili, ko sva jih pozdravljaja po slovensko. Ta in oni ni skrtil tega in je rekel: „Vidva pa govorita slovenje.“ Kar verjeti niso mogli, da bi jih gospoda drugače ogovarjala kakor po nemško. Tako se je tedaj začelo. Občudovanja vredna je zvestoba koroških Slovencev do svojega naroda, da značajno stojijo še danes. Da bi trdni ostali, zvesti Bogu in narodu, to je želja nas vseh, ki vas preko Karavank ljubimo in pozdravljamo...“

V uvodu je režiser posebej poudaril kot značilno, da so prav na belo nedeljo igrali „Divjega lovca“ istočasno v St. Jakobu, Prosvetno društvo v Bilčovsu in slovenski begunci v Buenos Airesu, in povedal, da so ga že igrali v USA, Angliji in drugod. „Vestnik“ (urednik je šentjakobčan in je bil pri igri) je igro in režiserja zelo pohvalil, spodiktal se je, da bi režiserju ne bilo treba biti tako moralističen, da ni dovolil poljuba, ki je sicer v igri.

10. maja je Prosvetno društvo v St. Jakobu gostovalo v ljubljanski drani z „Miklovo Zalo“. Na splošno so bili bolj slabo pripravljeni, bila je slabša zasedba kot pred dvema letoma in dočim je tedaj nastala po sodelovanju vsega St. Jakoba, je sedaj dobila bolj OFarsko vodstvo, četudi so sodelovali tudi katoliški ljudje, člani farne mladine. Brez njih bi bilo igro nemogoče uprizoriti. In ta neznačajnost je nekako splošna koroška lastnost. Grede tja, kjer se jim kaj zastojni nudi, in tu so lahko zastojni šli v Ljubljano. Igra je imela še kar uspeh, saj v Ljubljani so itak navdušeni, če le Korošce vidijo. Sicer je pa vsaj to lepo, da je morale ljubljanska drama zopet enkrat poslušati Zalno molitev v haremu. Bila je seveda v rožanskem dialektu.

Režiser in priveditelj igre Šimej Martinko, čigar večik podpiratelj je bil nekoč v Ljubljani naš prevzvišeni škof dr. Rožman, pa je nehvaležno pač plačilo tega sveta, je dobil v Ljubljani naročilo, da odslej ne sme več pustiti, da

bi še igrala „farna mladina“, ampak samo Prosvetno društvo.

Vaš Grebinj ima novega župnika v osebi č. g. Friderika Kernlerja. Na vnebohod 14. maja je bil novi župnik umeščen. Po slovesni levitirani maši in zahvalni pesmi je najprej pozdravil svoje nove farane v nemščini. Ko pa je začel po slovensko, so nemško govoreči pevi med glasnim ropotom zapustili cerkev. Nov dokaz, da je nekaterim Korošcem narodna nestrpnost dražja kot bratska ljubezen do bližnjega. Upajmo, da omejnjeni dogodek novega g. župnika ne bo uplašil, ampak da bo nepristransko delil božjo besedo v obeh jezikih: slovenskem in nemškem.

Prvega maja so imeli v št. Jakobu birno. Vseh birmancev je bilo 135, iz šentjakobske fare 72. Škof se je v kraju pomudil dva dni in vizitiral vse razrede vseh šol. Ker je bil g. dekan, Franc Šenk, ki je nekaj dni nato umrl, v graški bolnišnici, je vsa organizacija birme težala na ramah dveh slovenskih begunskih duhovnikov: Vinka Zaletla in Dušana Česna. Birna je lepo uspela. Ljudje so bili zelo zadovoljni in škof tudi.

Teden dni nato je bil pogreb g. župnika in dekana Franca Šenka, ki so ga dan po birni pripeljali iz Gradca. Prišlo je 48 duhovnikov in mnogo ljudstva. Ker mu je noga že preje ohromela, ga je smrt rešila ležanja v postelji. Od 1. januarja letos je itak imel bolniški dopust. „Vestnik“ ga je na dolgo in široko hvalil in seveda vmes pripomnil, da sedanji dušni pastirji v št. Jakobu in še marsikateri župniji na Koroškem niso enakega duha kot rajni. Seveda ga lahko hvalijo, ker vsa povojna leta radi boleznj ni skoro nič delal, stalno bolehal in se zadnje čase sploh ni gibal iz župnišča. To pa seveda igralcev „Miklove Zale“ ni motilo, da so odšli v Ljubljano prav tisto dopoldne, ko je bil pogreb, dasi bi to lahko bili storili popoldne.

Zgledna župnija na Koroškem je župnija Šmihel nad Pliberkom, rojstna župnija našega prevzvišenega škofa. Župnik je preč. g. Jože Picej. Duša

vsega dela je seveda on, ki svoje ljudi vedno bodri in opominja k dobremu. S pomočjo ljudi je v zadnjih letih po vojni prenovil vse cerkve v župniji, župno in štiri podružnice. Med vojno so bili zaplenjeni vsi zvonovi, danes ima vsika zopet več kot enega. Posebno velik je pri Sv. Katarini, ki se sliši po vsej Podjuni. Župna cerkev ima številten mešan in moški pevski zbor, ki ga pridno vodi samouk g. Miha Sadjak. Tudi vsaka podružnica ima svoj zbor in lastnega organista. 28. septembra, ko je v župnijski cerkvi dan celodnevnega češčenja, je velik župnijski praznik. Dekleta napleto vencev, da se skoraj ne vidijo stene cerkve. Z dobro voljo na obeh straneh se da v župniji v verskem oziru res veliko storiti.

Vsakoletna zaključna slavnost na kmetijsko-gospodinskih šolah postaja že prava narodna slovesnost. To je pokazala letošnja zaključna prireditev v št. Jakobu, kakor tudi 3. maja 1953 v št. Rupertu. Na to prireditev so prihiteli tudi slovenski učiteljskišniki iz Trsta, ki so se tri dni mudili na Koroškem. Vsa prireditev je bila v okviru gesla: Mati — domovina — Bog. Na koncu so še tržaški učiteljskišniki na prostornem dvorišču zapeli nekaj pesmi. Tudi razstava kuhinjskih umetnosti in dobrin ter šivalnih izdelkov je prijetno presenetila vse obiskovalce. Dokazala je, da se da z razmeroma malimi stroški ustvariti in pripraviti mnogo lepega in praktičnega. Nekaj dni po razstavi se je mudil v št. Jakobu ministrski odposlanec z Dunaja, ki se je delu kmetijsko-gospodinskih šol v št. Jakobu in št. Rupertu zelo laskavo izrazil. Obljubil je, da bosta obe šoli v kratkem dobili pravico javnosti.

Dve nečlubi napaki sta se vrinili v julijsko številko „Duhovnega življenja“. Na str. 524 je pod naslovom: „Spomini na škofa dr. Rožmana“ petkrat omenjeno ime č. g. Alojzija Vanti, župnika v Selah. Pravilno se priime bere Vautič. — Na str. 492 pa je napačna razlaga slike: Duhovnik, ki zvočave blagoslavlja, ali presvetli proš Benetek, temveč č. g. dekan Kocšir.

Priponočki za dosego osebnosti

V aprilski številki letošnjega „Duhovnega življenja“ smo govorili, kaj je osebnost. Tu pa pogledjmo, kje so priponočki, da si to moralno osebnost čim hitreje in lažje pridobimo in v nas uresničimo.

I. NARAVA IN ZMOŽNOSTI

Kateri so talenti, ki jih je Bog dal na razpolago ljudem? Dvojni:

1. Duša in telo, ki sestavljata človeško naravo.

2. Dejavne zmožnosti ali sposobnosti, s katerimi narava deluje.

1. Kaj je zmožnost v človeku? — Nekatero dejavne zmožnosti ali sposobnosti so pod oblastjo volje, n. pr. misliti, hoditi, gledati...; druge pa se svobodno zmuznejo, kot n. pr. prebavljati in podobno. To razliko lahko vidimo in opazujemo vsak čas pri sebi.

Človekova sposobnost je torej katera koli človekova zmožnost, ki je vsaj do gotove mere podvržena gospodstvu volje.

2. Kako delimo človekove zmožnosti? Kakor so človekova dejanja raznovrstna, prav tako so tudi njegove sposobnosti ali zmožnosti. Najplemenitejša so dejanja spoznavanja in hrepenenja. Primeri: se razumem na glazbo, študiram Cezarjev značaj, želim si vzgajati lep značaj, si prizadevam dobro narediti izpit, za katerega se pripravljam.

Zmožnosti spoznavanja in hrepenenja se morejo deliti v:

1. telesne sposobnosti, ki so pod indirektno oblastjo duše:

a) zmožnosti čutnega zaznavanja: čuti, s katerimi zaznavamo neposredno zunanji, materialni videz stvari: barvo, zvok, vonj, duh, trdoto, toploto itd.

b) zmožnosti čutnega hrepenenja: strasti ali občutljivosti, po kateri se ali bližamo ali oddaljujemo od stvari, kakor jih pač tudi predstavljajo kot prijetne ali zoprne. Tako ugodje, žalost, jeza, strah, pogum...

Poleti pogled na kozarec vode instinktivno vzbudi v človeku gib po vodi in hrepenenje. Toda proti temu pogledu in hrepenenju po vodi se upre razum, ki sodi, da je usodno piti vodo potan, in hrepenenje volje, ki odloči slediti razumu in se ustavljati nagnjenju. Telesnim zmožnostim pa predpostavljamo duhovne sposobnosti.

2. duševne zmožnosti, ki so pod direktnim gospodstvom duše:

a) zmožnosti duhovnega spoznavanja, ki je razumnost. Po njej pridemo do resnice. Razumnost razume, razmišlja, sodi. Da rešimo matematični problem algebre, moramo najrej razumeti celoto in podrobnosti problema, potem ga razmisliti in končno soditi ter ga rešiti.

b) zmožnost duhovnega hrepenenja, ki je imenujemo volja. Z voljo težimo po dobrem, ki nam ga pokaže razum. Ta sodi, da je dobro zame, če naredim to ali ono, n. pr. da sem pozoren v razredu, da v tovarni prijatelju privoščim dobro besedo z namenom odvrniti ga od slabega. Ko ta sodba razuma pride do volje, se odločim, hočem.

Dve obliki volje ali dvojen izraz volje moremo ločiti: energijo in ljubezen. V pojmu „energija“ volja pomeni pogum pri podvzetjih, vztrajnost pri nadaljevanju kljub oviram. Pogosto rabimo izraz „volja“ v tem ožjem pomenu besede.

V pojmu „ljubezen“ pa volja pomeni

nagnjenje dati se vsega Bogu in bližnjemu. Imenujemo jo „srce“, in pravimo: „Ta človek ima pa res srce za druge.“

Ti dve obliki volje pa nista vedno enaki v človeku. Slepac more imeti zelo veliko energijo za svoje podvige, to se pravi, da ima voljo v ožjem pomenu besede, a ima zelo malo „srca za bližnjega“.

Idealna volja torej združuje energijo in ljubezen, močno energijo, ki jo pravilno usmerja in vodi plemenita ljubezen.

Opomba o socialnem poklicu človeka. Ko omenjamo ljubezen, zadenemo na socialni poklic človeka. Gotove zmožnosti človeka navajajo do tega, da gre iz sebe, da pozabi nase, bodisi zato, da najde pri drugih, kar njemu samemu manjka, bodisi zato, da pokaže svojo hvaležnost in od svojega kaj daje. Te zmožnosti mu odkrijejo njegov socialni poklic: človek ni ustvarjen, da živi samo zase, ampak da živi v skupnosti in za skupnost. Rodi se v družini, z rojstvom pa istočasno postane član velike človeške družine.

Od vseh sprejema, vsem mora tudi dajati. Otrok mora vračati staršem ljubezen, katero mu oni izkazujejo. Delavec v železarni izdeluje stroje za predelavo volne, s katero se sam oblači.

Vsi ljudje so prejeli talente, o katerih smo govorili. Kako torej, da se po vrednosti toliko razlikujejo med seboj? Zakaj so nekateri, ki jih imajo več kot drugi, v življenju tako povprečni in manjši od drugih? Odgovor na ta vprašanja je preprost: Vsi so „človeške osebe“, a malo je „osebnosti“. Vsi so od Boga prejeli človeške talente, a malo jih je, ki bi te talente odločno razvili do popolnosti in skladnosti.

II. RAZVOJ TEH ČLOVEKOVIH ZMOŽNOSTI

Za pridobitev osebnosti, je razvoj teh sposobnosti v človeku važen faktor. Zato nekaj misli tudi o tem.

1. Telesne sposobnosti.

a) Telo: izoblikovati zdravo, odporno, gibčno, ubrano telo s higiensko disciplino in športom.

b) Čuti: poostriiti jih z vajo in opazovanjem.

c) Nagnjenja: obvladati jih in vzgajati z disciplinirano vajo.

Cezar je bil slabotne telesne konstitucije, a postal je izredno odporen s telovadbo in treningom ter voljo; bil pa je suženj v svojih slabih nagnjenjih in je vsa dobra nagnjenja v sebi zadušil.

2. Duševne sposobnosti.

a) Razumnost. — Treba jo je obogatiti in razviti sposobnost razmišljanja in pravega presojanja. To moremo doseči s študijem, branjem, razmišljanjem, zbranstvo, razpravljanjem, obiskovanjem razumnih in izkušenih oseb.

Sokrat je bil učitelj v umetnosti razpravljanja in poglabljanja kake znanosti; Cezar je imel čudovito sposobnost opazovanja strateškega položaja in taktike, ki vodi k zmagi.

b) Volja. — Utrditi in otrditi lastno voljo s tem, da si zastavimo visok ideal, ki ga moramo doseči za vsako ceno, obenem pa z veseljem sprejemamo vse žrtve, ki so za dosego idealov potrebne.

Občudujemo čudovito energijo Cezarjevo pri njegovem sklepu osvojiti si ves svet, a obžalujemo njegovo slabost pri zmagi nad samim seboj in pomanjkanje zadostne velikodušnosti, da bi tako velike sposobnosti postavil v višjo službo Bogu.

c) Srce. — Imeti neskočno široko srce za vse, kar je velikega, lepega, plemenitega ter to tudi občudujemo, obenem pa ljubimo Boga in bližnjega, sebe pa popolnoma pozabljamo.

Prav to je bila velika napaka pri Cezarju, da je čudovito razvil svoje telo, razumnost in voljo, a v sebi je zadušil srce. Cezar ljubi sicer svoje vojake, a jih ljubi zato, ker to služi njegovim sebičnim namenom. Sokrat pa se nasprotno trudi za svoje rojake res nesebično in poln ljubezni. Pri Cezarju ni duha ne sluha o pravem češčenju Boga ali bogov. Nasprotno pa je Sokrat pokoren bogovom in svojemu notranjemu glasu do največje žrtve svojega življenja.

Moralnih kreposti, ki veliko pomagajo k razvoju naših sposobnosti je veliko, a moremo jih omejiti na štiri glavne kreposti, ki so stebri drugim krepostim. Te so: razumnost, pravičnost, srčnost, zmešnost.

1. Razumnost zadeva našo duhovno sposobnost, da izbiramo boljša sredstva, ki vodijo k cilju in idealu. Kako delati v danih trenutkih nas uči ta krepost, ki nas navaja k zrelemu razmišljanju, modremu presojanju in previdnemu ravnanju. Občudujemo Cezarjevo razumnost v vojskovanju, ker je pametno presojal položaj danega trenutka. Fantu n. pr. ta krepost narekuje med drugim narediti si dnevni red, študentu posebej narediti si dnevni red v počitnicah.

2. Pravičnost zadeva voljo na splošno: po tej kreposti damo vsakemu, kar mu gre, vsakemu svoje in obsega vse naše dolžnosti do Boga in do bližnjega. Platon poveljuje Sokrata kot najpravičnejšega človeka prav zato, ker je bil do bogov in do bližnjih vedno pravičen. Ta krepost nam predvsem narekuje izvrševanje naših dolžnosti do Boga. Pravičnost se izpopolnjuje v srcu, kjer se spremeni v ljubezen do Boga in do bližnjega.

3. Srčnost zadeva voljo, ker daje potrebne moči in energije, da zmagamo ovire na poti k idealom. Vztrajati in delati kljub oviram, vztrajati vselej, celo šolsko leto pri učenju, vztrajati

kljub kapricam, kljub nadležnosti, kljub monotonosti dela, pa naj bodo odpovedi še tako velike, premagovanja še tako številna. Ne se utruditi na tej poti k vzorom!

4. Zmernost pa zadeva naše telo, ker brzda hrepenenja po čutnem ugodju. Tej kreposti nasprotuje požrešnost, lenoba, nečistost in druge napake. Sokrat je pri obedih vedno pokazal na lep način krepost zmernosti, ko se je premagoval tako, da tega skoro niso opazili. Mlad fant pa pokaže voljo do zmernosti s tem, da si zna pritrpati siadkorček, cigareto, kino in podobno.

III. TA RAZVOJ ČLOVEKOVIH SPOSOBNOSTI PA MORA BITI UBRAN

To se pravi, da se istočasno razvijajo vse sposobnosti in vsaka po svoji važnosti.

1. Vsaka po svoji važnosti. — Načelo tega ravnotežja je geslo: „Telo je podvrženo duhu, duh pa Bogu!“ Kdor preveč skrbi za telo, škoduje s tem duši; kdor pa ljubi dušo, ta je usmerjen vedno v Boga. Lenoba, mehkužnost, požrešnost, nečistost pomenijo pretirano ljubezen do telesa in oslabijo razum in voljo. Napuh pa, ki je pretirana ljubezen do samega sebe, vodi do zanikanja in sovraštva do Boga.

Neuravnovešen je bil notranje Cezar: v nasladnosti telo ni bilo podvrženo duhu, napuh pa ga je vodil do preziranja bogov in k poviševanju samega sebe.

2. Vse zmožnosti skupaj. — Idealno je, da se razvijajo vsi talenti, ki nam jih je Bog dal. Vsaj splošno moramo ta ideal želeti. Zgoditi se namreč more, da je kdaj treba žrtvovati kako nižjo sposobnost. Ko Sokrat z vso mirnostjo pije čašo strupa, je duša za lastno dobro zahtevala žrtev telesa.

Nasprotno pa nižja zmožnost nikdar ne more zahtevati žrtve višjih zmožnosti. Greh Cezarjev je v tem, da je pustil nižjim sposobnostim zadušiti srce.

Srečali smo besedo „žrtev, odpoved“.

Brez dvoma ni zmožen ubran razvoj mladih zmožnosti brez duha odpovedi, pa naj bodo to odpovedi užitek ali pa sprejemanje preizkušenj, ki nam jih pošilja božja Previdnost!

1. Odpoved čutnim užitek in težejem telesa najprej, pa tudi odpoved duhovnim užitek, v kolikor ti zavirajo razvoj in delo višjih sposobnosti. Mlad fant, ki si hoče vzgojiti značaj, si mora nadeti trde odpovedi: molk, zbranost, red v življenju, odločnost v premagovanju in podobno. Volja se utrdi in okrepi samo z odpovedmi, srce pa za svoj razvoj zahteva odpovedi egoistične volje.

2. Sprejemanje tega, kar nam pošilja božja Previdnost, okoliščin, v katere je človek postavljen in ki morejo ovirati razvoj te ali one sposobnosti, je tudi žrtev. Bolezen, nezgode, uboštvo, lju-bezen do bližnjega, volja božja — vse to more zahtevati žrtve pri razvoju kake sposobnosti. Jasno razumnost duha da more omejevat slepota, glavobol,

skrb za vsakdanje življenje in nešteto drugih stvari.

Najvišje pravilo pa je: srčna in iskrena podvrženost Bogu!

Videli smo torej, kaj je moralna osebnost in kako je možno pridobiti in izoblikovati to osebnost. Če si dobro premislil povedano, mora tvoj pogled dvigniti se k Bogu s tole molitvijo:

Moj Bog,
ki si mi po svoji veliki dobroti
dal življenje, telo in dušo,
razum, voljo in srce,
da Ti z njimi služim v lastno dobro
in Tvojo slavo:

milostj mi daj, da te sposobnosti razvijem

z begom pred strastmi in z vajo v kreposti,

zvest idealu, ki naj mi bo luč skozi vse moje mlado življenje:

služiti vselej mojemu bližnjemu in Tebi,

moj Bog!

ROMANUS

BOG V TOVARNI

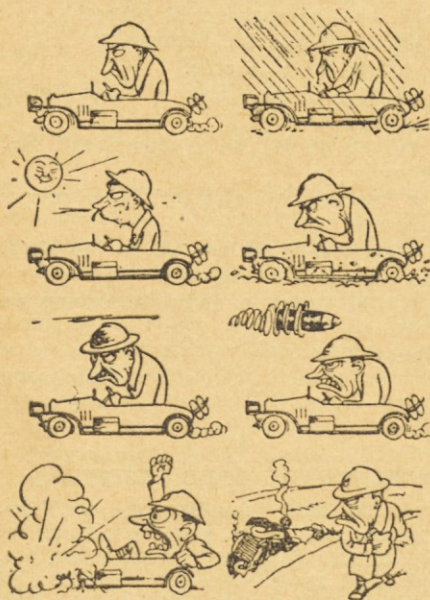
Ob velikih stawkah v Franciji leta 1936 so imeli delavci cele dneve zase-dene vse tovarne. Katoliški fantje so strnjeno dali tedaj lepe dokaze verskega junaštva. Ker so stavkujoči delavci prepovedali tovarne zapustiti, so morali vztrajati tudi oni, vendar se tudi tam niso hoteli odreči svojim dnevnim verskim vajam. Tako je v Nanterre (rojstnem kraju sv. Genovefe) 10 mladih mož opravljalo kleče svojo večerno molitev med svojimi rdečimi tovariši. Dva člana katoliške mladine sta prosila očeta, ko jim je prinesel večerjo, naj prosí duhovnika, da jima prinese sv. obhajilo. Drugo jutro je duhovnik zares prišel v tovarno. Zbranih je bilo tam veliko delavcev, pa sta vseeno neustrašeno iz duhovnikovih rok kleče prejel^a sveto obhajilo.

BREZ STRAHU PRED LJUDMI

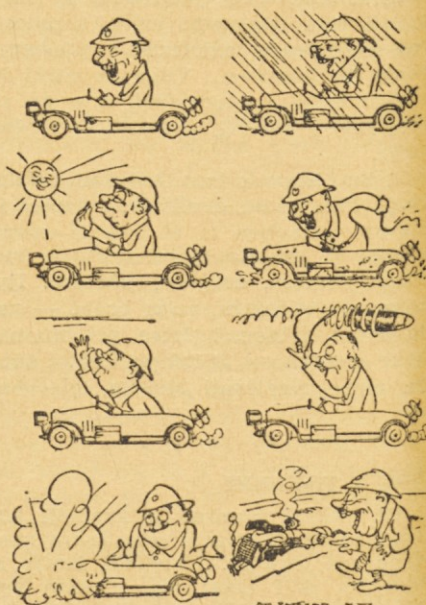
Aprila 1910 je v Bayonnu na Francoskem umrl 61 let stari kontreadmiral Forestiere. Ni bil le izvrsten oficir, ampak tudi zvest katoličan. Mornariški minister Pelleten, ki je bil tedaj na inspekcijskem potovanju, se je nekoč hotel malo ponorčevati iz njegove po-božnosti, pa se mu ni obneslo, ker ni naletel na bojzaljive: „Da,“ gospod minister,“ mu je odgovoril admiral, „hodim k maši in kar je še hujše, tudi v Lurd romam. Ne ustrašite se, če vam povem, da celo rožni venec molim.“ Potegnⁱl je rožni venec iz žepa, da so ga lahko videli vsi. Potem je pa še pristavil: „Ne vidim pa tega, kako bi moglo bitⁱ to v kakem nasprotju z mojo službo.“ Minister na ta pogumni odgo-vor ni vedel nobene besede, umolknⁱl je in potem obrnil pogovor drugam.

Deset nasvetov za bolnika

Življenje je služba Bogu. Potujemo proti večnosti v slabotnem vozilu našega minljivega telesa. Tisoč nevarnosti nas obdaja... Končno pride smrt in razkroji naše telo. Šele tedaj pridemo na cilj, ki je: neminljivi Bog.

Življenje pesimista

Življenje optimista

1. Postavi si nad posteljo napis: Nočem govoriti o svoji bolezni.

2. Ne misli, kaj te čaka jutri ali po jutrišnjem. Skrbi le, da boš današnji dan prijetno in zadovoljno preživel.

3. Ne pozabi, da je le Bog nenadomestljiv. Za nas je morda boljše, da gremo. Stvari se bodo potem pravilneje razvijale...

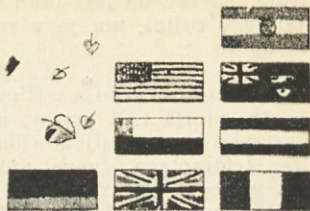
4. Prepričaj samega sebe: a) da je tvoj zdravnik najboljši od vseh, ki ži-

vijo okrog tebe; b) da nas zdravi na najbolj uspešen in za nas najbolj prijeten način; c) da so predpisane jedi najbolj okusne od vseh, ki smo jih do sedaj jedli.

5. Spomni se, da v sebi nosiš najhujšega sovražnika: svojo domišljijo. Bdi nad njo od blizu! Zavrni vsako črnogledno misel!

6. Premišljuj arabski pregovor: „Če je bolezen ozdravljiva, počemu se raz-

MED izseljenci

ARGENTINA

Ob priliki prerane smrti prelata dr. Alojzija Odarja je prejelo vodstvo slovenskega semenišča v Adrogué (Argentina) mnogo izjav sožalja. Tako so poslali izraze sožalja med drugimi:

Kardinal Jakob Copello, Bs. Aires.

Mons. dr. Anton Rocca, generalni vikar buenosaireske nadškofije.

Mons. dr. Emilio A. Di Pasquo, škof iz San Luisa (Argentina).

P. Filip de Regis S. J. bivši rektor Ruskega zavoda v Rimu, predsednik papeške ruske misije in rektor ruske cerkve v Buenos Airesu.

Č. g. Jurij Bledel, škofijski kancler v San Luisu.

Č. g. Dem. Tavolaro, mestni župnik v San Luisu.

Dr. Francisco Tula, advokat v San Luisu.

Iz Rima sta izrazila sožalje: Mons. dr. Gjurjo Magjerac, rektor hrvatskega zavoda sv. Hieronima in p. Anton Prešern S. J., generalni asistent jezuitskega reda za slovanske province.

Pismo mons. Magjerca se glasi tako:

burjati? In če ni zdravila, počemu se vznemirjati?"

7. Išči ne le zdravje telesa, ampak tudi svoje duše. Zato skleni prijateljstvo z zdravnikom duš, z duhovnikom in se ravnaj po njegovih navodilih.

8. Ohrani neomajno prijateljstvo z Bogom. Pozdravi ga vsak dan z jutranjo in večerno molitvijo. Spovej se brez strahu in prejmi sv. obhajilo, če se te žave boleznj povečajo, zaprosi za sv. maziljenje, ki očiščuje duše in krepi

„Globoko ganjen radi smrti presvetlega gospoda mons. dr. Alojzija Odarja, papeževga prelata, profesorja cerkvenega prava, odličnega versko-kulturnega delavca, bivšega vzornega gojenca tega zavoda, prošim prečastiti profsorski zbor, da sprotje moje globoko sočutje, kakor tudi od vseh ostalih članov tega zavoda, in preko Vas tudi vsi ostali bratje Slovenci v daljnem širnem svetu, ki so pokojatka poznali in spoštovali.

Veliki in dobri Bog, kateremu je pokojnik za časa življenja zvesto služil, naj mu bo veliko plačilo v nebesih, a Vam vsem in mladim gospodom bogoslovcem pa naj isti Bog podeli obilo duševne sile in moči, da boste mogli s svetniško predanosjo v Njegovo sveto voljo prenesti ta veliki udarec in izgubo, ohranjujoč v svojem srcu trajno najlepši spomin na plemenitega pokojnika. Naj mu da Gospod večni mir!

Juraj Magjerac l. r., rektor.“

Za plemenito pozornost in ljubeznive izraze sožalja ob tej težki izgubi se slovensko semenišče v Argentini vsem

telo. Če o tem dvomiš, se prepričaj in čaj mi boš prav!

9. Prenašaj bolezen potrpežljivo kot nekdanj Jezus svoj križ. Bodi vdan v svoje trpljenje, ne da bi pri tem godrnjal.

10. Ponavljaj pogosto: „Oče naš, ki si v nebesih... zgotdi se tvoja volja!“ Bodi prepričan, da oče vedno ljubi svoje sinove, čeprav jih včasih preizkuša ali za njih napake kaznuje.

svojim prijateljem najiskrenejše zahvaljuje. Zavest, da ima tako veliko prijateljev v tujini, mu je v veliko tolažbo in oporo.

Slovenska kolonija v Rimu se je zbrala 20. junija t. l. pri sv. maši za pok. prelatom dr. Alojzijem Odarjem ob priliki tridesetega dneva njegove smrti. Sv. mašo je opravil p. dr. Hugo Bren OFM, navzoč pa je bil tudi osebni prijatelj pokojnega prelata mons. Juraj Magjerec, rektor zavoda sv. Hieronima v Rimu.

Dne 28. junija so priredili Slovenci v Argentini svoj drugi socialni dan. Prvi se je vršil lansko leto ob priliki katoliškega shoda slovenskih izseljencev. Socialni dan naj bi bil po zamisli prirediteljev nekaj takega v malem, kar so za druge narode socialni tedni v velikem.

Drugi socialni dan se je vršil v cerkveni dvorani v Ciudadeli. Začel se je zjutraj ob 8 s sv. mašo, ki jo je daroval prof. dr. Ivan Ahčin, ki je tudi predsednik Stalnega odbora za prirejanje socialnih dni. Takoj po sv. maši je prof. dr. Ahčin otvoril zborovanje in pojasnil namen letošnjega socialnega dne, ki je izraženo v geslu: Za našo gospodarsko osamosvojitve.

Prvi referent je bil g. prof. dr. Ivan Ahčin, ki je v odličnem predavanju prikazal našo gospodarsko osamosvojitve kot najbolj nujno gospodarsko in socialno nalogo Slovencev v tujini. — Sledil je obširen referat g. Maksa Jana z naslovom: Kakšne so bile možnosti gospodarske osamosvojitve v domovini. — G. Rudolf Smersu pa je v svojem koreferatu prikazal, kakšne so danes možnosti gospodarske osamosvojitve med slovenskimi izseljenci v tujini.

Nato je tajnik zborovanja g. Janko Žebre prečital pozdravna pisma, ki so bila z zborovanja poslana prevzvišenemu g. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, kardinalu Copello, laplatskemu nadškofu Solariju in predsedniku Slovenskega narodnega odbora g. dr. Mihu Kreku.

Sledil je referat g. Avgusta Horvata: Delo — podlaga naše gospodarske osamosvojitve.

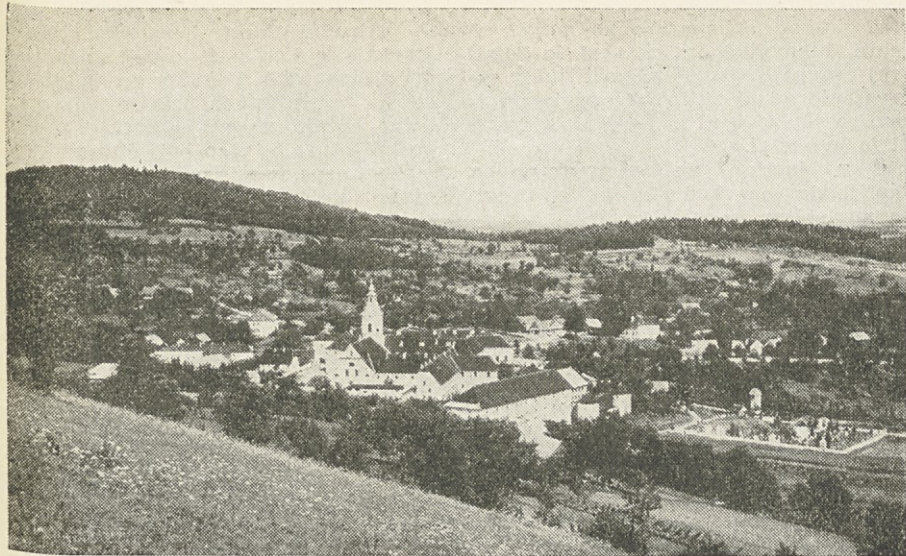
— Nato pa je g. Češnovar prečital referat zaradi boleznih zadržanega g. Jožeta Mavriča, ki je odlično orisal potrebo in možnosti naše gospodarske osamosvojitve. — Temu je sledil koreferat g. Boža Fink: Gospodarski položaj in možnosti gospodarske osamosvojitve med našimi izobraženci.

Tajnik g. Šeme je nato prečital resolucijo, ki jo je pripravil Stalni odbor in ki se glasi:

Z namenom, da se olajša in pospeši gospodarski napredek in gospodarska osamosvojitve protikomunističnih Slovencev v Argentini, se osnuje Gospodarski svet, sestavljen iz enakega števila delodajalcev in delojemalcev, čigar naloga bo: proučevanje in reševanje socialnih in gospodarskih vprašanj slovenskih naseljencev ter dajanje pobud in pomoči pri organiziranju gospodarske pisarne, nabavne in prodajne zadruga in zlasti pri ustanovitvi slovenskega denarnega zavoda v Buenos Airesu. — Na socialnem dnevu se izvoli pripravljalni odbor, ki bo izvedel vse potrebno za osnovanje Gospodarskega sveta.

Slovenski emigranti v Argentini postavljeni za zgled argentinskim katoličanom. Argentinski katoliški dnevnik „El Pueblo“ je prinesel v nedeljo 14. junija dolg članek z naslovom: „Por qué carecemos de una prensa católica poderosa?“ (Zakaj nam manjka močan katoliški tisk?) Članek je napisal rektorist pater Ramón C. Burgos. V njem se pritožuje nad revščino katoliškega tiska v Argentini. Huđuje se nad katoličani bogatini, ki s svojim denarjem premalo podpirajo katoliški tisk. Za zgled stavlja najprej nemške katoličane in katoličane Združenih držav Severne Amerike, nato pa pravi dobesedno takole:

„Navedel sem dva naroda, ne ker sta edina, ampak ker imam o teh dveh točne podatke. Pa končno nam ni treba iti v inozemstvo. Vidimo, da ima peščica Slovencev, ki jih vodi skupina njihovih duhovnikov, svoje revije in liste, ki izhajajo njihovem domačem jeziku v Buenos Airesu. To pride odtod, ker imajo v dušah že nekako prirojeno po-

Stična od zahoda

vezanost mišljenja in delovanja in jim je to v krvi. To se pravi, da sta jim ideala Bog in domovina najlepša realnost življenja. Mnogi od njih trpijo zaradi svoje vere. Morali so bežati iz domovine, prisiljeni po Titovem preganjanju.“

Za tem doda: „O da bi imeli ti zgledi, ki so nam v sramoto, na nas močan vpliv in nam navdihnili kake boljše sklepe!“

KANADA

Na zahodu Kanade iežl ob Tihem oceanu pristaniško mesto Vancouver. V njem živi sedaj č. g. Martin Turk, ki je lani iz Čile odšel v Kanado. Ob svojem prihodu je našel v Vancouvru močno hrvaško naselbino. Okoli 500 družin živi strnjeno skupaj, pa tudi nekaj Slovencev. S Slovenci je precej težko delati. Ne stari ne novi nimajo dosti smisla za kaj duhovnega, — vse je že močno zmaterializirano. Malo jih je, ki bi vero resno vzeli. Med novimi Slovenci skoro ni takih beguncev, ki bi

bežali že leta 1945. Večinoma so to ljudje, ki so odšli kasneje od doma; te vrste begunci so zlasti rojaki s Primorskega, ki so pa večinoma versko slabo poučeni. Za Boga je vsaka žrtev pretežka, za ples in podobne zabave pa nikdar ne. Okolje pač vpliva, velemesto še posebej. Če se k temu pridruži še pristanišče, je moralno razdejanje popolno. Pijančevanje igra pri tem veliko vlogo. Tu je potrebna popolna abstinenca, da daš drugim lep zgled. Kajti vedno bolj vpliva slab zgled kakor dober, daši tudi dobrih ne manjka. Med dobrimi katoličani je zakramentalno življenje zelo razvito in to skoro bolj med moškimi kot pa med ženskami. Ljudje, ki delujejo po raznih katoliških društvih, so zelo delavni in za cerkev veliko žrtvujejo. Tega pri Slovencih in Hrvatih manjka in jih bo treba za to šele vzgojiti. Toda treba je tudi priznati, da naši ljudje tega položaja sami niso povsem krivi. Če bi imeli od začetka v svoji sredi svojega duhovnika, bi bila njihova fara prav gotovo v verskem oziru

med prvimi. Tako pa so komunisti izrabili duhovnikovo odsotnost in sejali svoj evangelij. Danes so naši ljudje zagrenjeni: ostali so brez vere, komunistem pa jim tudi ni prinesel tiste sreče, ki jo je obetal.

Č. g. Martin Turk živi trenutno na škofiji, da se priuči angleščine. Pravi, da angleščina le ni tako težka, kot se zdi na prvi pogled. Je pač odvisno, kako kdo govori. Pridige in govori ne delajo težav za razumevanje, pač pa navadni pogovori. Trenutno pa se mora g. Turk bolj boriti s hrvaščino kakor pa z angleščino. Vaancouverski škof ga je namreč poveril, da organizira faro med tamošnjimi Hrvati. Takoj po tej vojni je prišel k njim hrvaški duhovnik, a ni obstal. Hrvatje sami pravijo g. Turku, da bo on lažje uspel v svojem delu, ker mu nihče ne more očitati, da

bi pripadal kaki hrvatski politični stranki. Zelo so med vojno in prva leta po njej nasledili Titovi propagandi. Sedaj so razočarani in pravijo, da o politiki nočejo ničesar slišati. Tako so postali zopet za vero bolj dovzetni.

Z marecem je g. Turk začel delo med njimi s stalno nedeljsko mašo, zaenkrat kar v neki novi šoli. Zaenkrat jih pride nekaj čez sto. Prav zelo veliko je vredna pomoč, ki mu jo nudi organist Slovence Lojze Smrekar, učitelj glazbe. Med novodošlimi Hrvati je nekaj dobrih pevcev in tako pri maši kar lepo zapojejo. Saj ravno petje naše ljudi v cerkev najbolj pritegne. G. Turk sedaj Hrvate pridno obiskuje. So še nekoliko nezaupni, a on upa, da bo sčasoma steklo. Treba je pač ljudi pridobiti za misel, da jim je lastna cerkev in fara nujno potrebna.

Iz vsebine:

La madre del obispo Antonio Martín Slomšek (Friderica M. de Hauser)	602
Mati škofa Slomška (Friderika Hauser)	603
Pratika — september 1953	605
Ljubi kruhek (Jožef Kuckhoff)	606
Človek v nadnaravnem redu (Dr. Ignacij Lenček)	608
V senci križa (Alojzija Košmerlj)	613
Nad dvajset milijonov pisem je prejel († Vinko Lovšin)	618
Marija daruje Jezusa (Dr. Mirko Gegala)	620
Ob materini smrti (Štefan Tonkli)	625
Kristusova ocene vere (Janez Kopčač CM)	626
Življenje in duhovni zapiski redovnice Jožefe Menéndez (Dr. Franc Jaklič)	629

Kar je Bog združil... (fzt)	635
Velika neč usmiljenja (Emile Gebhart — Fran Erjavec)	639
Rdeča nevarnost na azijskem jugu in vzhodu	639
Zgledna smrt kitajskega duhovnika	644
Prerok Izaija (Boris Koman) ..	645
Od doma	649—655
Pripomočki za dosego osebnosti (Romanus)	656
Deset nasvetov za bolnika	660
Med izseljenci	661—664
Drobne	617, 619, 659
Pesmi	607, 625, 648

CORREO ARGENTINO SUC. 6	TARIFA REDUCIDA
	Concesión No. 2560

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Orebar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. Fr. Gnidovec). — Naslov: Victor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino znaša 50 pesov, za USA in Kanado pet dolarjev, za Italijo 2000 lir. — Tiska Imprenta „Pollglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, T. E. 86-5120